TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (1673) 1982 KOVAS-MARCH 4 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Tikinčiajai Lietuvai

Vasario šešioliktoji yra skirta ne tiktai istorinei sukakčiai paminėti, bet ir stiprinimui kovos už nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą bei tautos išlaisvinimą. Tai pagrindinė tautos diena, apie kurią telkiasi visų pažiūrų lietuviai, išskyrus komunistus. Su tos dienos prasme glaudžiai siejasi Kanadoje švenčiama Tikinčiosios Lietuvos Diena, skirta tikinčiųjų pagalbai okupuotoje Lietuvoje. O ji siejasi dėlto, kad krikščioniškasis tikėjimas Lietuvoje yra viena iš tvirtųjų atramų kovoje už tautos laisvę bei jos išlikimą. Tai liudija visų pirma faktai. Religiniai motyvai daug svėrė partizaniniame sąjūdyje, kuris ilgus metus grūmėsi su okupacinėmis sovietų pajėgomis. Tie motyvai dar labiau išryškėjo pogrindžio spaudoje. Juk kaip pirmoji kregždė pasirodė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", tebegyvuojanti ir dabar. Jos pėdomis pasekė kiti leidiniai, kurių žymi dalis rėmėsi ir tebesiremia tais pačiais religinio pobūdžio motyvais. Rezistencinių sąjūdžių tyrinėtojai, stebėję jų veikla okupuotuose Baltijos kraštuose, pripažįsta, kad lietuvių pogrindžio kova yra ryškiausia, randanti atramą ir moralinę jėgą gyvame tikėjime. Tai mato ir mūsų kaimynai estai bei latviai, kurie apgailestauja tokios atramos stoką savo tautose.

TODĖL pagalba Lietuvos tikintiesiems yra pagalba ir visai Lietuvai. Ji telkiama jau ne nuo šiandien — buvo pradėta organizuoti 1960 m. kan. J. Končiaus, vyskupo V. Brizgio, prel. J. Balkūno ir kitų iniciatyva. Šiandieną ji telkiama plačiu mastu organizuotai ne tik lietuvių, bet ir kitataučių sluogsniuose. Minėtos pagalbos tikslas yra dvejopas — moralinis ir materialinis. Lietuvos tikintieji visų pirma laukia moralinės paramos iš savo brolių išeivijoje, kad per juos sovietinė tikėjimo priespauda būtų iškelta pasaulio akyse. Sovietiniai persekiotojai religijos priespaudą slepia, ją maskuoja įvairiom priedangom, labai nenori, kad apie tai sužinotų užsienis. Patirtis jau pakankamai parodė, kad persekiotojai savo gėdingų darbų negali paslėpti — jie anksčiau ar vėliau pasiekia viešumą. Čia pralaimi visi religijos persekiotojai, tarytum didžiajame visuomenės teisme. Ir tai juo labiau, kad komunistinė imperija beliko vienintelė pasaulyje, kur tikėjimas yra persekiojamas valstybiniu mastu. Maskviniai persekiotojai tai neigia, bet faktai neginčijamai liudija prieš juos. Antras pagalbos Lietuvos tikintiesiems tikslas yra materialinis — be lėšų net ir moralinė pagalba neįmanoma. Tam daromos rinkliavos, kurių panaudojimą tvarko vyskupo V. Brizgio vadovaujama organizacija — Religinė Lietuvių Katalikų Šalpa.

PAGALBA Lietuvos tikintiesiems organizuojama įvairiais būdais – pagal gyvenamo krašto sąlygas. Ji vienaip telkiama JAV-se, kur yra daugiausia lietuvių parapijų, kitaip Australijoje, P. Amerikoje, Kanadoje. Kanados lietuviai išsiskiria savitu būdu — jie kasmet pirmąjį kovo mėnesio sekmadienį skelbia Tikinčiosios Lietuvos Dieną, siekdami jau minėtos dvejopos pagalbos Lietuvos tikintiesiems, būtent, moralinės ir materialinės. Tą dieną pamaldos yra laikomos už Lietuvą ir renkamos aukos. Į tą maldos dieną Kanados Lietuvių Katalikų Centras kviečia jungtis ir visus Kanados tikinčiuosius per atitinkamus jų vyskupus. Daug vyskupų atsiliepia palankiai ir jungiasi su lietuviais į bendrą maldos sąjūdį. Daugelio metų patirtis jau parodė, kad moraliniu požiūriu skelbimas Tikinčiosios Lietuvos Dienos yra geras būdas telkti pagalbą Lietuvos tikintiesiems, ypač dvasiniu požiūriu. Rinkliavos gali būti padarytos betkada, bet dėmesio atkreipimas į Lietuvos tikinčiuosius savose kolonijose ir kitataučių sluogsniuose geriau pasiekiamas telkiant visas pajėgas į vieną specifinę dieną. Kanadiečių pavyzdžiu galėtų pasekti ir kitų kraštų lietuviai. Toks jėgų suderinimas moralinėje-dvasinėje plotmėje būtų reikšmingas laimėjimas pagalbos telkime Lietuvos tikintiesiems. **Pr. G.**

Neseniai pasitraukęs iš sovietų pavergtos Lietuvos dr. KAZYS ĖRINGIS, pasakęs pagrindinę kalbą Vasario 16 iškilmėje Toronte-Mississaugoje. Šalia jo naujai išrinktoji "Vilniaus" paviljono karalaitė RASA RIMKUTĖ Ntr. O. Burzdžiaus

Nerimstanti vakarietiška Estija

Prancūzijos dienraštis apie dabartines nuotaikas sovietų okupuotoje Estijoje

Žymusis Paryžiaus dienraštis "Le Figaro" 1981.XII.2 išspausdino savo korespondento Maskvoje Denis Legras pranešimą, pavadintą "Malaise en Estonie" (Nerimas Estijoje). Korespondentas Estiją vadina vakarietiškiausia sovietine respublika visoje Sov. Sąjungoje.

Jis savo pranešimą pradeda šiais žodžiais: "Visuotinis streikas Estijoje? Nei sovietinė spauda, nei radijas, nei televizija neužsiminė nė vienu žodžiu apie lapelį, platinamą nuo birželio mėnesio mažoje Baltijos respublikoje ir raginantį piliečius sustabdyti darbus vienam pusvalandžiui kiekvieną pirmą mėnesio dieną".

Tokio užmojo, pirmojo tokios rūšies, tikslas — lenkti Sov. Sąjungą į demokratinį gyvenimą, privesti ją atitraukti savo kariuomenę iš Afganistano, sustabdyti kišimąsi į Lenkijos reikalus, sutrumpinti karinės prievolės laiką (dabar dveji metai), paleisti visus politinius kalinius.

Ar tokie streikai įvyko, korespondentas nerašo tiktai pastebi, kad tai nėra labai svarbu. Jo manymu, svarbesnis pats tokio masto užmojis, kuris neliko nepastebėtas. Esą Taline keletas gatvės darbininkų 10 v. r. — 10.30 v. r. sustojo dirbę ir padėjo kastuvus. Kai buvo paklausti, kodėl tai padarė, atsakė, lyg ir abejodami savo aiškinimo tikrumu, esą sugedęs darbams reikalingas katilas. O savo rezervuotumą teisino tuo, kad jie esą estai.

Pasak korespondento, buvimas sovietinėje Estijoje tokio sąjūdžio, kuris vadinasi Demokratiniu Estų Liaudies Frontu, esąs labai reikšmingas.

Estija, kaip ir Rytų Vokietija, esanti privilegijuota ta prasme, kad turi langą į laisvąjį pasaulį, būtent, gali sekti Suomijos televizijos laidas. Be to, estai yra gimininga suomiams ir gali lengvai suprasti jų kalbą. Labiau negu kitų Baltijos valstybių gyventojai estai jaučia laisvojo pasaulio trauką.

Talinas esąs kukli Estijos sostinė, dvelkianti viduramžių nuotaika ir primenanti Hanzos miestą. Kasmet jį aplanko vienas milijonas turistų, kurių 90% būna rusai — jie nori pabūti vakarietiškoje kultūroje.

Estija šiuo metu esanti labiausiai pasiturinti, netgi klestinti respublika visoje Sov. Sąjungoje. Jos gyventojų pajamos esančios žymiai didesnės už kitų sovietinių respublikų, tačiau socialinis nerimas labai stiprus.

Dar visai neseniai (1980 m.) Talino mieste įvykęs iki šiol negirdėtas dalykas visoje Sov. Sąjungoje: 10.000 jaunuolių susitelkė gatvėje, protestuodami prieš uždraudimą populiariosios (pop) vakarietiškos muzikos spaktaklio ir garsiai šaukdami: "Rusai namo!" Daug jų buvo suimta, apie 100 paleista po tardymo, o dvidešimčiai iškeltos bylos, kurių turėjo laukti kalėjimuose.

Po mėnesio Tartu mieste, žemės ūkio mašinų gamybos įmonėje, prasidėjo streikas. Tartu savo didumu yra antras Estijos miestas, turįs didelę reikšmę krašto gyvenime.

Tokiais reiškiniais susirūpino ir estų intelektualai. Keturiasdešimt jų parašė motyvuotą raštą dienraščiui "Pravda", kuriame išdėstė esamas krašte negeroves ir atkreipė dėmesį į kylantį gyventojų nepasitenkinimą.

Deja, tas kreipimasis nieko nepadėjo. Sovietinė valdžia dar labiau sugriežtino priespaudą, daugelį studentų ištrėmė į savo gyvenvietes, keletui disidentų paspartino jau anksčiau iškeltas bylas. Vienas jų, būtent, chemijos profesorius mirė Vologdoje 1980 m. kovo 27 d. po keturių mėnesių badavimo. Kitas disidentas Mart Niklus buvo ištremtas Sibiran. Tuo pačiu metu buvo įkalintas inžinierius, kuris pareiškė susitikęs lageriuose R. Wallenbergą, Švedijos diplomatą, išgelbėjusį daug žydų Vengrijoje ir po karo dingusį be žinios. Už tai estų inžinierius gavo ketverius metus lagerio. Po dviejų mėnesių panašią bausmę gavo kolchozo darbininkas Tiit Madison už "nacionalizmą".

Estų pačioje Estijoje yra tik vienas milijonas, o slavų — 400.000, daugiausia rusų. Estija iš dalies maitina Leningradą bei jo apylinkes. Jos gyvenimo lygis toli pralenkia ne tik rusų, bet ir gimininų suomių. Tai esą skatina tylų estų nacionalizmą, bet ypač jį kursto gresianti rusiškoji asimiliacija. Estai giliai jos nekenčia ir yra susirūpinę privalomu rusų kalbos įvedimu net vaikų darželiuose. Dėl to nukenčia estų kalba — mažinimas jos dėstymas.

Kad estų streiką įkvėpė lenkų darbininkų pavyzdys, netenka abejoti. Jis, atrodo, neįvyko, nes sovietiniai pareigūnai buvo iš anksto perspėti, tačiau pats faktas, kad streikas buvo paskelbtas, sukėlė įtampą sovietinių pareigūnų eilėse.

Sakoma, kad rusų imperija vieną dieną subyrės prie pietinių savo sienų... Tačiau stebėti senąsias Baltijos valstybes būtų galbūt vaisingiau — baigia korespondentas. **M.**

KANADOS ĮVYKIAI

Bausmė ministeriui už vagystę

Netikėto smūgio iš savo ministerio parlamentiniams reikalams C. Charrono susilaukė Kvebeko premjeras R. Levesque ir pati Kvebeko partija, kurios atstovu provinciniame parlamente jis buvo jau 12 metų. Sausio 20 d. Montrealyje Eatono krautuvės detektyvai C. Charroną, gaunantį metinę $74.182 algą, sulaikė su pavogtu $120 vertės švarku. Vieną jis buvo užsivilkęs, o kitą nešėsi rankose, krautuvei sumokėjęs tik už vieną švarką. C. Charronas krautuvės detektyvų buvo sustabdytas jau gatvėje, nuo jų bandė pabėgti, bet buvo pagautas. Dar prieš teismą jis atistatydino iš ministerio ir valdžios partijos vado parlamente pareigų, dėl šios kvailos vagystės nustebinęs premjerą R. Levesque. Už švarko pavogimą teisėjas jam paskyrė finansinę $300 baudą. Kvebeko partijos šalininkai dabar puola Eatono bendrovės centrą Toronte. Pasak jų, tai buvo kerštas Kvebeko separatistams, nes Montrealio krautuvė buvo žadėjusi nekelti bylos. Iš tikrųjų bylos iškėlimą paskatino ne tiek švarko pavogimas, kiek C. Charrono bandymas pabėgti nuo detektyvų, kai jis jau buvo sulaikytas gatvėje.

C. Charronas dabar žada pasilikti tik eiliniu parlamento nariu su metine $42.596 alga ir laukti rinkėjų sprendimo sekančiuose rinkimuose. Jis taip pat gali išeiti pensijon, kurios dėka iki mirties kasmet gautų po $26.283, automatiškai kasmet padidinamus pagal infliacijos nuošimtį. Tokia pensija yra geras pajamų šaltinis susikompromitavusiam politikui, turinčiam tik 35 metus amžiaus. Kvebeko parlamento

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

EKONOMINĮ PLANĄ MAŽOSIOMS KARIBŲ JŪROS ŠALIMS PASKELBĖ JAV prez. R. Reaganas, siekdamas sustabdyti komunizmo įsigalėjimą Sovietų Sąjungos ir Kubos remiamomis revoliucijomis. Pagal tą planą finansinė JAV parama šiemet bus padidinta $350 milijonų ir pakils iki $824 milijonų. Tų mažų valstybių gaminiai sekančių dvylikos metų laikotarpyje į JAV bus įsivežami be jokio muito, išskyrus tekstilę ir drabužius. Pajamų mokesčių nuolaidų susilauks amerikiečiai ir jų bendrovės, investuojančios savo kapitalą tose šalyse. Techninė JAV parama bus teikiama Karibų jūros šalių verslininkams, jeigu jos bus pageidaujama. R. Reaganas betgi prisipažino, kad ekonominio plano negalima atskirti nuo karinio, kol Salvadore vyksta pilietinis karas, kurį Maskva su Havana gali sukurstyti ir kitose šalyse. Karinei paramai šiemet papildomai bus paskirta $60 milijonų. Atrodo, didžioji tų milijonų dalis teks Salvadorui, kur šiuo metu ruošiamasi demokratiniams rinkimams, nors juos žada boikotuoti karinės pergalės siekiantys marksistiniai partizanai. Ekonominiu planu galės pasinaudoti apie 24 Karibų jūros salų ir Centrinės Amerikos valsybės. Tikimasi, kad gyvenimo pagerėjimas ten sustabdys Sovietų Sąjungos ir Kubos įtaką, marksistų įsigalėjimą, kuris dabar ypač yra jaučiamas Nikaragvoje ir Grenadoje. Plano išlaidas turi patvirtinti JAV kongresas, kur taip pat jaučiamas komunizmo įsigalėjimo pavojus, nenorima susilaukti Maskvos satelitu tampančių naujų Kubų.

Posėdžiai Lenkijoje

Pirmuosius savo posėdžius nuo karo stovio paskelbimo turėjo kompartijos centro komitetas ir seimas. Abi šios institucijos pareiškė pilną pritarimą karo stoviui. Iš centro komiteto buvo pašalinti trys "Solidarumo" unijos rėmėjai — Z. Bobrowskis, M. Arendtas ir J. Malinowskis. Į partijos politbiurą buvo įjungtas vidaus reikalų ministeris C. Kiščakas. Su kompartijos vadu W. Jaruzelskiu jis yra jau ketvirtas generolas tame pagrindinius sprendimus darančiame politbiure. Atrodo, karo stovis bus paliktas ilgesniam laikui, nors jo atšaukimo, suimtų asmenų paleidimo pareikalavo tuo pačiu metu pasitarimus turėję Lenkijos vyskupai. Šią savaitę yra numatytas W. Jaruzelskio apsilankymas Maskvoje.

Įtampa tarp vadų

Pakartotinių išsišokimų padaro karingasis Izraelio premjeras M. Beginas. Prieš dešimt mėnesių jis aštriai puolė Saudi Arabijoje apsilankiusį V. Vokietijos kanclerį H. Schmidtą, kai pastarasis pasisakė už palestiniečių teises. M. Beginas tada priminė pasauliui, kad H. Schmidtui teko būti leitenantu nacių kariuomenėje, naikinusioje žydus, nors iš tikrųjų tuose veiksmuose jis niekada nėra dalyvavęs. Pasak M. Begino, ltn. H. Schmidtas taip pat stebėjo specialų filmą, kuriame buvo rodomas žiaurus A. Hitlerį norėjusių nuversti karininkų nužudymas. Daug kam atrodė, kad šis nediplomatiškas M. Begino išsišokimas jau yra užmirštas, kai abu vadai susitiko ir pasisveikino prez. A. Sadato laidotuvėse. Inicidentą vėl atnaujino Izraelio laikraštyje "Yediot Aharonot" pranešimas iš Paryžiaus, kad H. Schmidtas niekada neapsilankys Izraelyje, kol jo neatsiprašys M. Beginas. Tą laikraščio pranešimą iš piršto išlaužta fantazija pavadino kanclerį H. Schmidtą Paryžiun lydėjęs valdžios atstovas K. Beckeris. Į jį betgi nedelsdamas reagavo M. Beginas, griežtai atmesdamas betkokį kanclerio H. Schmidto atsiprašymą, patardamas jam pasekti buvusio kanclerio W. Brandto pavyzdžiu. Esą tegu H. Schmidtas aplanko tą vietą Varšuvoje, kur buvo žydų getas, tegu ten atsiklaupia ant savo kelių ir teprašo sau žydų tautos atleidimo už vokiečių padarytus nusikaltimus nacių laikais. Šia proga M. Beginas atšaukė ankstesnį savo kaltinimą, kad H. Schmidtas žiūrėjo egzekucinį karininkų filmą. Pasak M. Begino, ltn. H. Schmidtas karo metais buvo ištikimas A. Hitleriui duotai priesaikai. Filmo nematė, bet dalyvavo A. Hitlerį norėjusių nuversti karininkų teisme. Tas pats M. Beginas prieš porą mėnesių aštriai puolė ir JAV prez. R. Reagano vyriausybę, kai ji atšaukė strateginę sutartį dėl Golano augštumų prisijungimo, nors Izraelis laikosi tik JAV finansinės ir karinės paramos dėka. V. Vokietija už žydų tautai nacių padarytas skriaudas yra atsilyginusi stambiomis markių sumomis Izraeliui ir žuvusiųjų giminėms. Lig šiol nieko nebuvo gauta tik iš komunistinės R. Vokietijos.

Suėmimai Turkijoje

Karinis Turkijos režimas, valdžią perėmęs 1980 m. rugsėjo 12 d., Ankaroje ir Istanbule suėmė 44 kairiojo sparno advokatus, akademikus, žurnalistus bei kitus žymiuosius asmenis. Suimtieji apkaltinti prokomunistine veikla.

Šiame numeryje:

Tikinčiajai Lietuvai
Moralinė-dvasinė ir materialinė pagalba Lietuvai

Nerimstanti vakarietiška Estija
Prancūzijos žurnalisto pranešimas iš Maskvos apie įvykius

Lietuvos kunigų pareiškimas
Raštas sovietinei valdžiai dėl religinės priespaudos

Užmirštos Norilsko aukos
Sibiro kalinio atsiminimai, liečiantys ir baltiečius

Laiko dantys graužia vergiją
Dr. Kazio Ėringio kalba, pasakyta Toronte-Mississaugoje

Laiškai kaliniams
Kaip rašyti laiškus kaliniams Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje

Australijos lietuvių sporto šventė
Trisdešimt antroji šventė, gausi dalyviais ir žiūrovais

Poeto belaukiant
Planuojami Bernardo Brazdžionio poezijos vakarai

Lenkų partizanų ultimatumas lietuviams
Atsišaukimas, patekęs išeivijon ir primenantis praeitį Vilniuje

Išeivijos teatrai ir visuomenė
Pokalbis su rašytoju Anatolijum Kairiu teatro temomis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $17, pusmetinė — $9. Rėmėjo prenumerata $25

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $17.00 per year, $9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuvos kunigų pareiškimas

Rašo kunigų tarybos:

Lietuvos komunistų partijos centro komitetui, Lietuvos TSR augščiausios tarybos prezidiumui, Lietuvos TSR ministrų tarybai

Nuorašai: Lietuvos vyskupams ir vyskupijų valdytojams

PAREIŠKIMAS

Šių metų vasario-balandžio mėnesiais Lietuvos TSR rajonų centruose buvo pravesta akcija prieš bažnytinę hierarchiją. Šiai akcijai vadovavo Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis Lietuvos TSR Petras ANILIONIS.

Mes, Lietuvos R. Katalikų Bažnyčios vyskupijų kunigų tarybų nariai, dvasiškijos rinktieji atstovai, randame būtina pareikšti štai ką:

1. Katalikų Bažnyčia yra Viešpaties Jėzaus Kristaus įsteigta. Jos santvarka hierarchinė. Bažnyčios galva yra Romos popiežius — šv. Petro įpėdinis. Popiežiui valdyti Bažnyčią padeda vyskupai, apaštalų įpėdiniai. Vyskupams padeda kunigai. Vyskupai parapijoms vadovauti skiria kunigus, kurie vadinasi klebonais. Klebonai duoda vyskupui priesaiką, kad bus rūpestingi parapijos ir jos bažnyčios administratoriai. O komitetai renkami iš tikinčiųjų Bažnyčios reikalui. Komitetams vadovauja klebonas arba jo pareigas einantis kunigas. Komitetas negali veikti be klebono, priešingu atveju užsitraukia bažnytines bausmes

2. Su hierarchine Bažnyčios santvarka visai nesiskaito RRT įgaliotinis Lietuvos TSR P. ANILIONIS. Asmeniškai ar per savo bendradarbius jis lankėsi respublikos rajonų centruose ir, susikvietęs bažnytinių komitetų narius, juos atvirai kurstė prieš tikruosius parapijų šeimininkus klebonus, ragindamas komiteto narius perimti iš klebonų parapijos ir bažnyčios reikalų administravimą, tvirtindamas, kad komitetų nariai, o ne klebonai yra parapijų administratoriai. Klebonus jis pavadino komitetų samdiniais. Komitetų narius jis kurstė trukdyti klebonams atlikti jų pareigas — neleisti katekizuoti vaikų, sakyti kateketiškų pamokslų, neleisti kitų parapijų kunigams talkininkauti atlaiduose ir rekolekcijose, drausti vaikams patarnauti šv. Mišioms ir dalyvauti procesijose. Jis šmeižė uolius kunigus, o Radviliškyje su milicijos pagalba pašalino iš seminaro kunigus, kurie buvo savo bažnyčių komitetų nariai.

3. Norime pažymėti, kad tarybinė valdžia neturėtų Katalikų Bažnyčios lygiai traktuoti su įvairiomis sektomis, su protestantų ar net pravoslavų bažnyčiomis. Katalikų Bažnyčios galva popiežius gyvena už Tarybų Sąjungos ribų. Popiežius nesiekia jokių politinių tikslų, tačiau jo, kaip Katalikų Bažnyčios Ganytojo, įsakymai yra privalomi visiems Katalikų Bažnyčios nariams, nesvarbu kokioje valstybėje ar kokioje santvarkoje jie begyventų. Lietuvos Katalikų Bažnyčia taip pat yra valdoma popiežiaus. Katalikų vyskupai, kunigai ir tikintieji privalo klausyti popiežiaus, jeigu nori pasilikti vienybėje su savo Bažnyčia.

Katalikų Bažnyčia turi savo teisės kodeksą — Codex Juris Canonici. Šis kodeksas tvarko visą Bažnyčios gyvenimą. Kanoniškąja bažnytine teise savo veikloje vadovaujasi katalikų vyskupai, kunigai ir tikintieji. Jie negali peržengti ar nepaisyti bažnytinės teisės kanonų, o privalo jų laikytis.

Tačiau Lietuvos TSR Augščiausios Tarybos Prezidiumas 1976 m. liepos 28 d. patvirtino "Religinių susivienijimų nuostatus", kurie iš esmės priešingi Bažnyčios kanoniškajai teisei ir hierarchinei Bažnyčios santvarkai.

Šie nuostatai norima taikyti ir Lietuvos Katalikų Bažnyčiai, neatsižvelgiant į tai, kad tarybinė vyriausybė yra įsipareigojusi gerbti savo piliečių religinę laisvę konstitucijoje, Visuotinėje Žmogaus Teisių Deklaracijoje ir Helsinkio baigiamajame akte. Apie tai rašė du Lietuvos vyskupai ir 520 kunigų.

Atsižvelgdami į augščiau išdėstytus faktus, mes protestuojame prieš įgaliotinio P. ANILIONIO įvykdytus ir vykdomus bažnytinės teisės grubius pažeidimus. Prašome jam priminti, kad jis privalo tarpininkauti tarp Bažnyčios ir valstybės, o ne Bažnyčią griauti. Jis turi būti valstybės pareigūnas, o ne kovojantis ateistas.

Šiuo raštu dar kartą pareiškiame, kad Lietuvos kunigai ir tikintieji niekada negali sutikti su tais reikalavimais, kurie prieštarauja Bažnyčios hierarchinei santvarkai ir jos teisėms kanonams. Mes norime atkreipti dėmesį į negerovę, kuri, laiku nepašalinta, gali atvesti Bažnyčią į konfliktą su valstybe, o tai abiems šalims nepageidautina ir nereikalinga.

Vilniaus arkivyskupijos kunigų taryba:
Mykolas PETRAVIČIUS
Algimantas KEINA
Kazimieras ŽEMĖNAS
Alfonsas PETRONIS
Donatas VALIUKONIS
Jonas VAITONIS
Jonas LAURIŪNAS
Marijonas SAVICKAS
Ričardas ČERNIAUSKAS

Kauno arkivyskupijos kunigų taryba:
Jonas BABONAS
Mykolas BUOŽIUS
Gustavas GUDANAVIČIUS
Vytautas PESLIAKAS
Alfonsas SVARINSKAS
Eugenijus BARTULIS
Kęstutis DAKNEVIČIUS
Leonas KALINAUSKAS
Edvardas SEMAŠKA
Lionginas VAIČIULIONIS

Panevėžio vyskupijos kunigų taryba:
Petras ADOMONIS
Petras BALTUŠKA
Petras BUDRIŪNAS
Stanislovas KRUMPLIAUSKAS
Juozas ŠUMSKIS
Bronius ANTANAITIS
Antanas BALAIŠIS
Juozas JANULIS
Jonas PRANEVIČIUS
Leopoldas PRATKELIS

Telšių vyskupijos kunigų taryba:
Julius BUDRIKIS
Jonas KAUNECKAS
Adomas MILĖRIUS
Adolfas PUDŽEMIS
Vincentas SENKUS
Vincentas VĖLAVIČIUS
Jonas GEDVILAS
Alfonsas LUKOŠEVIČIUS
Tadas POŠKA
Petras PUZARAS
Antanas ŠEŠKEVIČIUS

Vilkaviškio vyskupijos kunigų taryba:
Sigitas TAMKEVIČIUS
Andrius GUSTAITIS
Juozas ŽEMAITIS
Kostas AMBRASAS (nepasirašė)
Juozas ADOMAITIS
Jonas MASKVYTIS
Albinas DELTUVA
Pranas RAČIŪNAS
Petras DUMBLIAUSKAS
Antanas GRAŽULIS

Kaišiadorių vyskupijos kunigų taryba:
Jonas MINTAUČKIS
Jonas JONYS
Juozas MATULAITIS
Ignacas MILAŠIUS
Mykolas BALNIS
Marijonas PETKEVIČIUS
Jonas PILKA
Stanislovas KIŠKIS
Alfonsas AŽUBALIS
Bronius BULIKA

1981 m. gegužės 3 d.
Šv. Kryžiaus atradimo šventė
(Iš "LKB Kronikos" 48 nr.)

Užmirštos Norilsko aukos

Buvusio Sibiro kalinio J. Bergerio atsiminimai, kuriuose kalbama ir apie baltiečius

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Suomijos karas

Jei kada buvo pasaulyje nepopuliarus ir nepateisinamas karas, tai toks buvo 1939-40 m. Suomijos užpuolimas — vienas baisiausių Stalino nusikaltimų ir taip pat viena didžiausių jo klaidų.

...1940 m., kai karas pasibaigė ir santykiai tarp Rusijos ir Suomijos buvo atnaujinti, mūsų stovykla sujudo priimti naujus kalinius. Mums knietėjo sužinoti kas dedasi. Juos buvo atplukdę iki Dudinkos ant Jenisiejaus, o iš ten gabeno ant platforminių vagonų iki Norilsko. Mūsų smalsumas buvo toks didelis, kad, nepaisydamos sargybinių, mažos grupelės kalinių prislinko prie pylimo pakankamai arti, kad galėtų juos užkalbinti. Kai vagonai privažiavo prie jų, vienas vyras, pasislėpęs krūmuose, šūktelėjo: "Kas jūs tokie?" Nesusilaukęs atsakymo ir nusprendęs, kad jie dreba iš baimės, išlindo iš slėptuvės, kai pririedėjo kitas ešalonas. Įsitikinęs, kad tai karo belaisviai, jis paklausė: "Jūs lenkai ar suomiai"? Kažkieno balsas jam atšovė: "Mes rusai! Rusai, o ne kokie svetimšaliai!!!"

Iš tiesų tai buvo rusų kareiviai, kurie buvo patekę į suomių nelaisvę ir po to paleisti, pasirašius taikos sutartį. Karininkus sušaudė (aš nežinau ar buvo išimčių), o visus kitus nubaudė 5-8 metų stovykla ir išgabeno, neleidę net pasimatyti su šeimomis.

Net ir tie kaliniai, kurie buvo išgyvenę baisiuosius trisdešimtųjų metų suėmimus, pasibaisėjo sužinoję, kad Stalinas taip atsikeršijo už savo pralaimėjimą nekaltiem žmonėm, kurių daugelis neturėjo net uniformų.

Tie mūsų Suomijos fronto kareiviai buvo panaudoti statyti baisiausiose salygose liejykloms. Jie šalo ir badavo. Kad aklai paklustų, juos mulkino pasakom: jie nesą (visi tai žino) nusikaltėliai, todėl juos paleis, kai atliks savo uždavinį. Tikrumoj tie, kurie nenusibaigė nuo kančių, turėjo iki galo įvykdyti savo 5-8 metų bausmę be teisės parašyt laišką šeimom, kurios laikė juos žuvusiais.

Stalino įsakymu sušaudytųjų pavardės visada būdavo laikomos paslaptyje, tačiau, kai suimtojo giminės pasigesdavo laiškų, mėgindavo sužinoti kas nutiko kaliniui. Aš pažinojau vieną centrinio partijos komiteto nario žmoną, kuriai ištisus 17 metų tvirtino, kad jos vyras gyvas, kol jinai pagaliau 1956 m. sužinojo, jog jį sušaudė 1938 m.

Tas slėpimas buvo Stalinui pravartus ir kita prasme. Mat kol žmonės turėdavo ar manydavo turį stovykloj giminę, tylėdavo, kad jam nepakenktų. Bet jei jie būdavo tikri, kad jis žuvęs, tie varžtai nebegaliojo.

Aš pažinau žmones, kurie būtų galėję priešintis režimui visais būdais, įskaitant ir atvirą maištą, tačiau nepajudino nė pirščiuko dėl to, kad kuris jų artimųjų buvo stovykloje ir galbūt dar buvo gyvas...

Žinios iš fronto

Nuo pat pirmosios karo dienos stovyklos garsiakalbiai buvo išjungti, dar nepasibaigus Molotovo kalbai. Juos tejjungė vos po von Paulus pasidavimo. Visdėlto mes retai kada likdavom be naujienų. Sakysim, pirmąją karo dieną aš išklausiau visų BBC žinių laidų vieno laisvųjų darbininkų, dirbusio stovyklos rajone, dėka.

Karo paskelbimas neatnešė palengvėjimo, kurio tikėjosi kaliniai. Pareigūnai sušaukė visų stovyklų komendantus ir davė jiems specialias instrukcijas, kurios pasireiškė dar didesniu teroru. Stovyklų perkimšimas dar padidėjo. Sekmadienį, kai pirmąkart vokiečiai bombardavo, nuriedėjo nauja suėmimų banga. Sąrašuose, kuriuos sudarė vykdydami tuo pat metu mobilizaciją, buvo registruojami pirmoje vietoje visi tautinių mažumų asmenys. Pradžioje išvežė visus vokiečius. Kominterno vokiečių sekcijai tepavyko susigrąžint kaikuriuos narius tik po ilgo laiko.

Nesiliaujančio plūdimo stovyklon naujų žmonių, atklystančių iš fronto, dėka mes buvome gerai informuoti apie karo eigą, net geriau už kitus laisvėje.

Atvežtieji buvo dezertyrai, nubaustieji už ekonominius nusikaltimus arba apkaltinti politine propaganda. Vėliau, pradedant 1942 metais, tai būdavo kareiviai, patekę į vokiečių nelaisvę, iš jos pabėgę ir suimti rusų linijose.

Iš jų mes daug ką sužinojom apie karą. Jie mums kalbėjo apie žiaurias piktadarybes, kurias padarė rusai, suversdami kaltę vokiečiams. Jie mums pasakojo, pavyzdžiui, jei kaimas atsisakydavo padėti partizanams, tai jie iššaudydavo jo gyventojus ir skelbdavo, kad tai vokiečių nusikaltimas. Mums būdavo lygiai sunku patikėti, kad tai faktai, kaip tikėti pasakaitėm, kurias skleidė propaganda apie tai, kaip stebūklingu būdu mažyčiai rusų vienetai supliekia daug gausesnes vokiečių pajėgas. Bet mes nė kiek neabejojome vokiečių žvėriškumu, ir mūsų troškimas dalyvaut kare tik padidėjo. Šimtais tūkstančių visų stovyklų politiniai kaliniai prašėsi kariuomenėn, bet į ją buvo priimami vien civiliniai nusikaltėliai.

Siaubingi karo nesėkmių atgarsiai buvo ištisų grupių sušaudymai, kurie palydėdavo kiekvieną sovietų pralaimėjimą. Pirmoji tokia egzekucija įvyko 1941 m.lapkričio 12 d., kai vokiečiai buvo atsidūrę prie Maskvos vartų. Tą naktį išvedė ir sušaudė dvylika kalinių. Antroji buvo 1942 m. birželio 10 d., trečioji — tų metų rugsėjo 25 d., kai buvo sužinota, kad vokiečiai įsiveržė Stalingradan. Ribotesnis žmonių skaičius galėjo būti sušaudytas kitu laiku, bet šios stambesnės egzekucijos aiškiai buvo surištos su tuo, kas dėjos frontuose. Esu girdėjęs kalbant, kad tie patys dalykai vyko tuo pat metu šimtuose kitų stovyklų.

Sąjungininkų parama

Daugumos politinių kalinių patriotizmas visdėlto išliko tyras, be dėmės net ir tada, kai juos kapojo badas ir epidemijos. Mitybos atžvilgiu sunkiausias metas buvo 1943 m. pavasaris, nes tada visame krašte stigo maisto, ir kalinių davinį sumažino iki pusniekio. Mes būtume visi išmirę, jei nebūtų buvę užsienio paramos. Vasarą stovykla ėmė gauti amerikiečių kviečius. Tas tiekimas neapsiėjo be nuostolių, nes vokiečių povandeniniai laivai skandino prekinius laivus. Užtat sovietų laivynas buvo išplaukęs mūšin.

Karo pabaigoj mūsų aprūpinimas pasidarė amerikietiškas, ir man dar ir šiandien prieš akis tebestovi sviesto ar "Spam" dėžutės su etiketėm, atspausdintom rusiškai ir angliškai.

Šaunus miestas

Politinių kalinių įnašas į karo talką buvo didžiulis. Jie pastatė milžinišką industrinį kombinatą, susidedantį iš labai svarbių kasyklų ir liejyklų, kur buvo gaminamas nikelis ir kiti būtini metalai.

Pasibaigus karui, laisvieji darbininkai ir darbų prižiūrėtojai susilaukė žymenų ir pakėlimų. Kaikuriems kaliniams, kurie buvo viršiję normas, sumažino bausmes — nuo vienerių iki ketverių metų. Tai buvo niekelis žmonėm, nuteistiem 20-čiai ar 25-riem metam, bet visvien padrąsinantis ženklas. Deja, pirmieji pokario metai neatnešė jokio palengvėjimo, o kaikuriais atvejais padėtis netgi pablogėjo.

Mat 1948-49 m. vėl prasidėjo nauji valymai, turėję papildyti tuos, kurie įvyko 1937 m.

Vokiečiai rusų nelaisvėje

Iš Aleksandrovsko kalėjimo mane perkėlė į Taišeto stovyklą, kuri buvo paversta "specialaus režimo" lageriu.

Joje buvo daug vokiečių. Paklusnūs, praradę visą savo arogranciją, jie buvo nepaprastai mandagūs su rusais, kurie jų nekentė, juos niekino ir dažnai visaip engdavo. Jie daug sunkiau pakęsdavo badą už rusus ir mielai atlikinėdavo ir labiausiai žeminančius darbus net už menkiausią naudą. Dauguma jų, įskaitant ir augštąją karininkiją, buvo pasinešę į prekybą ir spekuliaciją. Jei nacių stovyklose kalinį galėjo nušaut už tai, kad pasiglemžė bulvę ar šiaip už kokį menkiausią prasižengimą, tai vokiečių karininkai vogė ir vaizbūnavo tokiu mastu, kad mano akyse jų teorijos apie pirklių tautų — žydų ar lenkų rasinę menkavertybę subyrėjo.

Vos pasibaigus karui, sovietų valdžia baisiai skriaudė vokiečius: jiems nebuvo teikiama medicinė pagalba, būdavo dažnai mušami. Jų sargybiniais nekartą būdavo demobilizuoti valstiečiai, kurie, užuot grįžę į kolchozus, kur žmonės mirė badu, įsirašydavo į NKVD. Daugelis jų buvo matę ką išdarinėjo vokiečiai su rusais belaisviais savo stovyklose ir dėlto nejautė gailesčio savo buvusiems priešams.

Žinodami nacių žiaurumus, vokiečiai pasiutusiai bijojo žydų, ypač tų, kurie buvo stovyklų administracijoje arba dirbo NKVD. Bet Taišeto stovykloje žydai buvo vieninteliai, kurie su jais elgėsi žmoniškai. Žinoma, nevisi. Kaikurie žydai-prievaizdos ar inžinieriai, kilę iš užimtųjų vakarinių sričių, elgdavosi žvėriškai. Bet jų buvo mažuma. Dažnai pasitaikydavo, kad nesusilaukęs pagalbos iš rusų gydytojų, vokietis ateidavo jos prašyti iš žydų gydytojų.

Aplamai, žydai gynė žmogų ir jo teises, smerkė smurtą, nežiūrint iš kur jis beateitų. Daugeliui žydų, su kuriais esu tas problemas diskutavęs, trgedija, kurios aukom mes tapom, neturėjo ištakų tautiniame charakteryje, bet buvo pagimdyta ideologijų, negerbiančių žmogaus teisių.

(Bus daugiau)

Renka aukas Lietuvos laisvinimo reikalams Vasario 16 iškilmėje Hamiltone — ELVYRA BAJORAITIENĖ ir BALYS PAKALNIŠKIS Nuotr. J. Miltenio

MYLIMAI SESUTEI
A†A
Bronei Kovalskytei-Balčiūnienei
Lenkijoje mirus,

seserims — IRENAI ZALAGĖNIENEI, DANUTEI BAJORINIENEI ir ALDONAI KĖŽINAITIENEI bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Genovaitė ir Vytautas Balčiūnai

MIELAI SESERIAI
A†A
BRONEI KAMINSKIENEI
Lietuvoje mirus,

STASĘ ROČIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

E. P. Lukavičiai ir šeima

A†A
BRONEI BALČIŪNIENEI
mirus Štetine, Lenkijoje,

jos seseris — DANUTĘ BAJORINIENĘ, ALDONĄ KĖŽINAITIENĘ, IRENĄ ZALAGĖNIENĘ bei jų šeimas ir gimines jų liūdesio valandoje giliai užjaučiame —

Bronius ir Elena Kišonai
Jonas ir Bronė Maziliauskai
Teodoras ir Birutė Stanuliai
Vytas ir Janė Vingeliai

PADĖKA
A†A
ALEKSANDRAS RADZEVIČIUS,

72 metų amžiaus, mūsų mylimas vyras, tėvas, uošvis ir senelis, mirė 1981 metų gruodžio 22 dieną, palaidotas gruodžio 28 dieną Holy Family kapinėse, Winnipege, Manitoboje.

Nuoširdžiai dėkojame Winnipego lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. Justinui Bertašiui, kuris suteikė jam paskutinius patarnavimus. Dėkojame jam ir kitiems Winnipego lietuviams, kurie lankė jį ligoninėje ilgos ir sunkios ligos metu, palydėjo į amžino poilsio vietą.

Taip pat nuoširdi padėka Toronto Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, Mississaugos Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. Jonui Staškui, Otavos lietuvių kapelionui kun. dr. Viktorui Skilandžiūnui už atlaikytas šv. Mišias už velionies vėlę. Dėkojame KLB Otavos apylinkės valdybai ir nariams bei visiems kitiems už užprašytas šv. Mišias, už aukas, gautas iš lietuvių organizacijų velionies atminimui, už gėles, užuojautos žodžius per spaudą ir kitais būdais.

Dėl didelio skaičiaus neįmanoma visus čia išvardinti, bet mes Jūsų nuoširdumą mums tomis liūdesio dienomis visuomet atsiminsime.

Nuoširdus ačiū visiems —
žmona Konstancija, sūnūs, marčios ir vaikaičiai

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniška darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Laiko dantys graužia vergiją

Dr. Kazio Ėringio kalba, pasakyta Vasario 16-sios iškilmėje Toronte 1982. II. 21

Čia spausdiname beveik ištisą kalbą, išleisdami tiktai kaikurias istorines apžvalgos dalis, plačiai žinomas išeivijoje. RED.

Sukaktys paprastai yra puiki proga pažvelgti į praėjusį laiko tarpsnį, įvertinti jo svarbą ir nužymėti gaires, pagal kurias turėtų būti nukreipti žvilgsniai į ateitį.

Štai kodėl Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis — Vasario 16-tosios šventė dabar Lietuvos okupacijos, besitęsiančios 42-tuosius metus, sąlygomis yra lietuvių ryžto, valstybinio suvereniteto ir laisvės reikalavimų šventė. Šią dieną mes švenčiame, pagerbdami valstybingumą ir valstybę, įvertindami jos laisvės ir nepriklausomybės reikšmę tautai ir humanizmui.

Tautų kalėjime

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktys turi dar ir kitų gana specifinių tikslų, būdingų Lietuvai. Vienas jų yra pažymėti Lietuvai būdingą suvienyto valstybingumo senatį, siekiančią 800 metų, kurios neturi daugelis pasaulio valstybių; valstybingumo, kurį sutrypusi panaikino mūsų kaimyninė valstybė — monarchistinė Rusija, kuri Lietuvą 1795 m. okupavo.

Tautų kalėjimu istorikų pavadintoje Rusijos imperijoje Lietuvos vardas nugrimzdo užmarštin. Tik akademinėse sferose šis kraštas kartais dar buvo vadinamas Lietuvos gubernijomis, tik 1831 ir 1863 metų sukilimai kaip legendą atkartojo Lietuvos vardą.

Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos Statuto veikimas sustabdytas 1840 m. (Ukrainoje jo veikimas buvo paliktas). Lietuvių kalba buvo uždrausta 1864-1904 metų laikotarpyje.

Vilniaus kraštotyros muzėjuje užkariautojo trubadūrai šio amžiaus pradžioje dusdami aiškino ekskursantams, kad lietuvių tauta seniai mirusi, mirusi, pridursime, Rusijos gėdai. Laimei, taip neatsitiko. Bet šią okupacinę pražūtį senais laikais mums ruošė caras, monarchija, kurios neapkentė daug šviesių Rusijos protų ir dalyvavo ją nuverčiant. Lietuviai savo tėvynėje, pagal savo tautos valią ir ryžtą, taip pat paneigė carizmą ir sužlugdė 1919 m. rusų monarchijos atkūrėjo gen. Kolčako pinkles.

Ryžtingas užmojis

Vasario 16 akte pasakyta, kad Lietuvos Taryba skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis. Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis buvo pavesta nustatyti demokratiniu būdu išrinktam steigiamajam seimui.

Pasaulis išgirdo, deja, tik Lietuva oficialiai nieko nežinojo, apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, nes anuo metu Lietuvą valdžiusi vokiečių okupacinė valdžia tam priešinosi ir net konfiskavo "Lietuvos Aido" numerį. Tačiau Vokietijos karo pralaimėjimo 1918 metų ruduo buvo ne už kalnų.

Lietuvos nepriklausomybė konkrečiai pradėjo reikštis po 1918 m. lapkričio 11 d., kai buvo sudaryta pirmoji Lietuvos vyriausybė. Tai Vokietijos I-mo Pasaulinio karo galutinio pralaimėjimo metas.

Vokietijai pralaimėjus I-mą Pasaulinį karą, greitai Lietuvą ir visą Pabaltįjį užplūdo Raudonosios Rusijos užkariautojai, kurie užėmė Lietuvos sostinę Vilnių ir žymią Lietuvos dalį. Jie imperijos griuvėsiuose 1919 m. vasario 27 d. įsteigė jungtinę Baltarusijos-Lietuvos tariamą valstybę, o 1919 m. kovo mėn. 4-6 d.d. sukūrė jungtinę bolševikų partiją ir Lietuvą išbraukė iš istorijos.

Jau 1919 m. žiemą prasidėjo nepriklausomos Lietuvos įnirtingos kovos su užkariautojais ir iki vasaros pabaigos bolševikai buvo nublokšti už Dauguvos. Pagaliau 1920 metų liepos 12 d. revoliucinė Sovietų Rusijos vyriausybė, anot dabartinio okupanto melo, pirmoji pasaulyje pripažino nepriklausomą Lietuvos valstybę (pirmoji pripažino Vokietija — 1918 m. kovo 23 d. Vilhelmas II pasirašė pripažinimą). Ji nepirmoji pripažino nepriklausomą Lietuvą, bet pirmoji ją užgrobė.

Sovietų Sąjunga, nenusileisdama nacių Vokietijai, kuri grobė kitur Europoje, Baltijos kraštuose nacius viršijo.

Vėl imperijos naguose

Kremliškojo socializmo ir tautų "sandraugos" kūrėjai pasirodė pasauliui besą tik negarbingi socialinių idėjų vagys: jiems nusispjaut ant tikrųjų socializmo idealų, svarbu, kad naujosios imperijos ekspansiniai įrengimai stovėtų ant Baltijos krantų!

Kodėl tokia neteisybė? Kodėl Rusija galėjo apsispręsti, kaip jai toliau gyventi, o Lietuva, Latvija ir Estija to padaryti negali? Šių valstybių tautos, neklausdamos caro ir Rusijos revoliucijos vadų, pagal skirtingą praeities istoriją, 1918 m. apsisprendė ir gyveno garbingą valstybinį gyvenimą. Kas čia nepriimtino socializmo valstybei, kas čia prieštarauja žmogiškajam socializmui, jeigu jo vadai pripažino šias valstybes?

Kodėl įžeidžiant ir žeminant tautą yra išniekinti nepriklausomo valstybinio gyvenimo rezultatai?

Kodėl viskas apie bent kiek šviesesnę Lietuvos praeitį, niekinant išsimokslinusią tautą, yra iškarpyta ir melaginga? Net kultūros palikimo — dabar leidžiamų knygų tiražai yra melagingi, iki dešimties ir daugiau kartų sumažinti. Ar tai toks yra socializmas?

Kodėl ne tik švęsti ir minėti, bet ir šviesiau užsiminti apie Lietuvos nepriklausomybės šventės — Vasario 16-tosios reikšmę negalima? Kodėl už tai Lietuvoje šalinami iš mokyklų ir universitetų bei grūdami į kalėjimus jaunuoliai?

Atsakymas vienas: jie persekiojami už tai, kad studijuojant ir bręstant intelektui, atranda suverenią nepriklausomos Lietuvos valstybę ir jos gėrį. Tauta persekiojama todėl, kad Kremliaus socializmo šulai yra socialkolonizmo smurtininkai, carų imperijos politikos tęsėjai.

Nuoširdžiai studijuojanti išsimokslinusi tauta negali nerasti reikšmingos praeities. Tos praeities formulė visiems akivaizdi. Vidaus politikoje nepriklausomos Lietuvos valstybė, jos kuriama ūkinė, socialinė ir kultūrinė sistema, amžius tylėjusi, prabilo tautinės daugumos vardu, apgynė lietuvių kalbą, jos garbę, užtikrino jai ir lietuviams deramą vietą valstybėje.

Laimėjimai laisvėje

Pažymėtina, kad labai neturtingoje, vergijos ir karų nualintoje valstybėje ryžtingiau buvo remiamos tos programos, kurios kuria dvasines vertybes, puoselėja švietimą, lietuvių kalbą ir kultūrą. Kaikurios, kad ir silpnos, pramonės šakos arba atskiros įmonės, sutelkusios kolonistų darbo jėgą Lietuvoje, taip pat Latvijoje ir Estijoje, buvo likviduotos arba reorganizuotos, dėl ko nuolatos nyršta dabartinis okupantas.

Tačiau žemdirbių valstybė (Lietuvoje 76% gyventojų gyveno kaime) per nepriklausomybės metus kaikuriose liaudies ūkio šakose padarė stebuklus. Tai ypač liečia žemės ūkio produkcijos gavimo ir realizacijos programas. Pavyzdžiui, silpnai techniškai ginkluota Lietuva nepriklausomybės metais nusausino 630,000 hektarų žemės. Nieko panašaus neatliko per pirmuosius du okupacijos dešimtmečius iki dantų techniškai ginkluotas okupantas.

(Bus daugiau)

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Dr. KAZYS ĖRINGIS kalba Vasario 16 iškilmėje Toronte-Mississaugoje, Anapilio salėje Nuotr. J. Miltenio

Ateistas moko kunigus

Religinių reikalų tarybos įgaliotinis P. Anilionis pasisakė prieš "nelegalius" kunigus, baigusius slaptą seminariją

Kaunas. 1981 gegužės 14 d. į Kauno m. vykdomąjį komitetą buvo sukviesti Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos dekanai. Jiems kalbėjo RRT įgaliotinis Petras ANILIONIS. Jis pareiškė, kad vyskupų ir vyskupijų valdytojų prašymas padidinti kunigų seminarijos limitą yra tenkintinas, tačiau tarybinė vyriausybė šį klausimą svarstys tik tada, kad Bažnyčioje nebus prieglobsčio nelegaliems kunigams. O dabar tokių kunigų esama: Kaune — PALIOKAS, NAŠLĖNAS, PODERIS, Kybartuose — MATULIONIS, Alytuje — BRILIUS. Visi jie nebaigę Kunigų seminarijos ir neturi registracijos pažymėjimo. Kai šių kunigų niekas neįsileis į bažnyčią, bus galima padidinti klierikų skaičių Kunigų seminarijoje, bandė visus įtikinti kalbėtojas.

Įgaliotinis P. ANILIONIS apgailestavo, kad kas ketvirtas įšventintas kunigas esąs "eks-tremistas", kaip antai, kunigai: SKIPARIS, KRIKŠČIUKAITIS, BENIUŠIS, KRUMPLIAUSKAS, GRAŽULIS ir kiti. "Niekas neleis, kad seminarija ruoštų antitarybininkus", — karščiavosi įgaliotinis.

ANILIONIO nuomone, klieriko A. VOLSKIO pašalinimas iš seminarijos buvusi tik profilaktinė priemonė ir piktinosi, kodėl Lietuvoje dėl šio klieriko pašalinimo renkami parašai.

Savo kalboje įgaliotinis tvirtino, kad per metus laiko nepagerėjo reikalai dėl religinio ekstremizmo. Pavyzdžiui, vyskupas V. SLADKEVIČIUS savo pamoksluose kalba vien apie įvykius Lenkijoje, norėdamas, kad ir pas mus taip būtų. (Tai netiesa! — Red. pastaba), kun. S. TAMKEVIČIUS Tauragėje agitavo prieš tarybinę mokyklą, kvietė tikinčiuosius ne gintis, o pulti. Ekstremistiškai kalba kun. J.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Lietuva ir Amerika

Jungtinės Amerikos Valstybės neleis užmiršti Lietuvos integralumo pažeidimo

Jungtinių Amerikos Valstybių valstybės sekretorius (užsienio reikalų ministeris) paprastai neužmiršta didelių ir mažų valstybių tautinių švenčių ir jų proga pareiškia sveikinimus atitinkamų šalių diplomatinėms pasiuntinybėms Vašingtone. Jau keliasdešimt metų, kai valstybės departmentas nėra praleidęs Vasario 16-tosios, nepadarydamas atitinkamo pareiškimo, adresuoto Lietuvos atstovui Vašingtone.

Per pastaruosius kelerius, o gal ir keliolika metų valstybės sekretoriaus sveikinimuose-pareiškimuose aiškiai buvo matyti labiau draugiškumo ir diplomatinio mandagumo mostas ir labai nedaug politinės reikšmės žymių. Pavyzdžiui, buvo daugiau pasisakoma apie lietuvių kilmės amerikiečių įnašą į Jungtinių Valstybių gyvenimą, o labai mažai apie Lietuvą. Šiemetiniame valstybės sekretoriaus Aleksandro Haigo pareiškime Lietuvos atstovui dr. Stasiui Bačkiui pagrindinis dėmesys atiduodamas Lietuvai kaip valstybei.

Valstybės sekretorius Haigas sako, kad "Lietuvos Respublikos įsteigimas 1918 metų vasario 16 dieną įkūnijo ir įprasmino Lietuvos įsipareigojimą laisvei bei laisvam tautų apsisprendimui." Gal kaikuriems iš mūsų atrodys netikslu, kad valstybės sekretorius kalba apie respublikos įsteigimą, o ne valstybės atsteigimą, kaip skelbiama Vasario 16-tosios akte. Tačiau neužmirština, kad 1795 metais Lietuva, kai ją pasiglemžė carinė Rusija, buvo monarchinė Didžioji Kunigaikštija ir nesivadino respublika.

Kiekvienam lietuviui džiugu skaityti Haigo pabrėžimą, kad lietuviai ir amerikiečiai yra pasišventę pagrindiniams principams — įsipareigojimui laisvei ir laisvam tautų apsisprendimui.

Reikšminga, kad valstybės sekretorius padarė labai stiprų pareiškimą apie Lietuvai padarytą ir tebedaromą didžiulę skriaudą. Štai tie įsidėmėtini Haigo žodžiai: "Jungtinės Valstybės negali leisti, kad Lietuvos valstybinio integralumo pažeidimas būtų užmirštas". O to neužmiršimo pastangų ir veiksmų įrodymų netrūksta. Vienas jų ryškiausių — nepripažinimas Sovietų Sąjungos 1940 metų birželio 15 dieną įvykdytos karinės okupacijos padarinių. Savo vasario 1-mos dienos rašte dr. Bačkiui valstybės sekretorius Haigas užtikrina: "Tad mūsų politika nepripažinti Lietuvos prievartinės inkorporacijos į Sovietų Sąjungą lieka tvirta ir ji nepasikeis."

Kad Jungtinės Valstybės neleidžia užmiršti Sovietų Sąjungos padaryto ir tebedaromo Lietuvos valstybinio integralumo pažeidimo, akivaizdžiausiai liudija ir nepriklausomos Lietuvos įsteigtos pasiuntinybės Vašingtone nepertrauktas buvimas bei veikla. Lietuvos pasiuntinybė Vašingtone traktuojama lygiai taip, kaip ir visos kitos Amerikos pripažintų valstybių diplomatinės atstovybės.

Valstybės sekretorius Haigas savo Vasario 16-tos sveikinime dr. Bačkiui drauge pareiškia ir viltį. Tikėkime, sekretorius Haigas nuoširdžiai vyriausybės ir tautos vardu pasakė: "Amerikiečių tauta, lygiai kaip Jūs ir Jūsų tautiečiai, nesvyruodama tiki į galutinį laisvės triumfą". **j.b.l.**

Laiškai kaliniams

Mes visi galime prisidėti prie lietuvybės stiprinimo lengvu, bet labai svarbiu būdu, t.y. rašant laiškus politiniams kaliniams Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje. Lietuvių Informacijos Centras (351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11307, USA, tel. 212-647-2434) duoda mums nurodymus, kaip galima susirašinėti su lietuviais politiniais kaliniais ir jų šeimomis.

1. Rašykit reguliariai. 2. Laiškai gali būti rašomi bet-kuria kalba: lietuvių, anglų ir t.t. Paklauskit, kuria kalba norėtų susirašinėti. 3. Laiškai turėtų išreikšti asmeninius sveikinimus ir linkėjimus. Rašykite apie kasdieninius užsiėmimus ir apie bendrus visiems reikalus, pomėgius, draugus. Siųskite nuotraukas savo šeimos, pažymėdami kiekvieno asmens vardą ir gimimo datą kitoje nuotraukos pusėje. Rašykite apie vietas, kurias lankėte. Numeruokite savo laiškus: laiškas nr. 1, nr. 2 ir t.t. Taip pat rašykit datas laiškuose. 4. Klauskit apie gimtadienius, sukaktis ir t.t., siųskite korteles tomis progomis. 5. Laiškai neturi būti politiniai. Neminėkite, kad esate kokios nors grupės narys. 6. Sovietų pašto taisyklės draudžia siųsti sekančius daiktus: pašto ženklus, sovietų pinigus, rekordavimo juosteles, vaistus, vitaminus, kramtomą gumą, siūlus, kino filmus. 7. Vokus taip adresuokite: USSR, Vardas respublikos (Lithuania ir t.t.) Vardas miesto ir pašto zonos numeris (zip code), gatvės pavadinimas, namo numeris ir buto numeris, asmens pavardė ir vardas (pavardė pirma).

Siunčiant laiškus

Laiškai kaliniams ir jų šeimoms turi būti registruoti, oro paštu su **air mail advice of delivery card (return receipt)** pagal pareikalavimą. Siunčiant registruotą laišką, išduodama kortelė, kurią reikia laikyti.

Registracijos mokestis $3.25 apima ir draudą $20.25 vertės (JAV). Paštas pažymi, kad turite teisę į garantiją, jei laiškas dingtų.

Grąžinto pranešimo kaina $0.60 oro paštu; grąžinamas siuntėjui, gavėjo pasirašytas.

Registruotas 1/2 uncijos (reguliaraus svorio) oro pašto laiškas kainuos $4.25 (JAV-se).

(Ši informacija sudaryta pagal JAV pašto sistemą. Patartina kreiptis į savo artimiausią pašto įstaigą dėl tikslių kainų). **O. Jurėnaitė**

Mes džiaugiamės būdami kanadiečiais

Tai plačių horizontų ir neribotų galimybių valstybė, tai kraštas viltingos ateities, tai Kanada, kurią mylime.

Mes didžiuojamės būdami dalininkais tos nepaprastos konfederacijos, turtingos kultūrų įvairumu, dabar naujai sujungtu bendrais ryšiais. Naujoji mūsų konstitucija yra dar vienas žingsnis į šviesesnę ateitį.

Ontario

Government of the Province of Ontario
William G. Davis, Premier

Thomas L. Wells, Minister
Ministry of Intergovernmental Affairs

Išnešamos vėliavos Vasario 16 iškilmėje Toronte-Mississaugoje, Anapilio salėje. Pirmoji vėiava (dešinėje) — kūrėjų-savanorių Nuotr. O. Burzdžiaus

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SURADO FELČERĘ

"TŽ" 1982 m. 9 nr. buvo plačiai aprašyta Šilutės rajono Natkiškių ambulatorijos felčerės Zosės Petraitienės tragiška mirtis sausio 6 d. vakarą. Ją, skubėjusią pas gimdyvę Ropkojų kaime, pasiglemžė siautusi pūga. Dabar papildomai pranešama, kad sušalusi Z. Petraitienė buvo rasta sausio 30 d. trijų kilometrų nuotolyje nuo sustojusio traktoriaus. Dėl pūgos ji buvo nukrypusi nuo kelio į Ropkojų kaimą, mirė rankoje tebelaikydama lagaminėlį su medikamentais. Šiuo trumpu pranešimu "Tiesa" užbaigia idealistės moters pagarbos vertą pasiaukojimą pacientams.

PRISIMINĖ ARKIVYSKUPĄ

Lietuvos tikintieji 55-tųjų mirties metinių proga prisimine arkiv. Jurgį Matulaitį, kurį norima paskelbti palaimintuoju ir šventuoju, kad Lietuva turėtų Katalikų Bendrijos oficialiai pripažintą užtarėją danguje. Kandidatas į šventuosius buvo pagerbtas Marijampolėje, kurią kompartija, nepakęsdama Marijos vardo, yra pavadinusi Kapsuku. Mišioms buvo pasirinkta šventovė, kur yra palaidotas arkiv. J. Matulaitis. Jas laikė apaštalinis Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų administratorius vysk. Liudas Povilonis su dvidešimt keturiais kunigais. Koncelebrantų eilėse buvo Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kun. Algirdas Gutauskas, generalinis Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų vikaras prel. Liudvikas Mazonavičius, Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. Viktoras Butkus ir prel. Andrius Gustaitis. Iš viso pamaldose dalyvavo apie 100 kunigų, didžiulė minia tikinčiųjų pasauliečių. Savo pamoksle vysk. L. Povilonis juos ragino sekti arkiv. J. Matulaičio šventimo pavyzdžiu, melstis, kad lietuvių tauta susilauktų šventuoju pripažinto užtarėjo danguje.

NAUJA PARDUOTUVĖ

Kauno senamiesčio F. Dzeržinskio gatvėje atnaujintuose namuose buvo atidaryta vaistažolių vaistinė ir antroji šiame mieste optikos parduotuvė. Ji yra lyg ir mažoji akių poliklinika, nes pacientų akis tikrina ir receptus išrašo dviem pamainom dirbantys gydytojai. Patarimus akiniams pasirinkti teikia konsultantės pardavėjos. Naujoji parduotuvė taip pat turi ir vaikų optikos skyrių.

PEDAGOGŲ DIENA

Pedagoginiame Vilniaus Institute vilniečiams mokytojams buvo surengta Pedagogų Diena, kurioje buvo nagrinėjamos moksleivių mokymo ir komunistinio auklėjimo problemos. Atsilankiusius mokytojus svetingai sutiko atskiros šio instituto katedros. Dėstytojai juos supažindino su aktualiausiais šių dviejų temų klausimais. Konferencijoje buvo paliesti naujausi pedagogikos ir psichologijos mokslų laimėjimai.

VĖL PUOLA KUNIGĄ

Vilniškė "Tiesa" sausio 26 d. laidoje paskelbė savo korespondento Gedimino Pilaičio rašinį "Melas iš sakyklos", kuriame puolamas Šilalės šventovės vikaras Vytautas Skiparis, savo pamoksluose kritikuojantis Šilalės bei kitų rajonų mokytojus. Esą skundas šiuo reikalu buvo gautas iš Šilalės vidurinės mokyklos mokytojų. Jų eilėse yra beveik 30 metų mokytojaujanti Stefa Statkevičienė, kurios tėvas kadaise tarnavo zakristijonu Tauragės šventovėje, o šeima kartu su kunigais gyveno viename name. Ta religingos šeimos dukra dabar yra ne tik mokytoja, bet ir "Žinijos" draugijos rajono valdybos ateistų lektorių vadovė, skaitanti ateistines paskaitas, rašanti straipsnius spaudai. Ji, matyt, ir suorganizavo tą prieš kun. V. Skiparį nukreiptą skundą "Tiesos" redakcijai. G. Pilaitis cituoja Tūbinių aštuonmetės mokyklos mokytojos Juditos Jonelienės žodžius: "Pamokose penktokams pagal istorijos kurso programą pasakoju apie religijos atsiradimą. Mano, kaip pedagogo, pareiga — perteikti moksleiviams objektyvius istorinius faktus, teisingai juos interpretuoti. Už tai vikaras V. Skiparis, kaip mums pasakoja tikintieji, Tūbinių bažnyčioje viešai įžeidinėja mokytojus. Jis nusikalba iki to, jog moksleiviams, girdi, net neužsimenama apie poetus Maironį, A. Strazdą, V. Vienažindį, A. Baranauską, nes jie buvo kunigai. Kunigas nesigėdija viešai tokius dalykus kalbėti, nors puikiai žino, kad šių poetų raštai leidžiami tūkstantiniais tiražais, kad jų kūrybą nagrinėjame per pamokas, rašome rašinius, mokomės jų eilėraščių atmintinai . . ." Atrodo, J. Jonelienę pasiekė nevisiškai tikslus pranešimas. Vikaras kun. V. Skipris turbūt norėjo pabrėžti, kad mokytojai, kalbėdami apie šiuos poetus, jų nevadina kunigais, o A. Baranausko atveju nutyli net ir vyskupo titulą. Savo raštų leidiniuose jis vis figūruoja tik vardais ir pavardėmis. Net ir jų didžiąja raide rašytas žodis "Dievas" pagal kompartijos kurpalį rašomas mažąja raide — "dievas", pažeidžiant tų niekada komunistais nebuvusių poetų įsitikinimus.

PARŪPO KONSTITUCIJA

Šilalės vidurinės mokyklos mokytoja Virginija Švatrienė, kalbėdama su G. Pilaičiu, pirmiausia prisimine sovietinę konstituciją. Esą ji garantuoja teisę praktikuoti religiją ir kartu ateistinę veiklą. Pasak jos, kun. V. Skiparis nepripažįsta tokią veiklą užtikrinančių įstatymų: "Vikarui nepatinka dėstymo metodika, ateistiniai sienlaikraščiai, pedagogai. Kunigas sąmoningai iškraipo faktus . . ." Ji, žinoma, nutyli, kad visi vaikai, net ir turintys tikinčius tėvus, įstatymu yra verčiami eiti į mokyklas. Argi mokykloms reikia ateistinių sienlaikraščių, metodų, kuriais šmeižiama religija? Prisimintina, kad sienlaikraščiai į Lietuvos mokyklas atkeliavo su pirmąja sovietine okupacija 1940 m. Ligi to laiko kaikurios mokyklos leisdavo laikraštėlius, bet jų nekabindavo ant sienų. Su ta okupacija atkeliavo ir kompartijos įsakytas valstybinis ateizmas, prievarta užkrautas ir mokytojams, ir mokiniams, nepaisant jų religinių įsitikinimų. Žurnalistas G. Pilaitis, kalbėdamas apie kun. V. Skiparį, rašo: "Priešiška Vakarų propaganda gaudo panašius į V. Skipario antivisuomeniškus išsišokimus ir jais minta. Taip gimsta melas, kad mūsų šalyje paminama religinė laisvė, persekiojami tikintieji. Laidose Lietuvai Vatikano radijas tarškia apie vadinamuosius kovotojus už tikėjimą, vaizduoja juos vos ne su šventųjų aureole. Radijo laidose iš užsienio liaupsinami ekstremistiškai nusiteikę Viduklės klebonas A. Svarinskas, Telšių katedros vikaras J. Kauneckas, Gargždų vikaras A. Šeškevičius, Kybartų klebonas S. Tamkevičius, kiti 'tikėjimo kankiniai'. Vakarų radijo teologai tokiu 'kankiniu' ima vadinti ir vikarą Skiparį . . ." Propagandinėn talkon G. Pilaitis pasikviečia Šilalės karšyklos darbininką Juozą Štombergą: "Lankau bažnyčią nuo vaikystės. Šateikiuose, Kalnalėje, Plateliuose, Skuode ir kitur neteko girdėti, kad žmones kas nors persekiotų už jų religines pažiūras . . ." Faktas betgi lieka faktu, kad už savo religinius įsitikinimus jau daug teismų susilaukė tikintieji, bet lig šiol nebuvo nuteistas dar nė vienas ateistas už savo išsišokimus valstybinio ateizmo fronte, grubiai pažeidęs sovietinės konstitucijos propagandinius įstatymus.

V. Kst.

Hamiltone š.m. kovo 14, sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo Centro salėje, 48 Dundurn St. N., **rengiamos kultūrininkei režisorei**

E. DAUGUVIETYTEI - KUDABIENEI,

šiemet laimėjusiai KLB kultūros premiją,

pagerbtuvės— koncertas - vaišės

* Vakaro kalbėtoju bus KLB krašto v-bos vicepirm. inž. J. Danys.
* Koncerte pasirodys sol. Vyt. Paulionis, aktorius Vitalis Žukauskas ir pati laureatė. * Po iškilmių – šilta vakarienė su vynu.

Lietuviškoji visuomenė prašoma prisidėti prie mūsų daug nuopelnų turinčios kultūrininkės pagerbimo. Bilietai platinami iš anksto. Jų galima gauti pas K. Mikšį (tel. 529-8593), E. Gudinskienę – (547-1967), Toronto Liet. Namuose pas Ald. Biškevičienę ir Anapilyje pas V. Aušrotą. Bilietų kainos: koncertas ir vakarienė – $10, tik koncertas – $5.

Rengėjų komitetas

HAMILTON ONT

RELIGINĮ KONCERTĄ kovo 7, sekmadienį, 4 v.p.p., rengia Hamiltono ateitininkai. Šis koncertas skirtas Tikinčiosios Lietuvos ir mūsų šv. Kazimiero garbei. Koncerto programos sudarymu ir jo pilnumu rūpinasi muzikė Darija Powell. Jos paruoštais koncertais hamiltoniečiams teko gėrėtis per praėjusius metus. Programoje išgirsime: smuikininkus Bankus, solistus A. Laugalienę, Vyt. Paulionį ir mūsų parapijos chorą. Vargonų palyda — Darijos Powell. Kas gali būti gražiau, kaip pradėti Gavėnios susikaupimo metą su prisiminimu mūsų tikinčiosios, kenčiančios ir tylinčios Lietuvos su jos šventuoju Kazimieru! Kviečiame visus hamiltoniečius ir apylinkių lietuvius šiame koncerte dalyvauti.

Ateitininkai

Į ELENOS DAUGUVIETYTĖS-KUDABIENĖS PAGERBTUVIŲ VAKARĄ, kuris įvyksta kovo 14 d., bilietus Hamiltone platina K. Mikšys (tel. 529-8593) ir E. Gudinskienė (tel. 547-1967). Iš anksto bilietus turi įsigyti visi tie, kurie nori dalyvauti ir vaišėse.

KAUKIŲ VAKARAS, kurį šiemet ateitininkai ruošė, buvo įdomus, spalvingas ir gerai suorganizuotas, bet jame trūko žmonių, kaip dabar pradeda trūkti jų ir visuose mūsų renginiuose. Kur dingo toji anų laikų kaukių baliaus minia? Dėl šio vakaro rengimo anksčiau visos organizacijos varžydavosi, kadangi tai buvo užtikrinto pelno vakaras. Šitas kaukių balius, ruoštas gerų órganizatorių — E. Gudinskienės ir D. Trumpickienės, su visokiom loterijom, laimės staliukais ir geru bufetu turėjo dar duoti pelną.

Šis vakaras buvo ir jaunimo vakaras. Jo buvo nemažai. Kaukių varžybose dalyvavo irgi beveik vien tik jaunimas. Ir kaukių buvo pakankamai daug, tad premijavimo komisijai, kurią sudarė Almis Lukavičius, Ramona Ciperytė, V. Stanevičienė, kun. St. Šileika ir K. Mileris, buvo iš ko rinktis. Reikėjo išrinkti penkis laimėtojus, kuriems buvo paskirtos piniginės premijos. J. Vaičiaus orkestrui užgrojus kaukių parado maršą, salėje prasidėjo maskaradinis paradas, kuris savo spalvingumu, kūrybiškumu ir naujybėmis sukėlė didelį visų susidomėjimą. I-mąją premiją komisija paskyrė T. Stanaičiui ir E. Bartninkui už "Lituaniką", II-ją laimėjo L. Liaukutė, kūrybingai pavaizdavusi "Daigą", III-čia teko Al. Skvereckaitei už "Kroniką", IV-tą R. Bilevičius laimėjo sukūręs "Chirurgą" ir V-tąją vietą laimėjo O. Stanevičiūtė, atvaizdavusi spalvingą "Žvaigždę".

Neperpildytoj salėj svečiai prie geros muzikos linksmai pasišoko ir išsivežė iš šito ateitininkų vakaro geriausius prisiminimus.

PR. VIZBARAI išvyko 6 savaičių atostogų pas savo sūnų į Arizoną. Sūnus Arvydas, kuris viename Arizonos aerouoste yra lėktuvų judėjimo vyriausiu kontrolieriumi, čia atskrido pats pasiimti savo tėvų. Su jais dvi savaites kartu atostogaus ir kitas jų sūnus — inž. Vyt. Vizbaras, atskridęs iš Kalgario.

ALG. L. ŽILVIČIAI vasario 16 d. susilaukė dvynukų — sūnelio ir dukters. Sūnelį pakrikštijo Kazimiero vardu, o dukrelę — Diana. Pats vyriausias šeimoje trejų metų Algiukas dabar turi broliuką ir sesutę. M. Gudinskai irgi pakrikštijo savo pirmagimį sūnų.

J. E. BAJORAIČIAI atostogų išvyko į Kolumbiją. Pernai jie važinėjosi po Tailandiją ir Australiją. Kolumbijoje šiuo metu taip pat vieši pas savo svainius Bogotos mieste Elena Antanaitienė.

K.M.

LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO įsteigėjas Pranas Enskaitis, pirmininkavęs klubui septynerius metus, sausio mėnesyje išėjo pailsėti ir pasigydyti akių, perdavęs pareigas vicepirmininkui Petrui Lukošiui. Kartu sustojo ėjęs ir klubo leidžiamas žurnalas "Sietynas".

Pr. Enskaitis, prieš perleisdamas pareigas, suspėjo atspausdinti klubo premijuotų novelių, su nedideliu papildymu, knygą "Dienoms nužydint", kurią dabar jis pats platina.

Klubo dainos vieneto vadovas Alfonsas Juozapavičius, dar nevisai pasveikęs dėl sužalotos kojos, pradėjo repeticijas su parinktomis gražesnėmis, daugiausia liaudies dainomis. Norima pasiruošti gegužės pirmai dienai numatytam "Draugystės vakarui".

Nuo pirmo pasirodymo dainos vienetas išgyveno jau ketverius metus. Pirmieji žingsniai buvo smulkučiai, nedrąsūs — tik vienų moterų. Geriausi metai narių skaičiumi buvo 1980-1981. O šie metai yra nelaimingi. Neseniai vienas grupės narys amžinai atsiskyrė, o dar keli irgi nežinia kada grįš. Jie buvo pareigingi dainininkai, net ir jėgoms sumažėjus, su malonumu lankė repeticijas ir jautė savo reikalingumą. Lietuviška daina juos stiprino, nedavė liūdėti. Ji buvo tartum ryšys su tėviške, priminė praeitį ir tėvynėje dainuotas dainas.

Dainos vienetas dabar maloniai kviečia visus, kad ir jaunesnius, dainą mėgstančius ir galinčius dainuoti, prisidėti prie šio vieneto sustiprinimo. Nesėdėkime sudėję rankas, nedelskime, nes ateitis ne mūsų rankose. Padarykime nors tiek, kiek galim, tardami: "Tėvyne, mes tau skiriame savo dainas!"

Pensininkė D.

"GINTARINIŲ AIDŲ" — lietuvių radijo valandėlės bendradarbiai praneša savo klausytojams, kad programos metu įvykstantys netikslumai (pavyzdžiui, plokštelių sukeitimai, ilgesni tarpai tarp muzikos ir pranešimų ir t.t.) atsiranda ne dėl pačių pranešėjų neapsižiūrėjimo. Radijo stoties darbininkai yra kanadiečiai; pasitaiko, kad jie negali perskaityti dainos arba plokštelės pavadinimo. Be to, visi darbininkai yra mėgėjai, o ne profesionalai. Kartais atsitinka, kad patyrimo bei gero instrumentų supratimo stoka pakenkia ir programai. Tai ne pranešėjų atsakomybė. Labai atsiprašome klausytojus, kuriuos tai erzina. Prašome suprasti ir atleisti.

"Gintarinių Aidų" bendradarbiai

MIAMI, FLORIDA

VASARIO 14, sekmadienį, kad ir nedidelė lietuvių kolonija sulaukė neeilinės gražios Vasario 16 šventės. Iškilmingos pamaldos Šv. Petro ir Pauliaus šventovėje pradėtos vėliavų įnešimu, kurias lydėjo tautiniais drabužiais paspuošusios lietuvės. Muz. Alvydas Vasaitis procesiją pasitiko vargonų maršu. Visiems savo vietose susėdus, mūsų tradicinis "Pulkim ant kelių" smagiai nuaidėjo. Giedojo visi: vyrai ir moterys, jauni ir seni, vietiniai ir atvažiavusieji iš ledinės šiaurės...

Kun. dr. Vincas Andriuška, mūsų kapelionas, atnašavo šv. Mišias ir pasakė aktualų bei įdomų pamokslą. Jis pabrėžė, jog mūsų tauta nuo senovės laikų buvo ir yra giliai tikinti, tai iliustruodamas pavyzdžiais iš "Kronikos" ir Evangelijos. Lietuvių tikėjimas einąs lygiagrečiai su tėvynės meile. Pamokslą baigdamas, kunigas pasveikino gausiai susirinkusius lietuvius ir dėkojo iškiliems mūsų menininkams, prisidėjusiems prie iškilmių. Per pamaldas giedojo sol. J. Vaznelis, sugrįžęs iš gastrolių Australijoje.

Pamaldoms pasibaigus, buvo giedama "Marija, Marija"; prie visų giedojimo prisidėjo ir mūsų brangūs svečiai — menininkai Jonas Vaznelis ir Alvydas Vasaitis.

Išėję iš šventovės, visi skubėjo prie savo automobilių, kad nepavėluotų į lietuvių klube rengiamą minėjimą.

Janina Narūnė

CLEVELAND, OHIO

Į SLA IŽDO GLOBĖJAS kandidatuoja visuomenės veikėja Ona Jokūbaitienė. Nėra tokios SLA kuopos, kuri nežinotų jos šakotos veiklos. Ji dažnai dalyvauja SLA seimuose, o kai jie įvyksta Klevelande, įsijungia į jų ruošą. Prieš nominacinius rinkimus ji niekur spaudoje nesigarsino, tačiau surinko pakankamai balsų ir pateko į kandidatų sąrašus. Tikėkimės, kad ji bus išrinkta iždo globėja kovo mėnesio rinkimuose.

Narys

St. Catharines, Ont.

VASARIO 16 PROGA Tautos Fondui aukojo: **$100:** J. Šarapnickas, A. Staugaitis; **$60:** K. Stundžia; **$50:** J. Dervaitis, K. Jonušas, J. Girevičius, J. Kalainis; **$30:** S. Šetkus, F. Meškauskas; **$25:** A. Gverzdys, S. Janušonis, Niagara Falls, Ont., P. Dauginas, A. Šukys, J. Skeivelas, kun. J. Liauba, A. Paulionis; **$20:** J. Baliukas, Welland, Ont., J. Žemaitis, Z. Jakubonis; **$15:** J. Dainora; **$10:** I. Tauteras, A. Zubrickas, P. Baronas, P. Gabrėnas, J. Gudinskas, P. Balsas, J. Karaliūnas, J. Alonderis, J. Vyšniauskas, A. Jusys, Niagara Falls, Ont., J. Paukštys, S. Zubrickas, E. Sakalauskas, S. Gudaitis, Niagara Falls, Ont.; **$5:** P. Norušis.

Visiems taip gausiai aukojusiems Tautos Fondo atstovybė nuoširdžiai dėkoja.

J. Dervaitis,
TF įgaliotinis

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

NETHERCOTT·LEE
205 CANNON STREET EAST
HAMILTON

ALAN TASIN
(Algimantas Z. Ptašinskas)

Parduodu "zuikučius" — automobilius "Rabbit"
70 mylių su vienu galionu

Tel. 528-8371
Namų 547-8810

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	12%
term. depoz. 1 m.	14¾%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	14%
90 dienų depozitus	14¼%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	18%
asmeninės paskolas	20%

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's TRAVEL

KVIEČIAME KELIAUTI KARTU Į LIETUVĄ

KELIONĖS 1982 METAIS

VILNIUS

gegužės 13-20 — rugsėjo 9-16
rugsėjo 30 - spalio 7

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

VILNIUS — RYGA

gegužės 20 - birželio 3 — liepos 15-29
gegužės 27 - birželio 10 — rugsėjo 2-16
liepos 8-22 — gruodžio 20 - sausio 3

Vilnius — Leningradas birželio 17 - liepos 1
Vilnius — Talinas rugpjūčio 12-26

- *Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.*
- *Nuperkame Lietuvoje giminėms kooperatinius butus, automobilius bei kitus pageidaujamus daiktus.*
- *Sąžiningai tarpininkaujame, tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje.*

Smulkesnių žinių teiraukitės:

Toronto tel. (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL tel.(514) 669-8834 TELEX 06-986766 TOR
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PREL. JONO BALKŪNO INICIATYVA vėlyvą 1981 m. rudenį St. Petersburge, Floridoje, buvo įsteigtas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos židinys, kurio valdybą sudarė: pirm. prel. J. Balkūnas, vicepirm. Kazimieras Kleiva, ižd. kun. Jonas Gasiūnas ir sekr. Veronika Kulbokienė. Akademijos centro valdyba naujam židiniui pasiūlė suorganizuoti LKM Akademijos narių suvažiavimą St. Petersburge š. m. lapkričio 25-27 d.d., kai JAV bus Padėkos savaitgalis. Suvažiavimo reikalai plačiau buvo aptarti židinio posėdyje, prieš Kalėdas į St. Petersburgą atvykus centro valdybos pirm. kun. prof. dr. A. Liuimai, SJ, iš Romos. Buvo sudaryta suvažiavimo programa, numatyti kaikurie paskaitininkai. Šiais klausimais rūpinasi centro valdyba, o židiniui yra palikti techniniai reikalai. Sausio 16 d. įvykusiame židinio narių posėdyje buvo sudarytos komisijos, kurios rūpinsis finansais, svečių priėmimu, pamaldomis, informacija, knygų ir dailės parodomis, suvažiavimo dalyvių pokyliu. Dvyliktajam LKM Akademijos suvažiavimui yra pasirinktas "Dolphin Beach Resorts" viešbutis.

KOMPOZ. ALFONSAS MIKULSKIS, ilgametis M. K. Čiurlionio ansamblio vadovas, buvo ištiktas širdies sutrikimų, dėl kurių ilgesnį laiką teko praleisti Klevelando klinikų ligoninėje. Dabar jau yra grįžęs namo, sveiksta ir stiprėja žmonos Onos priežiūroje.

JAV LB KRAŠTO VALDYBA, talkinant Lietuvių Fondui, tiesioginei lituanistinių mokyklų paramai šiems mokslo metams yra sutelkusi $26.326,94. Šią sumą mokykloms paskirstys JAV LB švietimo taryba.

RELIGINĖS LK ŠALPOS būstinėje Brooklyne, N.Y., buvo aptarti šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimo reikalai 1984 m. Planavimo darbams vadovauja komitetas, pirmininkaujamas Vyt. Volerto. Nutarta iškilmes pirmiausia turėti Romoje, o vėliau — JAV ir Kanadoje. Stengiamasi rasti iškilmių rengėjus.

Brazilija

PIRMASIS PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMO suvažiavimas įvyko Sao Paulo mieste, jų stovykla — Lituanikos stovyklavietėje. Stovyklai vadovavo jos viršininkė Sandra Saldytė ir komendantas Robertas Saldys, abu iš Brazilijos. Programomis rūpinosi Ramutė Kemežaitė iš JAV ir Aras Mažeika iš Venecuelos, sporto šventės reikalais — Tadeu Machado iš Brazilijos. Suvažiavime priimta keletas rezoliucijų. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai siūloma įsteigti savo skyrių Urugvajuje ir jo pirmininku paskelbti Urugvajaus Lietuvių Klubo jaunimo atstovą. Argentinos Lietuvių Jaunimo Sąjunga prašoma pasirūpinti sol. Adrianos Jocytės dainų įrašymu į juosteles. P. Amerikos lietuvių jaunimas skatinamas skaityti iš okupuotos Lietuvos gaunamus pogrindžio leidinius. Norima, kad P. Amerikos jaunimo vienetai dažniau rašytų apie savo veiklą spaudoje. Planuojant menininkų bei kultūrininkų gastroles, reikėtų siekti išsamesnio susitarimo tarp jais suinteresuotų kraštų. Suvažiavime nutarta II-jį P. Amerikos lietuvių jaunimo susitikimą susieti su V-ju Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresu 1983 m. ir jį surengti Š. Amerikoje. Į tą antrąjį P. Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimą tada būtų įjungti jaunimo kongreso atstovai iš P. Amerikos valstybių.

JAUNIMO SUVAŽIAVIME buvo paruoštas laiškas, smerkiantis žmogaus teisių pažeidimus sovietų okupuotoje Lietuvoje. Jame pabrėžiama, kad Lietuva yra pirmoji Molotovo-Ribbentropo pasirašytos sutarties auka. Sovietų Sąjunga ten veda kovą prieš tautiškumą ir religiją, grubiai pažeisdama Helsinkio sutartį. P. Amerikos lietuvių jaunimas yra pasipiktinęs teismais, baudžiančiais žmogaus teisių gynėjus. Nuteistųjų eilėse yra ir jaunuolių — Jonas Bagdonas, Arvydas Čekanavičius, Voldemaras Karaliūnas, Liūtauras Kazakevičius, Zita Kirsnauskaitė, Algirdas Statkevičius, Vytautas Remeika ir kt. Tai yra aiškus sovietinės konstitucijos laužymas, Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaracijos pažeidimas. Tokie teismai turi būti sustabdyti, grąžinta laisvė nuteistiesiems. Šio laiško kopijos pasiųstos eilei Sovietų Sąjungos valdžios pareigūnų, jos rašytojams, dailininkams ir mokslininkams, Jungtinėms Tautoms, JAV valstybės sekr. A. Haigui, JAV Psichiatrų Draugijai, Trečiojo Pasaulio šalims.

Australija

MELBURNO UKRAINIEČIŲ NAMUOSE sausio 22 d. buvo paminėta Ukrainos nepriklausomybės šventė, dalyvaujant kviestiniams svečiams ir parlamentarams. Lietuviams atstovavo: ALB krašto valdybos pirm. Albinas Pocius, vicepirm. Algis Žilinskas, Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Birutė Prašmutaitė ir Pavergtų Tautų tarybos narė Laima Lipkevičiūtė. Tostą už Ukrainą pasiūlė senatorius Don Chips, už karalienę Elzbietą — Melburno ukrainiečių pirm. S. Lysenka. Minėjime kalbėjo Viktorijos valstijos imigracijos ministeris J. Kennettas. Buvo dvi paskaitos ukrainiečių ir anglų kalbomis, meninė programa. Svečius priėmė ir tvarka rūpinosi uniformuoti ukrainiečių skautai.

KUN. PETRĄ BUTKŲ karalienė Elzbieta Naujų Metų proga paskelbė Britų imperijos nariu ir jam paskyrė šios imperijos ordiną. Netrukus jį pasiekė žinia iš Vatikano, kad popiežius Jonas-Paulius II sausio 7 d. raštu jį pakėlė į savo kapelionus ir suteikė garbės monsinjoro titulą. Naujasis mons. P. Butkus yra Australijos lietuvių katalikų sielovados vadovas, savo tautiečiams tarnaujantis jau 32 metus.

Britanija

MOTINOS DIENOS MINĖJIMĄ Nottinghame gegužės 1 d. surengs vietinė Lietuvių Moterų Draugija ukrainiečių salėje. Šion šventėn kviečiami ne tik vietiniai tautiečiai, bet ir svečiai iš tolimesnių vietovių. Programą žadama paskelbti vėliau.

DIENRAŠTYJE "DAILY TELEGRAPH" savo skyrių "Way of the World" turi žurnalistas Peter Simple, dažnai komentuojantis įvairius pasaulio įvykius, neužmirštantis ir Sovietų Sąjungos okupuotų Baltijos respublikų. Neseniai jį sudomino Sovietų Sąjungos ambasados Londone leidžiamas savaitraštis "Soviet Weekly", kuriame trys studentai bandė atsakyti į klausimą "Ar respublika gali pasitraukti iš Sovietų Sąjungos?" Tame straipsnyje Irina Kuznecova pagal Maskvos kurpalį aiškino, kad tokią teisę respublikoms duoda sovietinė konstitucija, bet nė viena iš penkiolikos respublikų ja lig šiol nėra pasinaudojusi. Esą tai liudija, kad jos yra patenkintos dabartine santvarka. I. Kuznecova primena, kad 1922 m. iš Sovietų Sąjungos pasitraukė caro laikais Rusijon įjungta Suomija ir kelios kitos sritys. Tą jų nutarimą pripažino ir patvirtino Sovietų Sąjunga. Žurnalistas P. Simple taikliai pastebi, kad I. Kuznecova, kalbėdama apie kelias kitas pripažinimo susilaukusias valstybes, galvoje turėjo Lietuvą, Latviją ir Estiją. Ji betgi sąmoningai nutylėjo esminį faktą, kad tos trys Baltijos respublikos vėl buvo prievarta įjungtos į Sovietų Sąjungą 1940 m. Pasak žurnalisto P. Simple, jeigu tos trys respublikos tikrai turėtų teisę pasitraukti iš Sovietų Sąjungos, tas pasitraukimas būtų paskelbtas per penkias minutes. Dabargi joms belieka laukti neišvengiamo Sovietų Sąjungos sugriuvimo.

SAVAITRAŠTIS "EUROPOS LIETUVIS" vasario 5 d. laidoje paryškintom raidėm paskelbė pranešimą "Provokatorių darbas". Jame rašoma: "Kai kurie mūsų skaitytojai, gyveną įvairiuose vietose D. Britanijoje, gavo paštu pasiųstą 8 puslapių fotografiniu būdu padaugintą paskvilį, kuriame bjauriai šmeižiama D. Britanijos Lietuvių Sąjungos vadovybė ir Lietuvių Namų Bendrovės darbuotojai. Prisidengę patriotizmo skraiste, provokatoriai siekia suardyti svarbiausią D. Britanijos lietuvių organizaciją ir tuo būdu tiesiogiai pasitarnauti lietuvių tautos priešui. Mūsų skaitytojai, gavę minėtą paskvilį, angliškai pavadintą "Destroy the worm", prašomi atsiųsti DBLS-gos valdybai voką, į kurį jis buvo įdėtas. Tas palengvins susekti nusikaltėlius".

Italija

MONS. DR. PAULIUS JATULIS, Šv. Kazimiero kolegijos vicerektorius, atšventė amžiaus septyniasdešimtmetį. Jis yra vabalninkietis, baigęs Kauno kunigų seminariją, kunigu įšventintas 1934 m. Kartu studijavo teologiją Vytauto D. universitete Kaune. Italijon išvyko 1939 m. Pokaryje čia jam teko eiti baltiečių karo kapeliono pareigas, tęsti studijas, kurios buvo užbaigtos Gregoriaus universitete gautu teologijos doktoratu. 1949-57 m. gyveno ir veikė Australijoje. Grįžęs Romon, pradėjo rinkti medžiagą apie Lietuvą Vatikano bei kitų Italijos miestų senuosiuose archyvuose. Dalį tos medžiagos yra paskelbęs "Aiduose" ir "Tautos Praeityje", prisidėjęs prie Lietuvos vyskupų reliacijų paruošimo. Yra Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos valdybos narys, jos istorijos skyriaus archyvaras.

ROMOS DIENRAŠTIS "Il Giornale d'Italia" ryšium su dabartiniais įvykiais Lenkijoje paskelbė Romoje gyvenančio dr. Juozo Gailiaus laišką. Pasako jo, tie įvykiai privertė Sovietų Sąjungą nusimesti kaukę, atskleidė imperialistinius jos siekius. Dr. J. Gailius primena skaitytojams, kad Baltijos pakrantėse taipgi gyvena lietuvių, latvių ir estų tautos, nemažiau kenčiančios už lenkus, nes jos prievarta yra įjungtos į Sovietų Sąjungą. Tos trys šalys tapo gėdingo Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos suokalbio aukomis. Jos šiandien netgi neturi Sovietų Sąjungos satelitų statuso. Maskva jas laiko Hitlerio dovana sovietinei imperijai. Baltiečiai, reikalavę panaikinti gėdingą suokalbį, buvo ištremti Sibiran. Tose trijose okupuotose respublikose vykdomas rusinimas, prievarta brukamas ateizmas. Baltiečius norima nutautinti, sunaikinti jų tikėjimą, bet jie tebegyvena viltimi ir siekia laisvos ateities.

Vokietija

HAMBURGO LIETUVIAI po ilgesnio laiko vėl susilaukė lietuviškų vestuvių: VLB Hamburgo apylinkės valdybos pirm. Manfredas Šiušelis vedė buvusią šios valdybos sekr. Dalią Zarakaitę. Vestuvines vaišes Lietuvių Centre suorganizavo gydytoja L. Pašaitienė, kuriai teko būti ir šios poros piršle. Ji sveikino jaunuosius, pasinaudodama Australijoje gyvenančio poeto V. Kazoko eilėraščio mintimis. Paganinio kūrinį atliko smuikininkas Michael Kollars. Jauniesiems buvo sugiedota "Ilgiausių metų", įteikta dovanų ir gėlių.

Trisdešimt antrosios Australijos lietuvių sporto šventės atidarymo iškilmė Geelonge, Viktorijoje, 1981 m. gruodžio 28 d.

Australijos lietuvių sporto šventė

Kelionės, varžybos, baliai ir ginčai dėl išvykos į 1983 metų sporto šventę Čikagoje

ANTANAS SKIPARIS,
Adelaidės lietuvių sporto klubo "Vytis" pirmininkas

Didžiausias Australijos lietuvių sportininkų metinis sąskrydis yra sporto šventė. 1981 m. gale 32-ji sporto šventė įvyko Geelonge, Viktorijoj. Sporto šventės rengėjas buvo Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjunga — ALFAS, o techniškas tvarkytojas — Geelongo lietuvių sporto klubas "Vytis". Sporto šventėje dalyvavo šeši klubai: Adelaidės "Vytis", Geelongo "Vytis", Kanberos "Vilkas", Hobarto "Perkūnas", Melburno "Varpas" ir Sydnėjaus "Kovas". Iš viso — apie 400 sportininkų.

Iš Adelaidės į sporto šventę vyko 78 sportininkai, kurių skaičiuje buvo ir 10 žiūrovų. Beveik visi išvykome automobiliais. Nors jau ne pirmą kartą į sporto šventes vykstame automobiliais, bet kiekvieną kartą širdyje jaučiu nerimą. Tuo laiku keliuose yra labai daug automobilių, dauguma jų važiuoja greitai, ir galimybė katastrofos yra labai realus dalykas. Kiekvieną kartą prieš išvyką sukviečiame sportininkus ir vairuotojus informaciniam susirinkimui, kuriame atsargumas kelyje ir alkoholio pavojus labai stipriai pabrėžiamas. Iki šiol buvome laimingi.

Nakvynės Geelonge

Į Geelongą atvykome vakarop. Turėjome užsiregistruoti Geelongo Lietuvių Namuose. Tenai mūsų iždininkas gavo ir išdalino visiems adelaidiškiams sporto programą, šventės ženkliukus, o budintieji Geelongo sportininkai nurodė mūsų apsigyvenimo vietas.

Jauniai iki 18 metų sportininkai buvo apgyvendinti pas vietos lietuvius, iš vyresniųjų dalis apsistojo anksčiau užsakytuose moteliuose ir nemaža dalis, jų tarpe ir aš, apsistojome Geelongo Technikinės Mokyklos bendrabutyje.

Vėliau iš pasikalbėjimų su kitais atrodė, kad mes gal pataikėme į geriausią vietą. Bendrabutis gana naujas, labai švarus ir su visais patogumais. Kasdien valomi kambariai, paklojamos lovos. Kaina vienai nakčiai su pusryčiais — tik 10 dolerių. Pusryčiams pasirinkimas nemažas, valgyk kiek nori, o valgykloje tarnaujanti Ona Gvildienė prižiūrėjo mus kaip savo vaikus. Tame bendrabutyje, be adelaidiškių, gyveno keliolika melburniškių ir keli sydnėjiškiai. Taigi pabendravimo progų nestokojo. Čia noriu pabrėžti, kad iš bendrabučio viršininko ir tarnautojos ponios Gvildienės apie adelaidiškius girdėjau tik gerus pasisakymus.

Posėdis ir pamaldos

Gruodžio 28 d., 8 v.r., sporto šventė prasidėjo klubų atstovų ir sporto šakų vadovų informaciniu susirinkimu. Buvo svarstomi šventės programos pakeitimai, dalyvių kvalifikacija ir kiti su sporto švente surišti reikalai. Tarp kitko, **tai buvo vienintelis susirinkimas, kuriame savo tarpe turėjome kalbėtis angliškai, nes vienas iš atstovų nemokėjo lietuviškai. Vėlesniuose posėdžiuose jis buvo pakeistas lietuviu, ir anglų kalbos nebereikėjo vartoti. Nežinia kodėl tai nebuvo padaryta pradžioje.**

11 v.r. susirinkome sportininkų pamaldoms Šv. Jono šventovėje. Nemažas būrys turėjo stovėti net šventoriuje. Visi sporto klubai dalyvavo su savo vėliavomis ir palydomis. Šv. Mišias laikė iš Sydnėjaus atvykęs sportininkų dvasios vadas kun. P. Butkus ir melburniškis kun. P. Vaseris. Kun. P. Butkus pasakė tai progai pritaikytą puikų pamokslą ir suteikė bendrą nuodėmių atleidimą. Aš niekada nebuvau matęs per sportininkų Mišias tiek daug einančių Komunijos. Tai rodo, kad bendras nuodėmių atleidimas yra labai populiarus.

Šventės atidarymas

Po pietų 1 v. įvyko oficialus sporto šventės atidarymas "Corio Leisuretime Centre". Atidarymas pradėtas sporto šventėje dalyvaujančių sportininkų paradu su savo klubų vėliavomis. Visi žygiavo puikiai, drausmingai, nes geriausiai pasirodžiusiam klubui atiteks skirta pereinamoji taurė. Nemažas skaičius fotografų užfiksavo tą istorinį momentą Australijos lietuvių sportininkų gyvenime. Sekančią dieną teko matyti beveik puslapį nuotraukų su aprašymu "Geelong Advertiser" laikraštyje. Atidarymo kalbos nebuvo ilgos, kalbėtojų — neperdaugiausia. Po oficialaus atidarymo įvyko trejos krepšinio rungtynės.

"Corio Leisuretime Centre" beveik naujas, vėsinamas nemažas pastatas, kuriame yra dvi puikios krepšinio ir dvi tinklinio aikštės, persirengimo kambariai su purkšlėmis, vaisvandenių ir valgių krautuvė, du posėdžių teisėjų, tarnautojų kambariai ir dar nemaža salė. Tai gal patogiausias pastatas, kokio Australijos lietuvių sporto šventės iki šiol neturėjo.

Vakarienė

Sportininkų vakarienė ir susipažinimo vakaras įvyko "Golf View" viešbutyje. Maistą kiekvienas turėjo pasiimti prie langelio ir užtruko gana ilgokai, kol visi pavalgė. Atrodė, kad viešbutis nevisai buvo pasiruošęs tokį didelį skaičių aptarnauti. Be to, nebuvo tos nuotaikos, kai visi sportininkai sėdi prie stalų, lyg didžiulė šeima. Vienas valgė prie vieno stalo, kitas prie kito, o vis nesibaigianti eilutė stovėjo prie langelio. Neabejoju, kad šventės rengėjų intencija buvo gera, ir jie viešbučiui, kiek teko išsiaiškinti, mokėjo po keturis dolerius už kiekvieną asmenį. Suruošti sportininkų pietus, kaip mes darome Adelaidėje, gal jiems neįmanoma, nes jie neturi parengimų komiteto, o ir lietuvių Geelonge žymiai mažiau negu Adelaidėje.

Į varžybas

Gruodžio 28 varžybos vyko visą dieną — krepšinio, tinklinio, lauko teniso, stalo teniso ir šachmatų. Taip visa diena buvo praleista sporto stadijone. Penktą valandą po pietų, sportinei programai pasibaigus, sporto klubų atstovai pradėjome posėdžiauti ir užbaigėme vėlai vakare.

Sekančios dienos rytą keliamės anksti. Po skubių pusryčių važiuojame į kitą miesto galą — į plaukimo varžybas "Norlane Recreation Centre", kurios prasideda 8 v. Automobilyje vežu oficialų rezultatų užrašinėtoją Balį Nemeiką ir Melburno "Varpo" klubo pirmininkę, o iš paskos važiuoja adelaidiškis Užubalis su savo dviem labai talentingom dukterim plaukikėm. Mūsų nelaimei, visos šviesos raudonos ir reikia laukti. Pavėluojame 10 minučių, o prie baseino vadovai nerimauja. Pasirodo, už kiekvieną valandą baseine reikia mokėti po $100, ir visos varžybos turi baigtis per dvi valandas. Kai plaukimo programai įpusėjus sugedo startavimo pistoletas, padėtis atrodė visai beviltiškai, tačiau 15 minučių po 10 v. jau skirstėmės iš baseino programą pabaigę ir su nemažu skaičiumi laimėjimų Adelaidės krepšyje. Stadijone sportinė programa truko iki 5 v.p.p.

Nereikėjo šiandieną posėdžiauti, nes kontroversinis posėdis apie išvyką į Čikagą 1983 m. buvo atidėtas iki sekančio ryto. Vakare Lietuvių Namuose buvo rengiamas "buliukų" balius. Rytojaus dieną turėjau svarbų posėdį, be to, nebesu jaunas "buliukas", nusprendžiau į balių neiti ir pailsėti. (Bus daugiau)

Poeto belaukiant

Bernardo Brazdžionio poezijos vakarai

AL. GIMANTAS

Tenka kalbėti apie tą laukimą, kuris nusitęsė jau daugiau kaip metai. Laukimas prasidėjo 1980 metų viduryje. Poetas Bernardas Brazdžionis gavo kvietimą dalyvauti vienoje iškilmėje JAV-bių vidurinių vakarų lietuvių kolonijoje ir skaityti savosios lyrikos. Išgirdę apie galimą poeto viešnagę, kaimyninės lietuvių salos (Torontas, Detroitas) suskato rūpintis, kad ta pačia proga mūsų literatūros klasikas aplankytų ir jų vietoves su savo gyvu ir pranašingu poezijos žodžiu.

Sumanymas nebuvo blogas, nes, kelioms vietovėms susidėjus, gerokai sumažėtų kelionės ir kitos išlaidos. Rodos, viskas klostėsi beveik pagal planą, vienur kitur jau buvo pradėtas ir garsinimo darbas — poetas atvyksta mūsų padangėn! Tačiau visai netikėtai dėl vienokių ar kitokių priežasčių viso to sumanymo iniciatoriai turėjo atšaukti sumanytąjį renginį, rodos, atidėti vėlesniam laikui. Sudrebėjo ir kitų vietovių pasiruošimo darbai, nes suskaičiavus ir susumavus minimalines išlaidas, beruošiant poezijos rečitalį tik vienoje vietovėje, teko ir tiems atsisakyti nuo planuotojo renginio.

Liko vien tik realus ir labai gyvenimiškas faktas — materialinė rizika. Niekas nedrįsta rizikuoti. Taip, jei tai būtų estradinis koncertas, šaunus balius, pokylis su putojančiais gėrimais, išskirtinais valgiais, šokiais, būtų visai kitas reikalas. Išeivija juk mėgsta linksmintis, šokti, dainuoti, žaisti, na, gal ir nugerti, bet su grožine kūryba, lyriniu žodžiu toli nenueisi.

Tiesa, išeiviai nemažai domisi politiniais niuansais. Dar tokio pobūdžio renginiai gali tikėtis susilaukti bent pakankamo dėmesio, bet ruošti poezijos vakarą — jau visiškai kita tonacija. Kiek gi ateis? Šešiasdešimt? Šimtinė? Neužtenka, nes negali dirbtinai iškelti įėjimo kainos. Tuomet dar mažiau atvyks. Vadinasi, reikia laukti kokios kitos, palankesnės progos.

Šį kartą (galima tvirtinti — tikrai) toji proga ateina, ir antroje balandžio pusėje tiek torontiečiai, tiek ir detroitiečiai (truputį vėliau ir Čikaga) turės malonią bei išskirtinę progą savo tarpe turėti ir išgirsti Bernardą Brazdžionį.

Primintina, kad šiais metais poetui sukako 75-eri amžiaus metai. Tai tvirta ir neeilinė sukaktis, kaip mes čia įpratę sakyti — jubilėjus. Lyg ir ta proga poeto lankymasis visoje eilėje aktyvesnių lietuvių kolonijų ir jam, ir mums liks atmintinu įvykiu.

Graži tai amžiaus sukaktis, bet Bernardui Brazdžioniui ji tikrai nėra našta ar kliūtis mažiau kurti, reikštis. Gal net priešingai. Kai maždaug prieš pusantrų metų lankiau poetą jo sodyboje, galėjau lengvai įsitikinti jo gyvastingumu, plačiais polėkiais, užsidegimu savajam pašaukimui, įsipareigojimu savajai tautai. Gyvenime ir kūryboje jis ir toliau lieka tiesus, pranašiškas, uždegantis ir įtikinantis

Ankstesnis ar dabartinis B. Brazdžionio kūrybos žodis yra gilus, bet kartu ir lengvas, net ir tokiems, kurie dažnokai tariame: "Poezijos nemėgstu, nesuprantu, man persunki" ir pan. Turime savo tarpe tik vieną Brazdžionį, tikrą, nepakartojamą, tad ir laukiame tų šventinių vakarų — Detroite ir Toronte!

• RAŠYTOJAS negali nematyti, kad religijos jėga, ypač tikėjimo į apreiškimą, šiandieną yra silpnesnė kaip betkurioje žmonijos istorijos epochoje. Vis daugiau ir daugiau vaikų auga be tikėjimo į Dievą, be tikėjimo į atlygį ir bausmę, į sielos nemirtingumą ir net etikos galiojimą (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).

Australijos lietuvių sporto šventėje 1981 m. gruodžio 28-31 d. d. Nuotraukoje — Adelaidės lietuvių sporto klubo "Vytis" sportininkai šventės atidaryme

Svajojantiems apie Floridą

Ar verta lietuviams kurtis Daytona Beach, Floridoje?

JURGIS JANUŠAITIS

Paskutinių kelerių metų laikotarpyje nemaža dalis šiaurėje gyvenančių lietuvių, sulaukusių pensininko amžiaus, pradėjo dairytis, ieškoti geresnių, palankesnių gyvenimo sąlygų. Ir visai nenuostabu. Juk dideli žiemos šalčiai, pūgos, sniegas gerokai vargina šiaurinėse vietovėse gyvenančius žmones. O kai žmogus nebesurištas su darbu, tad palankesnės gyvenimo sąlygos visai pravartu.

Kai dažniau pradėjau Amerikoje, lietuviškuose laikraščiuose, užsiminti apie gyvenimo sąlygas Floridoje, ypač atkreipdamas dėmesį į Daytona Beach, susilaukiu daugiau paklausimų laiškais ir iš Kanadoje gyvenančių tautiečių. Kadangi daugelio klausimai panašūs, tad šia proga noriu pasidalinti mintimis apie tą vietą, kurioje gražiai auga ir lietuvių kolonija.

Daytona Beach yra ant pat Atlanto kranto, daugiau į šiaurinę Floridą. Turi 25 mylių ilgio gražų, kieto smėlio, platų paplūdimį, kuriuo galima iš lengvo važiuoti ir automobiliu. Tačiau tai netrukdo naudotis pajūriu, nes paplūdimio plotis atoslūgio metu gana didelis. Į pajūrį automobiliu gali atvykti betkur Daytonos apylinkėse gyvenantieji, gali pasistatyti automobilį betkurioje vietoje ir naudotis visu pajūriu.

Daytona Beach yra kurortinis, sparčiai augantis miestas. Turi modernius prekybos centrus, ligonines, viešbučius, restoranus. Yra pigus autobusų susisiekimas su visu miestu. Nėra rasinių problemų. Čia atostogauja daugiausia jaunų šeimų, ypač vasaros metu. Nestokojama gražių, kultūrinių pramogų.

Vasarą apie tris mėnesius būna pastovi šilima, siekianti iki 90° F. Drėgmės, kaip ir kitur, yra ir čia, tačiau vasaros laikotarpis lengvai pakeliamas. Esu pats tai išgyvenęs.

Lietuviai čia pradėjo kurtis neperseniausiai. Kelerių metų laikotarpyje įsikūrė apie 150 šeimų. Veikia Daytona Beach ir apylinkių Amerikos lietuvių klubas, kuris rūpinasi kultūriniu gyvenimu. Turi ir lietuvį kunigą kun. dr. Kazimierą Ruibį, kuris įvairiomis progomis atnašauja šv. Mišias lietuvių kalba Taikos Karalaičio katalikų šventovėje, Ormond Beach (tąsa Daytona Beach miesto).

Žodžiu, šį vietovė yra viena prieinamiausių ir tinkamiausių lietuviams kurtis pastoviam gyvenimui. Čia besidomintiems įsikūrimo galimybėmis gali daug padėti nekilnojamo turto pardavėjai — Sigutė Ramanauskienė, Algis Alksninis, Juozas Bartkus, Haris Lapins. Jų adresus ir telefonus kiekvienas ras telefono abonentų knygoje.

Daytona Beach veikia ir lietuvių statybos bendrovės. Vieną projektą vykdo "Litona" bendrovė, kuri jau baigia statyti 23 vadinamus "townhousus" prie Atlanto vandenyno. Iš jų dar du likę neparduoti, 11 vienetų yra nupirkę ir lietuviai. Jų kaina — 59.000 dol. Tų namų dydis — 1100 kv. pėdų gyvenamo ploto, dviejų augštų; du miegamieji, gerai išplanuoti, patogūs, ypač dviejų asmenų šeimai.

Kitą didelį projektą vykdo "Halifax Designer Homes, Inc." bendrovė, kuriai vadovauja inž. Vytenis Ramanauskas ir Algirdas Alksninis. Jau nupirkti apie 9 akrai žemės, 3 mylio nuo Atlanto vandenyno, prie gero susisiekimo gatvių. Šiame žemės plote bus "Villa Nova" projektas su 126 namais. Jų kaina ypač prieinama. Statybas numatoma pradėti balandžio mėn. Norima lietuviams pasiūlyti prieš pradedant statybas geriausias namų įsigijimo sąlygas. Bendrovė žada tiems, kurie dabar iki balandžio mėn. pirks to projekto namus už grynus pinigus, nuo pagrindinės $40.000 kainos duoti 10% nuolaidos, apmokėti dviem žmonėm kelionę iš betkurios vietos į Daytona Beach ir atgal bei dviejų dienų išlaikymą viešbutyje. Šios sąlygos taikomos tik tiems, kurie, kaip minėjau, pirks grynais pinigais. Kitiems, perkantiems išsimokėjimui, taikomas tik kelionės išlaidų apmokėjimas.

Norintieji nebrangiai įsigyti nuosavybę, turėtų susidomėti šiuo lietuvių projektu. Informacijų reikalu kreiptis: Halifax Designer Homes, Inc., Mr. Vytenis Ramanauskas, 607 Lemon Street, Port Orange, Florida 32019, USA. Telefonas 904-788-6017.

Čia tesuminėjau porą galimybių, prieinamų lietuviams. Tačiau Daytona Beach turi plačias apylinkės. Suinteresuotieji toliau gyventi nuo Atlanto (apie 3-5 mylias) gali rasti puikių rezidencinių namų prieinama kaina. Gal vertėtų susidomėti ir labai gražiu, lietuvių "Riverwood" projektu, kur jau yra įsikūręs ir archit. Lepeška.

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS

Mes gyvename drauge . . .
ir augame drauge!

"Multiculturalism Canada" per daugelį savo programų skatina jus puoselėti savo kultūrines apraiškas bei dalintis su kitais. Tai darydami, kanadiečiai gali geriau vienas kitą suprasti bei vertinti

Gyvename drauge,
augame drauge,
dirbame drauge
šviesesnei visų
kanadiečių
ateičiai.

Multiculturalism Canada
Multiculturalisme Canada

Canada

Lenkų partizanų ultimatumas lietuviams

Vilniaus srities lenkų partizanų vado reikalavimai lietuviams 1944 metų pavasarį

Iš skaitytojos M. Ž. gavome lenkų partizanų vado plk. Wilko atsišaukimo kopiją, kurio dalį čia spausdiname drauge su mūsų bendradarbio paaiškinimais. RED.

Lenkų partizanų vadas Vilniaus kraštui plk. Wilk-Krzyžanowski būdamas savo galios viršūnėje, 1944 m. gegužės 20 d. paskelbė atsišaukimą į lietuvius. Gerokai pakoliojęs juos dėl jų kovos prieš lenkus, jis pateikė lietuvių visuomenei kelis ultimatyvius reikalavimus. Štai ultimatumas:

"1. Lietuvių policija ir Saugumas (dabar Gestapo), o taip pat ir lietuviai valdininkai turi nustoti tarnauti vokiečiams kovos su lenkais bare. Besąlygiškai turi sustoti visokie gaudymai, politiniai areštai, įkaitų ėmimas, kova su mūsų (lenkų) nepriklausomybės judėjimu, kalinių kankinimas bei mušimas, gaudymas mūsų kareivių, einančių į lenkų dalinius, sąmoningas kalinių marinimas badu, kyšininkavimas ir panašūs nusikaltimai.

2. Lietuvių visuomenė turi pradėti rimtą kovą prieš lietuvius nusikaltėlius, už kurių darbus yra moraliai atsakominga, kadangi be protesto (tyliai) šiuos nusikaltimus stebi. Reikalauju tuoj pradėti veiksmus, kad lietuvių nusistatymas lenkų atžvilgiu būtų taikingas ir kad ateityje nepasikartotų nekaltų lenkų ir gudų masiniai žudymai, atliekami gen. Plechavičiaus kareivių.

Mūsų kantrybė pasibaigė. Jeigu lietuvių administracija, policija ir Saugumas nesusipras ir nenustos tokiais metodais kovoti, perspėju, kad imsiuos kuo griežčiausių priemonių prieš visą lietuvių policiją, Saugumą bei administraciją ir su savo dispozicijoje esančių lenkų karinių pajėgų pagalba greitu laiku sunaikinsiu šį nusikaltėlių lizdą.

Jeigu norite kovos be pasigailėjimo — tai ją ir turėsite!

Tačiau perspėju, kad bus pritaikyti kitokie kovos metodai, negu tie, kurie buvo vartojami kovoje su Plechavičiaus daliniais. Ten turėjome reikalą su iš dalies priverstinai mobilizuotais žmonėmis. Jūs, lietuviai policininkai ir saugumiečiai, esate nusikaltėliai, kurie mielai ir savanoriškai stojate į kovą su lenkiškumu šioje žemėje. Atsiminkite, kad Lietuvos siena netoli, mes ir už jos stulpų sugebėsime atsikeršyti.

Raginu lietuvių visuomenę, kad priverstų ir prikalbintų savo sūnus kovoti su tikrais banditais, o ne su lenkiška visuomene ir jos kareiviais, kurie, idėjos vedami, savanoriškai stojo ginti piliečių gyvybių ir nuosavybių be tautybės ir tikybos skirtumo.

Mp. gegužės 20 d., 1944 m. (—) Wilk"

Paaiškinimai

Mp. rieškia "miejsce postoju", lietuviškai — būstinės vieta. Šio atsišaukimo rašymo metu plk. Wilk būstinės vieta buvo Dieveniškės. Dieveniškių apylinkės, būdamos toliau nuo geležinkelio ir didesnių kelių, buvo mažesnėje svetimųjų įtakoje negu pvz. Varanavo apylinkės, todėl iki mūsų laikų nenutautėjo ir pasiliko lietuviškos. Kadangi lietuviai ten sudaro daugumą, Dieveniškės yra prijungtos prie sovietinės Lietuvos.

Dėl tų pačių priežasčių lenkai ten pasirinko savo būstinei vietą. Būdami toli nuo geležinkelio ir kelių, lenkai vokiečiams netrukdė, o partiesiems neapsimokėjo jų kliudyti.

Lenkai Dieveniškėse jautėsi laisvai ir vaikščiojo uniformuoti. Jų uniforma buvo šviesiai žalia. Kepurėje ir ant apikaklės nešiojo lenkišką erelį. Prieš puolant Vilnių, jiems dar buvo įsakyta užsidėti ant rankovių baltą-raudoną raištį.

Kalbėdamas apie gen. Plechavičiaus dalinius, Wilk neviską pasako. Lenkų partizanai, palyginus su "Vietinės Rinktinės" kareiviais, buvo žymiai geriau tų pačių vokiečių apginkluoti. Tikėdamasis, kad lenkai kovos prieš bolševikus "Wilna-Land" Gebietskomisaras Wulffe (Vulfas) sunkvežimiais pristatydavo lenkams modernius, automatinius ginklus ir šaudmenis.

1944 m. gegužės mėn. lenkai susitiko su bolševikų partizanais ir susitarė bendradarbiauti. Lenkams atstovavo plk. Wilk-Krzyžanowski ir mjr. Truszkowski, bolševikams — jų žvalgybos viršininkas Albertas Barauskas ir plk. Marijonas Miceika-Gabrys.

Tam susitarimui paaiškėjus, SS generolas Hintze perdavė Vulfą karo lauko teismui. Jis buvo kaltinamas bendradarbiavimu su priešu. Teismas paskyrė Vulfui mirties bausmę sušaudant. Teismo sprendimas buvo įvykdytas.

Gen. Plechavičiaus sukurtoji "Vietinė Rinktinė" atliko keletą nesėkmingų žygių į Eišiškių ir Ašmenos-Turgelių apylinkes. Prastai ginkluoti, menkai apmokyti ir blogai savo karininkų vadovaujami, rinktinės vyrai buvo lenkų sumušti. Didelis jų nuošimtis buvo paimtas į nelaisvę. Lenkai juos išrengė ir palydėjo iki artimiausio vokiečių "Stuetzpunkto".

Knygoje apie gen. Plechavičių šie įvykiai nėra aprašyti. "Lietuvių Enciklope-dijoje" yra paminėta, kad "Vietinė Rinktinė" pakliuvo į spąstus.

Rytinės Lietuvos miškai ir laukai yra išmindžioti lietuvių dalinių ir lenkų bei bolševikų partizanų. Turgeliai, Ašmena, Eišiškės, Mūryta Ašmenėlė, Trakai, Dieveniškės, Svyriai, Beniakainys, Juodšilis, Melagėnai ir kiti kaimai bei miesteliai yra liudininkai kruvinų susirėmimų. Bolševikai šiuos įvikius yra gan plačiai aprašę šlovindami savuosius. Lenkų šaltiniai yra šykštesni. Gaila, kad iš lietuvių pusės yra labai nedaug pasisakyta.

Wilk-Krzyžanowski buvo gabus organizatorius, sugebėjo gerai slapstytis, tačiau buvo pilnas būdingos lenkų karininko "fanaberijos". Apie jį Naugarduko srities lenkų partizanų vadas Prawdzicszlaski taip rašė:

"Į antrą batalioną atvyko plk. ltn. Wilk, apsirengęs generolo uniforma ir su generolo ženklais, nors buvo tiktai pulkininkas leitenantas (į pulkininkus buvo pakeltas tiktai rugsėjo 28 d., kai sėdėjo sovietų kalėjime). Generolo laipsnį pats sau buvo davęs. Mėgdavo gėrėtis savo prakalbomis. Mėgdavo girdėti bataliono kareivius, atsakančius į jo pasveikinimą — sveiki vyrai. Šie jam atsakydavo "sveikas, pone generole!"

Bolševikų partizanas plk. Miceika sako, kad su plk. Wilk sunku buvo susitarti dėl susitikimo vietos. Jis norėjo susitikti lenkų partizanų stovykloje, kad galėtų pasigirti savo dalinių paradu, o ypač kavalerija.

Savo atsišaukime į lietuvius plk. Wilk grasina jiems žiauriu kerštu, tačiau jis buvo žiaurus ir savo kareiviams. Liepos 7 d., puldamas Vilnių, jis siuntė savo žmones tiesiai į vokiečių kulkosvaidžius, tik pamatęs, kad nieko nepadarys, liepė 10 v. ryto puolimą nutraukti. Savo telegramoje Londonui jis rašė, kad nuostoliai "žymūs". Komunistų duomenimis, ten žuvo apie 500 lenkų kareivių.

Plk. Wilk pergyveno bolševikų okupaciją Vilniuje. Turėjo progų juos pažinti, tačiau buvo įsitikinęs, kad bolševikai lenkų nenuginkluos ir paliks tvarkytis Vilniuje. Jeigu koks nors iš jo karininkų pareikšdavo šiuo klausimu abejojimą, jis griežtai įsakydavo nutilti. Mirė 1951 m. Varšuvos kalėjime.

J. B.

Jaunosios kartos veikėja, montreališkio "Gintaro" ansamblio vadovė RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ kalba Vasario 16 iškilmėje Hamiltone Nuotr. J. Miltenio

Ilsėkis ramybėje!

JANINA NARŪNĖ

1982 m. sausio 15 d. Kalifornijoje, netoli Los Angeles, mirė plačiai žinoma visuomeninkė diplomuota agronomė bei auklėtoja a. a. ELENA KAROSAITĖ-GIMBUTIENĖ.

Velionė gimė 1894 m. sausio 13 d. Slavėnų dvare, netoli Anykščių ir Šventosios upės, nepraprastai gražioje gamtoje, tarp amžinai žaliuojančių pušelių ir senųjų šilų. Jos tėvas inž. Klemensas Karosas buvo brolis vyskupo Antano Karoso, tuo būdu vyskupas buvo Elenos dėdė. Slavėnų dvaras ribojosi su kaimynų Mingailų dvaru. Velionė dar atsiminė, kai vaikystėje žaidė lėlėmis su Vanda Mingailaite-dr. V. Tumėniene. Elena augo savo motutės gerai auklėjama. Kaip paprastai dvaruose būdavo, vaikai pradinį mokslą bei pasiruošimą gimnazijon gaudavo namie. Elena taip pat mokėsi namie pas samdomus "korepetitorius" — lietuvių studentus.

Kadangi tėvas inžinierius Kl. Karosas negalėjo dirbti tėvynėje savo profesijoje, buvo caristinės valdžios paskirtas dirbti Rusijoje. Elena mokėsi Maskvos gimnazijoje ir, ją baigusi 1911 metais, įstojo į Augštuosius Golicino Žemės Ūkio Kursus. Juos baigusi, studijavo Petrovo-Razumovo Žemės Ūkio Akademijoje. 1917 metais ji ištekėjo už inž. I. Gimbuto. Grįžusi su vyru į tėvynę, ji turėjo išlaikyti valstybinius egzaminus Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijoje, kur 1929 m. gavo agronomės diplomą. Specializavosi genetikos moksle Švedijoje, o Prancūzijoje studijavo sėklininkystę. Dirbo Augštesniojoje Sodininkystės ir Daržininkystės Mokykloje Kaune, Augštojoje Fredoje, kaip mokytoja ir mergaičių bendrabučio vedėja ir auklėtoja.

Mokėdama keletą svetimų kalbų, Elena Gimbutienė buvo siunčiama į tarptautinius kongresus Europos sostinėse kaip Lietuvos atstovė. Dirbo daug metų Lietuvos Skaučių Sąjungoje. Amerikon patekusi organizavo Bostone pirmąją Kaziuko mugę, padedant kitoms skautėms. Kaip nusipelniusi vyresnioji skautininkė, Lietuvos vyriausybės buvo apdovanota Vytauto Didžiojo ordinu. Nepriklausomoje Lietuvoje gyvendama, Elena Gimbutienė paliko gilius pėdsakus Lietuvos Skaučių Sąjungos veikloje kaip nuoširdi auklėtoja. Be to yra parašiusi vadovėlių iš augalų sistematikos bei genetikos ir sėklininkystės mokslo.

Vyresnio amžiaus sulaukusi ir patekusi Amerikon, įsijungė į savo mylimų skaučių darbus Bostone, apsigyvenusi savo sūnaus Jurgio ir marčios Marijos Gimbutų šeimoje. Vėliau ji persikėlė pas dukterį Aldoną Cinikienę Kalifornijoje. Pasak A. Cinikienės, E. Gimbutienė prieš mirtį neturėjo skausmų, ramiai užmigo savo lovoje, prie kurios budėjo jos duktė Aldona ir jos sūnus, atvykęs iš Bostono, inž. J. Gimbutas.

Ilsėkis amžinoje ramybėje, brangioji Kolege, palikusi šviesius atsiminimus ir Tau priklausančią gilią pagarbą bei meilę!

Ateistas moko kunigus

(Atkelta iš 3-čio psl.)

KAUNECKAS, kun. UŽKURAITIS ir kt.

Įgaliotinis nervinosi, kad balandžio 22 d. Plungėje buvo susirinkę vikarai ir juos "ekstremistai" nuteikė prieš valdžios organus, kad "ekstremistiškai" nusiteikę kunigai neduoda žinių kurijoms ir valdžios organams apie religinę padėtį Lietuvoje, kad "ekstremistai" drąsiai pažeidinėja tarybinius įstatymus: moko vaikus, nepilnamečius pritraukia į procesijas ir t.t., o visoje eilėje vietovių — Ukmergėje, Radviliškyje, Pakruojyje, Kapčiamiestyje, Šlavantuose ir kt. dar iki šiol nesudarytos sutartys su valdžios organais, kad kunigai Eucharistinių Metų proga organizuoja kažkokį judėjimą, kad kunigai nekviesti braunasi į tikintiesiems pravedamus seminarus ir dėl kitų "ekstremistų" veiksmų. Visa tai, įgaliotinio nuomone, yra plaukimas prieš srovę.

Po įgaliotinio kalbėjo kaikurie dekanai ir vicedekanai. Ypač drąsiai Bažnyčios reikalus gynė Jurbarko klebonas kun. BUOŽIUS, iškeldamas faktą, kad įgaliotinis nutylėjo, jog valdžia nubraukia daugelį kandidatų į seminariją, kad kunigai juk negali teikti valdžiai tokių žinių, kurios bus naudojamos ateistinėje propagandoje, nes kunigai, prisiekę būti gerais parapijų šeimininkais, neis į konfliktus su Bažnyčios kanonais ir niekada nesutiks savo teises perduoti parapijų komitetams.

Seminaro pabaigoje įgaliotinis ANILIONIS pasiūlė norintiems asmeniškai pasikalbėti užeiti pas jį. Nuėjo tik Garliavos dekanas kun. ULECKAS.

(Iš "LKB Kronikos 48 nr.)

• **Neturėkime dvejopos sąžinės: vienos katalikiškos asmens gyvenime, antros pagoniškos visuomeniniuose ir valstybiniuose reikaluose. Skaudu žiūrėti, kaip kartais tėvynės vaikai stoja vienas prieš kitą.**

VYSK. K. PALTAROKAS

AUKOS

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai

LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ BEI KITATAUČIŲ PARAPIJŲ AUKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINEI ŠALPAI, nuo 1981 m. sausio 1 d. iki 1981 m. gruodžio 31 d.

VISOS SUMOS AMERIKIETIŠKAIS DOLERIAIS

	1981	1980
ANGLIJA		
London, ŠV. KAZIMIERO	$253.80	
JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS		
Albany NY, ŠV. JURGIO	2950.00	3193.00
Ansonia CT, ŠV. ANTANO	723.00	
Athol MA, ŠV. PRANCIŠKAUS	435.00	100.00
Baltimore MD, ŠV. ALFONSO	440.00	200.00
Bridgeport CT, ŠV. JURGIO	101.00	61.15
Brooklyn NY, APREIŠKIMO	1245.00	1339.00
ŠV. JURGIO	50.00	151.00
Cambridge MA, ŠVČ. M. MARIJOS NEKALTO PRASIDĖJIMO	477.03	220.00
Chicago IL, ŠVČ. KRYŽIAUS	6000.00	
ŠVČ. M. MARIJOS NEKALTO PRASIDĖJIMO	455.00	502.00
Cleveland OH, ŠVČ. M. MARIJOS NESILIAUJANČIOS PAGALBOS (iš rinkliavos bažnyčioje atsiųsta per Clevelando L.K. Religinės Šalpos Komitetą)	3519.51	3105.49
ŠV. JURGIO (iš rinkliavos bažnyčioje atsiųsta per LKRŠ Komitetą)	1927.00	1511.00
Clevelando LKRŠ Komiteto (Kreipimosi laišku gauta aukų)	2753.49	1384.00
Coaldale PA, ŠV JONO	98.50	100.00
Dayton OH, ŠV. KRYŽIAUS	697.00	968.02
Detroit MI, ŠV. ANTANO	606.00	377.00
ŠV. PETRO	234.00	172.00
Duryea PA, ŠV. JUOZAPO	83.00	120.25
Easton PA, ŠV. MYKOLO	108.00	133.00
Elizabeth NJ, ŠV. PETRO IR POVILO	400.00	435.00
East St. Louis IL, ŠVČ. M. MARIJOS NEKALTO PRASIDĖJIMO	173.90	
Eynon PA, ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS	161.00	132.00
Forest City, ŠV. ANTANO	402.00	
Frackville, PA, APREIŠKIMO	250.00	300.00
Girardville PA, ŠV. VINCENTO	155.00	46.00
Grand Rapids MI, ŠV. PETRO IR POVILO	1365.19	1125.69
Hanover PA, ŠV. JUOZAPO	172.95	134.38
Hartford CT, ŠVČ. TREJYBĖS	930.00	635.00
Hazelton PA, ŠV. PETRO IR POVILO	310.00	231.00
Kearney NJ, SOPULINGOS DIEVO MOTINOS	100.00	1236.00
Kingston PA, ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS	630.00	500.00
Lawrence MA, ŠV. PRANCIŠKAUS	226.75 — 1981	
	187.95 — 1980	
Los Angeles CA, ŠV. KAZIMIERO	10258.00	8500.00
Lowell MA, ŠV. JUOZAPO	764.40	300.00
Luzerne PA, ŠV. ONOS	410.70	339.00
Mahanoy City PA, ŠV. JUOZAPO	120.00	125.00
Maizeville PA, ŠILUVOS ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS	150.00	143.00
Milwaukee WI, ŠV. GABRIELIAUS	195.71	
Minersville PA, ŠV. PRANCIŠKAUS	376.60	250.00
New Britain CT, ŠV. ANDRIEJAUS	994.06	551.05
New Haven CT, ŠV, KAZIMIERO	332.09	316.13
New Philadelphia PA, ŠVČ. JĖZAUS ŠIRDIES	200.00	225.00
Newark NJ, ŠVČ. TREJYBĖS	283.25	431.60
New York NY, AUŠROS VARTŲ	100.00	75.00
Norwood MA, ŠV. JURGIO	815.18 — 1981	
	376.13 — 1980	
Omaha NE, ŠV. ANTANO	294.85	600.00
Paterson NJ, ŠV. KAZIMIERO	536.00	415.00
Philadelphia PA, ŠV. JURGIO	300.00	677.90
Pittston PA, ŠV. KAZIMIERO	466.00	464.00
Reading PA, ŠV. ANTANO	54.00	102.00
Rochester NY, ŠV. JURGIO	1000.00	
St. Clair PA, ŠV. KAZIMIERO	100.00	250.00
Scranton PA, ŠV. JUOZAPO	606.00	455.00
ŠV. MYKOLO	234.00	180.00
Shenandoah PA, ŠV. JURGIO	710.00	800.00
Sioux City IA, ŠV. KAZIMIERO	2100.00	900.00
South Boston MA, ŠV. PETRO	560.00	487.27
Southfield MI, DIEVO APVAIZDOS	1070.00	1053.00
Spring Valley IL, ŠV. ONOS	300.00	
Sugar Notch PA, ŠV. PETRO IR POVILO	228.80	199.85
Tamaqua PA, ŠV. PETRO IR POVILO	300.00	250.00
Utica NY, ŠV. JURGIO	330.74	683.35
Wanamie PA, ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS	121.50	63.10
Waterbury CT, ŠV. JUOZAPO	735.00	
Westfield MA, ŠV. KAZIMIERO	276.00	
Wilkes Barre PA, ŠV. KAZIMIERO	540.00	425.00
ŠVČ. TREJYBĖS	821.00	770.00
ŠV. PRANCIŠKAUS	341.00	247.00
Worcester MA, ŠV. KAZIMIERO	1115.00	1237.00
AUŠROS VARTŲ	472.00	363.00
Hot Springs AR Lietuviai	2145.00	1740.00
Juno Beach FL Lietuviai	130.00	
KANADA		
Delhi, Ont., ŠV. KAZIMIERO (Įskaitant Kanados Liet. Kat. Moterų d-jos Delhi Skyrius)	1133.78	466.00
London, Ont., ŠILUVOS VARTŲ	2075.00	520.15
Hamilton, Ont., AUŠROS VARTŲ	1585.30	511.28
Mississauga, Ont., LIETUVOS KANKINIŲ	1341.86	101.00
Montreal, Que., AUŠROS VARTŲ	41.50	
ŠV. KAZIMIERO	500.00	339.00
Ottawa, Ont. LIETUVIŲ KATALIKŲ MISIJA	224.93	277.22
St. Catharine's, Ont., ANGELŲ KARALIENĖS	1705.65	1662.49
Sudbury, Ont., LIETUVIŲ KATALIKŲ MISIJA	469.78	535.35
Toronto, Ont., PRISIKĖLIMO	6421.41	4135.46
Windsor, Ont., ŠV. KAZIMIERO	58.10	95.45
Winnipeg, Man., ŠV. KAZIMIERO	185.09	101.26
NELIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ AUKOS	**1981**	**1980**
Baltimore MD, St. Pius X	226.10	
Catonsville MD, St. Agnes	10.00	
Frederick MD, St. John	10.00	
Harrisville MI, St. Anne	250.00	450.00
Harrisville MI, St. Raphael	50.00	50.00
Westbrook CT, St. Mark	1768.49	1545.48
IŠ VISO:	**$84647.20**	

Išeivijos teatrai ir visuomenė

Pokalbis su teatrų festivalio rengėju ir daugelio scenos veikalų autoriumi ANATOLIJU KAIRIU

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

— Ar esate patenkintas mūsų mėgėjų teatrų lygiu, jų repertuaru? Ar jų dalyvavimas festivaliuose prisidėjo prie jų pažangos?

— Labai. Repertuaro pasirinkimu mūsų dramos sambūriams priklauso viešas pagyrimas. D. Mackialienė režisavo išimtinai lietuvių autorius; E. Kudabienė, berods, tik vieną kitą ėmė verstinių. Alg. Dikinis, A. Brinka, A. Cieminis — irgi režisavo tik lietuvių autorius. Dauguma man žinomų režisorių laikėsi lietuviško repertuaro. Tebūnie jiems garbė ir p a d ė k a ! Apskritai, mūsų mėgėjų teatrai daro didelę pažangą repertuaro pasirinkime ir vaidyboje. Kaikurie artinasi jau prie profesijonalinio lygio. Praėjusiame teatro festivalyje Čikagos Los Angeles Dramos Sambūris suvaidino Čiurlionį nuostabiai gerai (rež. D. Mackialienė). Lygiai profesijonaliai vaidino Ročesterio jaunimo teatras "Ku-kū" (rež. A. Cieminis). Nėra mažiausios abejonės, kad pažangą paskatino festivalis, nes jam visi ypatingai ruošiasi, pasirodo didelei žiūrovų masei, specialiai sudarytai vertintojų komisijai, stengiasi laimėti vad. "oskarus", viešą pripažinimą. Visa tai skatina jaunimą geriau vaidinti, taisyklingiau kalbėti, aktoriškiau atlikti vaidmenis.

— Buvo girdėti balsų, kad teatro festivaliai sugrūdami į vieną savaitgalį, nuvarginami žiūrovai, spektakliai negauna tinkamo laiko ir dėlto nukenčia pati teatrinė kultūra. Kaip atrodo tie dalykai Jums kaip festivalio rengėjui?

— Tokių balsų girdėjau ir skaičiau dalyvių pasisakymuose. Galiu pridėti, kad tokie balsai nėra nauji. Mes ir posėdyje svarstėme festivalio suskaldymo galimybes ir kas iš to išeitų. Nereikia manyti, kad festivalio rengėjų komitetas aklai viską daro ar mano nurodymus seka. Ne. Mano nuomone, suskaldymas festivalio į du savaitgalius nieko geresnio neduotų, o vargą, darbą ir išlaidas, vieną savaitę garsinant likusius du vaidinimus, tik padidintų. Tai jau nebūtų festivalis, o du savaitgaliai vaidinimų, kurie Čikagoje neretai būna ir be festivalio. Niekas negarantuoja, kad pasirinktuose savaitgaliuose nebus didelių, masinių parengimų. Jau vien dėlto teatro festivalis finansiškai gali nepasisekti, nes organizacijos pirmoj eilėj remia savuosius parengimus. Žiūrovų skaičiaus tas suskaldymas tikrai nepadidintų. Mes JAV-se turime Padėkos savaitgalį — 5 vakarai! Ir šis savaitgalis laisviausias — didelių parengimų nebūna. Antra, dauguma režisorių išvažinėtų, nesėdėtų Čikagoje visą savaitę ir nelauktų žymenų vakaro. Tokiu būdu festivalis liktų neefektinga šventė, tik su vietiniais, be svečių, be susipažinimo progos ar pabendravimo. Rengėjams kainuotų žymiai brangiau, nes salę reikėtų nuomoti 2 savaitgaliam, be to, garsinimai, maistas ir t.t. Vertintojų komisijos sprendimai susilauktų daugiau kritikos, nes rezultatai būtų kitokie (užmirštų, kas buvo prieš savaitę...).

Kanadoje 4-tas festivalis buvo suskirstytas į dvi d a l i s, bet ar ten buvo geriau? Nebuvo. Mano žiniomis, į kaikuriuos vaidinimus t e a t ė j o 120-150 žmonių. Festivalis, suskirstytas į du, nustotų būti festivaliu.

— Buvo priekaištauta, kad nedaroma atranka. Į teatro festivalį priimami visi, kas tik nori jame dalyvauti. Kodėl?

— Atrankos klausimas buvo svarstytas rengiant 1968 m. I-jį teatrų festivalį. Asmuo, kuris šį klausimą iškėlė ir su kuriuo šią problemą svarsčiau, buvo a.a. St. Pilka. "Atranka"! — skamba i d e a l i a i. Tada pritariau, pritariu ir dabar. Tačiau praktikoje ji neįvykdoma, nebent "inspektorių" siųstume slaptai... "Atranka", užuot padėjus, gali visą festivalį palaidoti. Pirma, visi išeivijos teatrai yra mėgėjų teatrai. Daryti atranką "mėgėjų iš mėgėjų" yra ne tiek nerealu, kiek užgaulu. Antra, kuris dramos sambūris prisiimtų inspekciją? Ar su tokiu "inspektorium", nežiūrint jo kvalifikacijų, būtų kooperavusi Mackialienė, Kudabienė, Maželis, Lapinskas, Arlauskaitė-Mikšienė, A. Brinka — visi I-jo teatrų festivalio režisoriai? Paprasčiausiai kalbant, tokį "inspektorių" jie būtų pasiuntę "velniop"! Tik švietimo ministerija galėjo tokius dalykus išdarinėti, nes režisoriai bei aktoriai buvo samdomi ir dirbo už atlyginimą. Išeivijoje jie dirba už aplodismentus, iš meilės lietuviškam žodžiui ir lietuviškai scenai.

Antra problema, su kuria susidūriau iš pat pradžios — vaidybinės kokybės problema. Esą, jei nėra gerų teatrų, koks tikslas rodyti silpnus? Tebuvo du keliai: arba rengti festivalius iš to, kas turima, arba visai nerengti. Mano nuomone, geriau veikti, negu iš karto pulti į nusivylimą ir į viską numoti ranka. Niekas negimsta milžinu. Reikia duoti progą ir galimybes augti ir stiprėti. Pasirinkau — rengti. Nesijaučiu padaręs klaidą. Visi dramos sambūriai per šį dešimtmetį pastebimai ūgtelėjo. Pvz. Mackialienės ir Kudabienės vadovaujamos grupės pasiekė profesijonalinį lygį! Pasitempė ir kiti. Aš turiu pagrindą džiaugtis — bendras darbas ir pasitikėjimas kultūrinėje išeivijos veikloje palieka aiškius pėdsakus.

Po kiekvieno teatrų festivalio būdavo rengiami pokalbiai, diskusijos, aptarimai. Tada pradėdavo kristi ant mano galvos smūgiai po smūgių — viskas blogai! Nuolatos patardavo pasikviesti žinovų, atseit, "generolų", kurie i š v e s t ų mūsų teatrą iš akligatvio ir t.t. O aš labiausiai "generolų" bijojau (jie patys nejuda, o jų pastumti negalima...). Reikia darbininkų, ne vadų. Tai buvo mano laimė, kad išvengiau daug kalbančių, o mažai dirbančių. Geriau kovojantis eilinis, negu miegantis generolas. Ir mes turėjome sceną, tiesa, kuklią, mėgėjišką, tačiau darbingą, tautiškai idealią, ir nieko neapsunkinom, išskyrus save.

Visdėlto negaliu išsiginti, kad neturėjau "patarėjo". Turėjau. Juo buvo jau minėtas a.a. St. Pilka. Mano draugystė su juo buvo ilga ir patvari, nors nevisuomet rami ar lygi. Jis mane "mokė" visokio teatrinio meno iki 1973 m. Tik būdavo pikta, kad turėdavau jam rašyti laiškus ir laukti iš jo — mat, Pilka neturėjo telefono. Tačiau dabar tuo džiaugiuos — savo archyve turiu apie 70 jo laiškų, kur raštu išdėstytos mintys, samprotavimai, skundai ir pabarimai. Telefone visa tai būtų dingę... Ir dabar esu tos pačios nuomonės — geriau dirbti, negu laukti, kol ateis kažkokie genijai ir už mus padarys, o mes sėdėkime ir laukime geresnių laikų!

— Esate parašęs visą eilę teatrui skirtų veikalų. Kurie iš jų buvo populiariausi ir kurie susilaukė mažiausiai dėmesio?

— Populiariausi yra jau minėtoji "Diagnozė", po to "Palikimas" (4 pastatymai, 8 spektakliai), be to, išversta į latvių kalbą ir atspausta jų kultūros ž u r n a l e; "Sidabrinė diena" (4 pastatymai, 8 spektakliai); "Ku-kū" (4 pastatymai 10 spektaklių); "Viščiukų ūkis", "Šviesa, kuri užsidegė" — po 3 pastatymus, kiti po du ar vieną. Nuo 1959 m. rudens, kai Justas Pusdešris pastatė "Diagnozę" Detroite, iki "Čičinsko" paskutinio spektaklio pernai, iš viso mano veikalai vaidinti 35 kartai ir duoti 98 spektakliai (visuose kraštuose).

Silpniausia drama laikau "Laisvės medį". Gailiuos šį veikalą išleidęs. Mažiausiai dėmesio susilaukė "Trys dramos". Iš trijų tik "Žmogus ir tiltas" išvydo rampos šviesą. O pvz. "Rūtelė", 4 v. drama, kurią aš l a i k a u geriausiu savo draminiu kūriniu, dar nebuvo pastatyta iš viso. Kas patinka autoriui, nebūtinai — režisoriams.

— Libretas irgi nėra Jums svetimas žanras. Kiek jų parašėte?

— Iš viso turiu parašęs 8 libretus. Keturi iš jų: "Sidabrinė diena" (muzika Br. Budriūno), "Gintaro šaly" (J. Gaidelio), "Emilija", "Čičinskas" (A. Jurgučio) visuomenei gerai žinomi, nes "Dainavos" ansamblis ir Čikagos Opera išvedė į viešumą. J i e m s esu dėkingas. Kompoz. Julius Gaidelis parašė 3 v. operą "Karalius Mindaugas" pagal naują mano libretą. Šios operos veiksmas apima 10 metų laiko tarpą — nuo karūnacijos 1253 iki jo nužudymo 1263 m. Naujoji opera yra apie 2.30 v. ilgumo, neskaitant pertraukų. Ši opera jau įteikta Čikagos Lietuvių Operai susipažinti. Trys libretai tebėra rankraščiuose.

Prancūzų žurnalistė MIREILLE LUCAULT, gyvenusi Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje, ištekėjusi už lietuvio, parašė knygą apie savo gyvenimą minėtuose kraštuose "Ant nudžiūvusių medžių atžalos neauga". Š. m. Vasario 16 šventės proga kalbėjo lietuvių surengtoje iškilmėje Paryžiuje

"Catholics in Soviet-Occupied Lithuania"

Leidinys anglų kalba apie tikinčiuosius sovietų pavergtoj Lietuvoj

A. RINKŪNAS

Š. Amerikoje v e i k i a tarptautinė organizacija "Aid to the Church in Need", atkilusi iš Europos, kur ją prieš keliolika metų įsteigė belgų vienuolis kun. Werenfried van Straaten. Ji yra gana plačiai ž i n o m a Belgijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Britanijoje, Australijoje ir kitur. Jos tikslas — padėti materialiai ir moraliai persekiojamiems t i k i n t i e s iems įvairiuose pasaulio kraštuose. Su ja glaudžius ryšius palaiko Religinė Lietuvių Katalikų Šalpa, kurios reikalų vedėju yra kun. K. Pugevičius Brooklyne. Jo vadovaujamos įstaigos dėka minėtoji organizacija "Aid to the Church in Need" išleisdino įdomią informacinę knygelę (120 psl. mažojo formato) "Catholics in Soviet-Occupied Lithuania", išverstą iš p r a n c ū z ų kalbos. Kiek anksčiau ji buvo parašyta ir atspausdinta Prancūzijoje tos pačios organizacijos prancūziškos šakos.

Tai daugeliu atžvilgiu vertingas ir įdomus leidinys, su kuriuo verta susipažinti. Jo vertė mūsų reikalui svarbi tuo, kad didžiąją leidinio dalį užima dokumentuoti faktai apie tikinčiųjų persekiojimą okupuotoje Lietuvoje. Svarbesnės čia gvildenamos temos yra šios:

1. valdžios remiamas ir komunistų p a r t i j o s proteguojamas ateizmo skleidimas Lietuvoje per mokyklas, jaunimo organizaciją ir kitais būdais; 2. bandymas skaldyti Lietuvos kunigiją, stengiantis infiltruoti į Kauno kunigų seminariją komunistų agentų, kurie, seminariją baigę, bandytų skaldyti Lietuvos kunigiją; 3. sudarymas užsienyje įspūdžio, kad Lietuvoje religija yra laisva, kai tuo tarpu persekiojami ir baudžiami tikintieji netgi už tokius elementarinius religinius dalykus, kaip pamaldų lankymas, v a i k ų mokymas poterių, suktuoktuvės šventovėje, pakvietimas kunigo pas mirštantį ligonį, palaidojimas su religinėmis apeigomis ir t.t.; 4. pavedimas valdiškai kulto reikalų ministerijai tvarkyti tikinčiųjų reikalus, beveik nesiskaitant su vyskupais; 5. šventovių deginimas, k u n i g ų persekiojimas, jų tampymas išgalvotais kaltinimais po teismus, netgi jų žudymas, kliudymas teisėtiems vyskupams eiti pareigas.

Matome toje knygelėje ir tikinčiųjų, įskaitant ir kunigus, didvyrišką kovą už tikėjimo laisvę, nebijant galimų pasekmių. Išskaičiuota net dvylika Lietuvoje išeinančių pogrindžio laikraštėlių, iš kurių daugelyje vietų c i t u o j a m a. A t s k i r a s straipsnelis skiriamas Sibiro lietuviams, specialiai paminint tuos, kurie, atlikę bausmę, negavo leidimo grįžti į Lietuvą ir turėjo apsigyventi kitose respublikose arba likti Sibire. Baigiama atkreipimu dėmesio į dabartinio popiežiaus simpatijas Lietuvai.

Viskas būtų labai gerai, jeigu n e b ū t ų patekęs straipsnelis apie krikščionybės įvedimą Lietuvoje. Knygelės autorius prancūzas, aiškiai nežinodamas to laikotarpio mūsų istorijos, matyt, rėmėsi lenkiškais šaltiniais, pagal kuriuos krikščionybės įvedėju laikomas Jogaila, laimėjęs ir Žalgirio mūšį. Apie Vytautą nėra nė vieno žodžio. Pirmuoju krikščionybės įvedėju, tiesa, pripažįstamas M i n d a u g a s, pažeminančiai vadinamas tik princu, kai iš tikrųjų jis buvo tikras karūnuotas karalius pagal ano meto tradiciją gavęs karūną iš popiežiaus ir karūnuotas jo atstovo.

Galėjo to visko nežinoti autorius, bet kaip to nematė lietuviai redaktoriai?

Iš leidėjų Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Brooklyne pasisakimo matyti, kad knygelė skiriama masiniam platinimui, nes kainuoja tik $2.

Tai geras užmojis, bet prieš imantis masinio platinimo, reikėtų įdėti k n y g e l ė n atitaisymus, kurių, be jau suminėtų, yra ir daugiau. Jei būtų rengiamasi naujai laidai, reikėtų tą knygelę pataisyti, duoti peržiūrėti lietuviui istorikui.

CATHOLICS IN SOVIET-OCCUPIED LITHUANIA. Faith under persecution. A publication of Aid to the Church in Need. Translated from Chretiens de l'Est No. 27, 1980, by Vita Matusaitis. Copy Editor — Marian Skabeikis, Translation Editor — Casimir Pugevičius. Leidinys gaunamas šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

ZENTA TENISONAITĖ

Pavasario sveikinimas

Paukščių čiulbėjimas,
kaip liepsnojantys žodžiai,
užkuria ugnį širdyse.
Juoda naktis virpėdama
slenka už vandenyno.

Žmonės, ištieskite rankas
(kaip paukščiai sparnus)
ir apkabinkite pasaulį!

Atsiųsta paminėti

ŠALTINIS, tikybinės ir tautinės minties žurnalas, 1981 m. 6 nr. Leidžia marijonai ir Šv. Kazimiero Sąjunga. Redaguoja — kun. dr. S. Matulis, MIC. Adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England.

NAUJOJI VILTIS, politikos ir kultūros žurnalas, 1981 m. 14 nr. Leidėjai — Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija "Neolithuania" ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Redakcinė kolegija — Aleksas Laikūnas (redaktorius), dr. Bronius Nemickas, Mečys Valiukėnas. Administracija — 7150 So. Spaulding Ave., Chicago IL 60629, USA. Numerio kaina — $5.00.

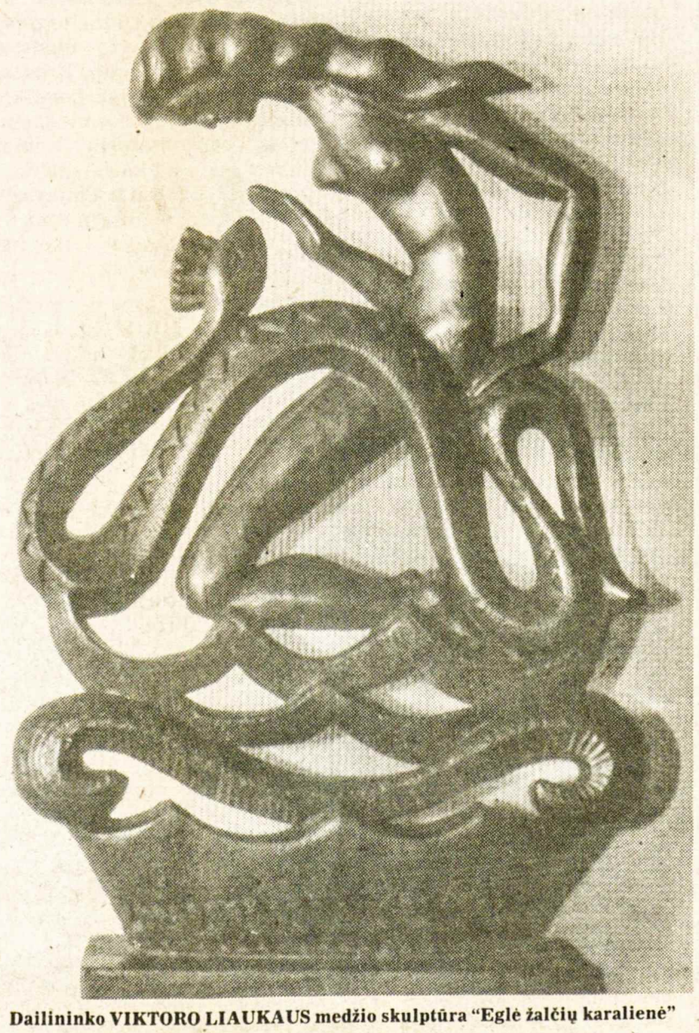

Dailininko VIKTORO LIAUKAUS medžio skulptūra "Eglė žalčių karalienė"

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KLEVELANDO "N E R I N G O S" TUNTO vyresniųjų skaučių draugovė sausio 31 d. Lietuvių Namuose surengė susipažinimą su kun. dr. Juozo Prunskio redaguota knyga "Lietuviai Sibire", pagrindiniu kalbėtoju pakvietusi generalinį Lietuvos konsulą Niujorke Anicetą Simutį. Jis šį leidinį laiko dokumentinių kaltinimų rinkiniu, atskleidžiančiu Sovietų Sąjungos Lietuvoje vykdytą tautžudystę. Dėlto ši knyga turėtų būti išleista ir anglų kalba. Ji yra prasmingas paminklas tautžudystės aukoms. Ištraukas iš knygos "Lietuviai Sibire" skaitė V. Juodišiūtė, D. Miškinytė ir R. Čapienė.

JAV LB KULTŪROS TARYBOS literatūros 1981 m. premiją paskirs Čikagoje sudaryta vertintojų komisija — kun. V. Bagdanavičius, MIC, A. Liulevičienė, dr. M. Saulaitytė-Stankuvienė, Č. Grincevičius ir dr. A. Šešplaukis-Tyruolis. Komisija gavo 24 kūrinius: 8 eilėraščių rinkinius, 2 dramas, 14 beletristikos veikalų. Komisijai buvo atsiųstos 8 jau išleistos knygos ir 16 rankraščių. Šiame sąraše aštuoniolika kūrinių yra iš JAV, trys iš Kanados, du iš Europos, vienas iš P. Amerikos.

REŽ. JONO JURAŠO Niujorke pastatytu Marijos A. Rasos veikalu "Zekai", vaizduojančiu kalinių bado streiką koncentracinėje Sovietų Sąjungos stovykloje, susidomėjo V. Vokietijos teatralai. "Zekus" jie planuoja pastatyti vokiečių teatruose. Bostonietė Ina Navazelskytė, persikėlusi Niujorkan ir pradėjusi dirbti kun. K. Pugevičiaus vadovaujamoje Lietuvių K. Religinės Šalpos įstaigoje, turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su rež. J. Jurašu. Tą jos pokalbį paskelbė Britanijoje leidžiamas teatro žurnalas "Index on Censorship".

NEW SOUTH WEST MENO GALERIJA Sydnėjuje, Australijoje, kasmet surengia konkursinę dailės kūrinių parodą. 1981 m. paroda buvo atidaryta gruodžio 19 d. ir truko iki šių metų sausio pabaigos. Dvi premijas joje laimėjo dail. Eva Kubbos už akvarelę "Uolos pietų pajūrio pakrantėje". Jai teko Pringo premija, o antrą paskyrė galerijos vadovybė. Šia proga tenka pabrėžti, kad E. Kubbos, laimėjusi jau 40 premijų, yra pralenkusi visas kitas Australijos dailininkes. Pringo premija jai įteikta septintą kartą, galerijos vadovybės — ketvirtą.

DAIL. VYTAUTAS KASIULIS, gyvenantis ir kuriantis Paryžiuje, kovo mėnesį dalyvaus "Salon des Independants" parodoje. Šia proga prisimintina, kad jis jau 22 metai turi savo galeriją "Galerie Royale", 11 rue Royale, Paris-8.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA paskirstė savo premijas už straipsnius apie Lietuvą kitataučių spaudoje. Vertintojų komisiją sudarė inž. G. Lazauskas, dr. J. Valaitis ir A. Adomėnas. Jų sprendimu premijos paskirtos: $500 — prof. dr. V. S. Vardžiui, Norman, Oklahoma; $300 – Gintei Damušytei, Woodhaven, N. Y.; $200 — Aldonai Ryan, žurnalo "Vytis" vyr. redaktorei, Centerville, Ohio. Premijų mecenatas — kun. dr. Juozas Prunskis Čikagoje.

KĘSTUČIO (KES) ZAPKAUS tapybos paroda įvyko Weber galerijoje Niujorke 1981 m. lapkričio mėnesį. Zapkaus svarbą dailės rinkoje liudija parodą skelbianti "Plieno miesto" pilno puslapio spalvota nuotrauka prestižiniame "Artforum" žurnale.

MECHANIKOS INŽINIERIAUS Eugenijaus (Eugene L.) Čuplinsko ir jo bendradarbio studiją apie pasyvų saulės namų apšildymą išleido Ontario energijos ministerija.

LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS NARIUS Čikagoje vasario 2 d. aplankė kun. V. L. Valkavičius, atvykęs iš Hudsono, Mass., dalyvauti Notre Dame universiteto seminare socialiniais klausimais South Band, Ind. Jis yra neseniai išleidęs studiją "Immigrants and Yankies in Nashoba Valley", kurioje paliečiami ir lietuviai ateiviai bei jų santykiai su senaisiais anglosaksų kolonistais. Istorikų susirinkime V. L. Valkavičius kaip tik ir kalbėjo apie toje studijoje aprašomą dviejų kultūrų sandūrį: senųjų kolonistų puritonų ir vėlesnių ateivių katalikų, daugiausia airių bei italų, prie jų vėliau prisijungusių lenkų ir lietuvių. Airiai, bėgdami nuo Airijoje kilusio bado, N. Anglijoje kūrėsi kaip paprasti darbininkai ir amatininkai. Geležinkeliams tiesti buvo samdomi italai darbininkai, o prancūzai, ieškodami darbo, atvyko iš Kanados. Dėl šių ateivių gerokai padidėjo katalikų skaičius. Lenkai ir lietuviai nepasižymėjo gausumu. Sherby mieste įsikūrė gal tik koks šimtas lietuvių. Jie čia neturėjo nei parapijos, nei draugijų, nes buvo daugiausia beraščiai, nemėgstami vietinių gyventojų. Lietuviams kenkė dėl pasigėrimo kylančios muštynės krikštynose ar vestuvėse, susidūrimas su policija. Lietuvių palikuonys ten nėra visiškai ištirpę. Kaikurie dar atsimena lietuvišką savo kilmę. Pasak kun. V. L. Valkavičiaus, kuris pats yra gimęs JAV, gražiai kalba lietuviškai, domisi lietuvių įsikūrimu prieš I D. karą, anuometinė senųjų puritonų pažiūra buvo labai netolerantiška ateiviams katalikams. Kovą prieš negrus, žydus ir katalikus tada pradėjo ir dabar dar nevisiškai nutildytas Ku-Klux-Klanas.

VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE buvo surengtas liaudies ansamblių koncertas "Arė arė bernužėlis", skirtas ansamblių vadovo Vlado Bartusevičiaus kūrybinės veiklos trisdešimtmečiui. Jame dalyvavo "Lietuvos", "Nemuno", "Ekrano", Vilniaus universiteto ir Alytaus dainų bei šokių liaudies ansambliai, Vilniaus operos teatro solistai — tenoras V. Noreika, mezzo-sopranas N. Ambrazaitytė, bosas V. Daunoras, sopranas G. Kaukaitė.

"TIESA" KASMET PASKIRIA PREMIJAS už geriausius šiame dienraštyje atspausdintus apsakymus. 1981 m. premijas laimėjo: pirmą 600 rb. — Vytautas Rimkevičius už apsakymą "Jo vaikystės miestas", dvi antrąsias po 400 rb. — Adolfas Strakšys už "Pliaupė ir pliaupė lietus", Petras Venclova už "Sekmadienio beržyną", tris trečiąsias po 200 rb. — Jonas Dovydaitis už "Išėjo neatsigręždami", Pranas Sasnauskas už "Juozulį" ir Valentinas Zaikauskas už "Geležinę naktį".

MENO DARBUOTOJŲ RŪMUOSE sausio 22 d. buvo paminėta poeto Albino Žukausko 70 metų amžiaus sukaktis. Jį sveikino Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdybos pirm. A. Maldonis, Gudijos Rašytojų Sąjungos vardu — J. Semežovas. Apie sukaktuvininko gyvenimą bei kūrybą kalbėjo literatūros kritikas V. Areška ir poetas M. Martinaitis. Jam skirtus savo eilėraščius skaitė poetai — A. Baltakis, A. Maldonis, E. Matuzevičius. Pats A. Žukauskas programon įsijungė savo ankstesniais ir naujausiais kūriniais.

"FOTOJAHRBUCH INTERNATIONAL 1980/81" knyga, išleista Leipcige, įjungė ir žymiausių Lietuvos fotografų nuotraukas — R. Dichavičiaus, V. Koreškovo, A. Macijausko, A. Sutkaus, V. Šontos ir J. Vaicekausko. Informacinė medžiaga apie nuotraukas bei jų autorius pateikiama vokiečių ir rusų kalbomis.

LIETUVOS MENO DARBUOTOJŲ RŪMAI Vilniuje surengė poeto Vlado Šimkaus kūrybos vakarą. Literatūros kritikas J. Stepšys dalyvius supažindino su V. Šimkaus poezijos rinkiniais — "Gražiausia sekundė", "Kranto kontūrai", "Geležis ir sidabras", "Bitės pabėgėlės". V. Šimkaus eilėraščius skaitė aktoriai G. Urbonaitė ir A. Sabalys. V. Šimkus dalijosi mintimis apie kūrybą, vertėjo darbą, atsakinėjo į savo poezijos gerbėjų klausimus.

KAUNO DRAMOS TEATRAS paminėjo savo veterano aktoriaus Antano Mackevičiaus amžiaus aštuoniasdešimtmetį ir sceninės veiklos 55 metų sukaktį. Šia proga jis atliko Abraomo vaidmenį R. Blaumanio pjesėje "Siuvėjų dienos Silmačiuose". Sukaktuvininkas yra šiluviškis, vaidybą studijavęs pas J. Vaičkų, B. Dauguvietį, K. Glinskį. Kauno dramos teatre dirba nuo 1929 m. Ilgus metus yra dėstęs aktoriaus meistriškumą, sceninę kalbą, meninį skaitymą Kauno dramos teatro studijoje, Kauno konservatorijoje, J. Gruodžio muzikos mokykloje, Vilniaus konservatorijoje. Iš A. Mackevičiaus sukurtų vaidmenų minėtini: Makdufas V. Šekspyro "Makbete", Kretonas Sofoklio tragedijoje "Edipas Kolone", Liapkinas Tiapkinas N. Gogolio "Revizoriuje", Keraitis K. Binkio "Atžalyne", Gaška A. Vienuolio "Dauboje", Saksė J. Grušo tragedijoje "Herkus Mantas". Sukaktuvininkas taipgi vaidino pokariniuose filmuose "Aušra prie Nemuno", "Igontas grįžo namo", "Žaizdos žemės mūsų", radijo bei televizijos spektakliuose.

VISUOMENINĖ DŽIAZO MUZIKOS TARYBA Vilniaus "Neringos" kavinėje sausio 27 d. vėl pradėjo rengti džiazo muzikos vakarus. Programą atliko P. Vyšniausko kvartetas, O. Molokojedovas, G. Abariaus ir G. Talo duetas, V. Ganelinas ir A. Reimeris. Atsilankiusius vilniečius su jais supažindino estradinių orkestrų bei ansamblių susivienijimo meno vadovas kompoz. R. Racevičius. Nuolatiniu "Neringos" džiazo vakarų rengėju bus saksafonisto P. Vyšniausko kvartetas. Juose dalyvaus ir kiti Lietuvos ansambliai, solistai, kūrinius komentuosiantys muzikologai, bus susitikimai su kompozitoriais.

KAMERINIS LIETUVOS ORKESTRAS, neseniai su savo vadovu S. Sondeckiu grįžęs iš gastrolių Vakarų Berlyne, sausio 24 d. vilniečiams surengė trijų premjerinių kūrinių koncertą didžiojoje Vilniaus konservatorijos salėje. Programon buvo įjungti du A. Vivaldi koncertai dviem smuikam, styginių orkestrui ir klavesinui. Solistais buvo pakviesti smuikininkai Viktoras Pikaizenas ir Miroslavas Rusinas — tarptautinių konkursų laureatai. Jiedu taip pat įsijungė ir į Vilniuje pirmą kartą atliekamą maskviečio kompoz. I. Golubovo "Duererio koncertą" dviem smuikam ir kameriniam orkestrui. I. Golubovas įkvėpimo šiam koncertui jieškojo Albrechto Duererio garviūrose "Melancholija", "Raitelis, mirtis ir velnias", "Šventas Jeronimas savo celėje". Koncertą užsklendė J. S. Bacho kantata "Turėjau daug rūpesčių", kurios atlikime dalyvavo V. Miškinio vadovaujamas berniukų bei jaunuolių choras "Ažuoliukas", Vilniaus operos solistai J. Čiurilaitė ir V. Prudnikovas, Vilniaus konservatorijos ketvirto kurso studentė L. Domeikaitė. **V. Kst.**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 767-7932
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 14 %
180-185 d. term. ind. 14 %
term. indėlius 1 metų 14½ %
term. indėlius 3 metų 13 %
pensijų s-tą 15 %
spec. taup. s-tą 14 %
taupomąją s-tą 11 %
depozitų-čekių s-tą 6 %
DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 18½ %
mortgičius nuo 17¾ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Toronto lietuvaitės, dalyvavusios "Vilniaus" paviljono karalaitės rinkimuose kaip kandidatės. Buvo renkama tinkamiausia kandidatė lietuviškumo, išsilavinimo ir reprezentacijos požiūriu. Vertintojų buvo išrinkta RASA RIMKUTĖ (mažoji, viduryje) Nuotr. R. Puterio

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

įstatymai numato automatinį parlamentaro pašalinimą tik tais atvejais, kai jis už padarytą nusikaltimą gauna daugiau kaip dvejus metus kalėjimo.

Visą Kanadą nustebino papildomi Albertos provincinio parlamento rinkimai Olds-Didsbury apylinkėje, turėję pakeisti iš parlamento pasitraukusį buvusį socialinio kredito partijos vadą R. Clarką. Ši apylinkė jau apie 40 metų buvo nuolatine socialinio kredito tvirtove. Rinkimus betgi laimėjo separatistinės Vakarų Kanados grupės kandidatas Gordonas Kesleris, surinkęs net 42% balsų. Antroje vietoje liko kreditistas L. Quantz su 28% balsu, trečioje — konservatorius S. Stiles su 25%. G. Kesleris, 36 metų amžiaus mokytojas, naftos ieškotojas, kartais kaubojiškų festivalių dalyvis, jodinėjęs jaučiais, yra pirmas į provincinį parlamentą išrinktas separatistas Vakarų Kanadoje. Rinkiminiame vajuje jis aštriai kritikavo Albertos konservatorių partijos premjerą P. Lougheedą ir Kanados ministerį pirm. P. E. Trudeau dėl naftos kainų ir naujos konstitucijos. Daugiau naudos jam, matyt, atnešė ministeriui pirm. P. E. Trudeau skirta kritika, nes Albertoje dabar yra išstumti visi liberalai ir iš provincinės, ir iš federacinės valdžios. Tačiau ten dar vis tvirtai karaliauja konservatoriai su savo premjeru P. Lougheedu. Netikėtas separatisto G. Keslerio laimėjimas visdėlto kelia klausimą, ar tai tėra atsitiktinumas, ar galbūt albertiečių posūkis į separatizmą?

Užsienio reikalų ministeris M. MacGuiganas pagaliau paskelbė seniai lauktas sankcijas prieš Lenkiją ir Sovietų Sąjungą, tačiau jis prisipažino, kad ta dešimtis sankcijų tėra simbolinio pobūdžio. Septynios sankcijos yra taikomos Lenkijai, trys — ir Sovietų Sąjungai. Sąrašan yra įtraukti diplomatų kelionių suvaržymai Kanadoje, sustabdytas mokslinis bei kultūrinis bendradarbiavimas. Keleiviam Lenkijos ir Sovietų Sąjungos lėktuvam paliekami du lig šiol leisti savaitiniai skrydžiai Kanadon. Prez. R. Reaganas tų lėktuvų skrydžius į JAV yra visiškai sustabdęs. M. MacGuiganas juos paliko, tačiau įspareigojo nepadidinti skrydžių skaičiaus kaip kompensacijos dėl jų nutrūkimo į JAV. Eksportui į Lenkiją atšaukiamas kreditas, bet išimtis ir toliau bus daroma masto gaminiams. Kadangi jie prekyboje su Lenkija sudarė net 97%, dėl prarastų 3% Lenkija beveik nieko nenukentės. Reikšmingesnis gali būti Kanados atsisakymas atidėti $1,3 bilijono skolos grąžinimą, kurį Lenkija buvo įsipareigojusi atlikti šiemet. Kanados Lenkų Kongreso vicepirm. C. Bielskis paskelbtas sankcijas laiko pardaug menkomis, nes reikalas liečia žiaurų Sovietų Sąjungos ir Lenkijos kompartijų suokalbį prieš lenkų tautą, turėjusį susilaukti griežtesnės bausmės. Lenkams lieka tik M. MacGuigano pažadas, kad Kanada tarptautinėse institucijose ir toliau gins Lenkijoje prarastas žmogaus teises, kovos už karo stovio atšaukimą.

Ontario liberalų partija naujuoju savo vadu išsirinko provincinio parlamento narį D. Petersoną, kuris 1976 m. vado rinkimuose 45-kių balsų skirtumu buvo pralaimėjęs S. Smithui. Pastarasis atsistatydinimą paskelbė po 1981 m. kovo mėnesį įvykusių parlamento rinkimų, kai jam nepavyko padidinti turėtų 34 atstovų skaičiaus. Federacinė vyriausybė S. Smithą dabar yra paskyrusi Kanados mokslo tarybos pirmininku. D. Petersonas bus jau septintuoju Ontario liberalų partijos vadu pastarajame keturiasdešimtmetyje. Rinkimuose jis turėjo keturis varžovus, kurių du — J. Sweeney ir J. Breithauptas iškrito pirmame balsavime, tegavę 122 ir 130 balsų. Antrame balsavime 38 metų amžiaus advokatas iš Londono D. Petersonas surinko 1.136 balsus, Sheila Copps — 774, R. Thomas — 148. Stipriausiu D. Petersono varžovu netikėtai tapo 29 metų amžiaus hamiltonietė Sheila Copps, pernai tik pirmą kartą išrinkta į Ontario parlamentą. Galbūt įtakos jos populiarumui turėjo tėvas, buvęs Hamiltono burmistru, dėl kraujo išsiliejimo smegenyse tapęs visišku invalidu. Sheilą Copps rėmė net ir keli Kanados ministeriai, ypač jaunieji Ontario liberalų partijos atstovai.

Vadu išrinktas D. Petersonas įsismaginusių liberalų buvo sutiktas kaip būsimasis Ontario premjeras, įveiksiantis beveik 40 metų trukusią konservatorių galybę. Kritikai betgi į tai žiūri skeptiškai. Jų nuomone, D. Petersonas yra dešinio sparno žmogus, kuris šiek tiek papildomų balsų tegali laimėti iš konservatorių šalininkų, o iš socialistų rėmėjų jis jokios paramos nesusilauks. Pastarieji labiausiai yra įsitvirtinę miestuose, kuriem nemažos įtakos turi ir etninės Ontario gyventojų grupės. Liberalus daugiausia remia tik ūkininkai. Teigiama, kad ligšiolinis vadas S. Smithas buvo pralaužęs ledus su etninėmis grupėmis, dažnai apsilankydamas jų renginiuose. Esą šį liberalų posūkį geriau už D. Petersoną būtų galėjusi tęsti Sheila Copps. Neužmirština, kad ir socialistai dabar turi naują vadą Robertą Rae. Iš anksto galima pranašauti, kad abi partijos greičiausiai vėl suskaldys tuos Ontario gyventojus, kurie yra nusistatę prieš konservatorius. Toks balsų suskaldymas jau beveik 40 metų baigdavosi nenutrūkstančiais konservatorių laimėjimais. Jie gali pasikartori ir ateityje, ypač kai premjeras W. Davis iki sekančių rinkimų dar turi keletą metų laiko naujiems savo planams.

SPORTAS

AUSTRALIJA KVIEČIA

Nepailstantis Australijos lietuvių sporto pirmūnas Leonas Baltrūnas kviečia Kanados lietuvių sportininkus atvykti į 33-čiąsias Australijos lietuvių sporto žaidynės, kurios vyks Kalėdų švenčių metu Melburne. Jas rengia Melburno lietuvių sporto klubas Varpas, kurio steigėjas ir neilstantis darbuotojas buvo ir yra iškilusis Leonas Baltrūnas.

Kanados sporto veikėjai ir sportininkai džiaugsmingai sutiko šį kvietimą ir yra pasiryžę aplankyti užjūrio lietuvius sportininkus. Dabar laukiama oficialaus kvietimo. Australijos lietuvių sporto žaidynės rengiamos kiekvienais metais ir apima plačią programą: krepšinį, tinklinį, plaukimą, lauko ir stalo tenisą, golfą, bilijardą ir šachmatus. Jose taip pat galės dalyvauti ir Kanados sportininkai.

Nežiūrint milžiniškų atstumų, metinėse sporto šventėse beveik visuomet dalyvauja visi Australijos lietuvių sporto klubai. Sporto žaidynės sutampa su Australijos Lietuvių Dienomis, kurios yra rengiamos kas antri metai. Jos taip pat apima plačią programą, ir jauniesiems sportininkams bus įdomu susipažinti su Australijos lietuvių kultūriniu gyvenimu.

Australijos lietuviai sportininkai mus aplenkė pusmečiu — surengė pirmąsias žaidynes 1950 m. 32-osios ALS žaidynės jau praeityje. ŠAL žaidynės bus gegužės pradžioje Klevelande. A. S.

VYČIO ŽINIOS

Jauniai A (19 m.) Metro lygos pirmenybėse įveikė North York krepšininkus 71-62. Komandoje žaidė: S. Namikas, A. Balsys 8, J. Karpis 29, Hepburn 10, A. Slapšys 8, P. Tutlys 4, T. Karpis 14, J. Ažubalis, G. Sendžikas 4.

Jauniai B (16 m.) tos pačios lygos pirmenybių rungtynėse lengvai sudorojo St. Halen's krepšininkus 78-44. Žaidė: Slapšys 8, P. Karpis 17, L. Ažubalis 19, R. Stanulis 9, E. Stanulis 2, J. Namikas 12, Šimonis 2, Dunderas 8.

Vyrai krepšininkai už dviejų savaičių pradeda žaisti Ontario pirmenybių rungtynėse. Bus paruošiamosios varžybos, kuriose dalyvaus 4 komandos. šios grupės laimėtojas dalyvaus baigiamajame pirmenybių turnyre Hamiltone. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Nugalėjo latvius. Vasario 21 d. Prisikėlimo par. salėje įvyko draugiškos vyrų krepšinio rungtinės Aušra-latviai. Šį kartą Aušros vyrams nebuvo didesnio pasipriešinimo prie lentų aikštėje. Latvių komanda visai negavo atsikvėpti (latviai turėjo tik vieną žaidėją pakaitai). Aušra laimėjo rungtynes 160:87 (74:34). Tai pirmas Aušros krepšininkų rekordinis krepšių skaičius.

Aušros komandoje žaidė: S. Arlauskas 19, V. Gataveckas 12, S. Žulys 31, V. Dementavičius 6, C. Džubo 14, R. Kaknevičius 38, K. Bartusevičius 20, E. Norkus 20.

Kitos rungtynės. "Etobicoke Recreations League" pirmenybėse vasario 23 d. Vincent Massey gimnazijos patalpose Aušros vyrai pralaimėjo pirmaujančiai "Transport Action" krepšinio komandai 80:59 (51:32). Aušros komanda žaidė be kelių savo nuolatinių žaidėjų ir sužaidė žemiau savo lygio.

Vasario 21 d. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko "Metropolitan Basketball Association" jaunių B klasės krepšinio pirmenybių rungtynės tarp lygoje pirmaujančios Black Creek komandos ir Aušros. Aušros jauniai rungtynes laimėjo 62:60 (32:28).

Kanados lietuviai krepšininkai yra kviečiami į Australiją dalyvauti 1982 m. sporto šventėje, kuri įvyks Kalėdų — Naujų Metų laikotarpyje. Aušros krepšininkai kvietimu susidomėjo. K. Š.

SPORTAS LIETUVOJE

Mirė Germanas Kalpokas Vilniuje 1982 m. sausio 23 d. Buvo iškilus ilgų nuotolių bėgikas. Nepriklausomybės laikais G. Kalpokas priklausė mūsų ilgų ir vidutinių nuotolių bėgikų elitui. Paskutiniu laiku 70-ties metų bėgikas dažnai buvo kviečiamas teisėjauti lengvosios atletikos rungtynėms, pats dalyvaudavo įvairiuose bėgimuose ir visuomet laimėdavo savo amžiaus varžybas.

Nors sveikata dažnai sušlubuodavo, buvo gana stiprus, geroj nuotaikoj ir mirė netikėtai. Toronte liko lūdinti sesuo Genovaitė Čepienė-Kalpokaitė, seserys Lietuvoje ir visa liūdinti sportininkų šeima. Seserims, giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime. A. S.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Ateitininkų žinios

Jaunučių susirinkimas — Lietuvių Vaikų Namuose kovo 3, trečiadienį, 6 v.v.

Jaunių susirinkimas — po šeštadieninės mokyklos pamokų kovo 13, šeštadienį, Lietuvių Vaikų Namuose.

Pavasario kursai studentams įvyks kovo 19-22 d.d. Dainavoje. Rengia Toronto draugovė. Daugiau informacijų — pas Rūtą Girdauskaitę.

Sendraugių rekolekcijos — kovo 13-14 d.d. Lietuvių Vaikų Namuose. Pradžia — šeštadienį, 10 v.r. Bus prašoma $5 auka (kas gali) išlaidoms padengti.

Wasagos moksleivių stovyklos ruošos posėdis įvyko vasario 23 d. Dėl mažėjančio skaičiaus stovyklautojų tenka labai rimtai apsvarstyti visą stovyklos padėtį. Nutarta pravesti ankstyvą registraciją, per kurią būtų sužinota, kiek tikimasi stovyklautojų, kad atitinkamai būtų galima ruoštis. L. U.

Skautų žinios

• Vasario 16 iškilmingoje sueigoje įžodį davė: paskautininko — sk. vyt. v. sl. Algis Senkus, jūrų jaun. sk.-udryčių — Laimutė Koncaitytė ir Marytė Koncaitytė, jaun. sk.-paukštyčių — Audra Paulionytė ir Kristina Sakutė, jaun. sk.-vilkiukų — Kristopas Gaudie ir Juris Batraks, prityrusių skaučių — Dalia Tunaitytė. Jūrų skautės — Daiva Kalendraitė ir Silvija Šernaitė pakeltos į valtininkių laipsnį.

• Močiutei Lietuvoj mirus, "Šatrijos" tunto vadovėms — v. sl. Julijai Yčienei, sl. Virginijai Puzerienei ir jų artimiesiems reiškiame užuojautą.

• Tradicinė Kaziuko mugė — kovo 7 d. Prisikėlimo par. patalpose. Skautai-ės laukia visų atsilankant.

• Neužmiršk ime — laikas sumokėti 1982 m. "Skautų Aido" prenumeratą ir nario mokestį per savo vieneto vadovus. P. S.

A. E. LePAGE Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489-1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
14 % už 90 dienų term. indėl.
14 % už 6 mėn. term. indėlius
14½ % už 1 m. term. indėlius
13 % už 3 m. term. indėlius
15 % už pensijų planą
14 % už namų planą
14 % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asm. paskolas nuo 18½ %
už mortgičius nuo 17¾ %

AKTYVAI virš 29 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

European Catering
Europietiškas patarnavimas įvairiems parengimams Toronte ir už Toronto ribų.
* Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.
* Namuose kepti pyragai ir t. t.
Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris
tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

Gili žiema lietuvių vasarvietėje Wasagoje netoli Toronto — Nuotr. A. Suprono

Lietuva – ne nykštukė

Jungtinių Tautų Organizacija 1981 m. liepos mėn. turėjo 154 narius. Žemiau išvardinti nariai (nepriklausomos valstybės) yra gyventojų skaičiumi (apytikriai 1980 m. duomenys) maždaug Lietuvos dydžio (3,430,000 gyv. 1980 m.) arba už ją mažesni. Pastarųjų yra per 50. (Žvaigždute paženklinti egzistavo prieš antrąjį pasaulinį karą).

*Airija	3,400,000
*Albanija	2,730,000
Arabų Emiratų Sąjunga	910,000
Bahamija	240,000
Barainas	375,000
Barbadosas	295,000
Beninas	3,570,000
Butanas	1,300,000
Botsvana	820,000
Centr. Afrikos Respublika	2,300,000
Dominika	80,000
Džibutas	400,000
Ekvatorinė Gvinėja	360,000
Fidži	620,000
Gabonas	585,000
Gambija	600,000
Grenada	100,000
Gvinėja-Bisava	650,000
Gajana	850,000
*Honduras	3,690,000
Islandija	230,000
Izraelis	3,880,000
Jamaika	2,250,000
Jemenas, Pietų	1,890,000
Jordanija	3,190,000
Kap-Verdas	330,000
Kataras	220,000
Kipras	630,000
Komorija	365,000
Kongas	1,540,000
*Kosta Rika	2,210,000
Kuvaitas	1,370,000
Laosas	3,720,000
*Libanas	3,160,000
Lesota	1,340,000
*Liberija	1,890,000
Libija	2,980,000
*Liuksemburgas	360,000
Maldivija	150,000
Malta	360,000
Mauritanija	1,630,000
Mauricijus	960,000
*Mongolija	1,670,000
*Naujoji Zelandija	3,200,000
*Nikaragva	2,740,000
*Norvegija	4,090,000
*Omanas	890,000
*Panama	1,940,000
Papuos Naujoji Gvinėja	3,080,000
*Paragvajus	3,140,000
Samoa	160,000
Seyčelės	70,000
Siera Leona	3,270,000
Singapūras	2,390,000
Solomonija	225,000
Somalija	3,650,000
Surinamas	410,000
Svazija	550,000
Šv. Liucija	125,000
Šv. Tomas ir Principas	90,000
Šv. Vincentas ir Grenadinai	120,000
Togo	2,570,000
Trinidadas ir Tobaga	1,170,000
*Urugvajus	2,940,000

Nepriklausomos valstybės 1981 m. vasarą dar neįstojusios į Jungtinių Tautų Organizaciją:

*Andora	35,000
Kiribatas	60,000
*Lichtenšteinas	30,000
*Monakas	30,000
Naura	8,500
*San Marinas	22,000
Tonga	100,000
Tuvala	7,500
Vanuata	115,000
*Vatikanas	1,000

Dauguma čia išvardintų valstybių išvydo pasaulio šviesą pirmą kartą žmonijos istorijoje tik po antro pasaulinio karo. Kas skatino jas siekti nepriklausomybės? Kodėl negali Lietuva būti jų tarpe? Negi lietuvis menkesnis savo tautine savigarba ir sugebėjimais, negu kurios nors šiame sąraše minimos valstybės pilietis? **LB**

SPORTAS LIETUVOJE

Septintoji Lietuvos žiemos spartakiada buvo užbaigta Ignalinoje. Absoliučiais slidinėjimo čempijonais vėl tapo vilniečiai Marius Steckas ir Alytė Puišienė, laimėję po keturis aukso medalius. Vyrų grupėje M. Steckas 15 km nuotolį įveikė per 51 min. 14 sek., 30 km — per 1 val. 56 min. 44 sek., 50 km — per 2 val. 51 min. 33 sek. Ketvirtas aukso medalis jam teko už dalyvavimą 4 x 10 km estafetėje, kurią laimėjo pirmoji Vilniaus rinktinė per 2 val. 14 min. 6 sek. Moterų grupėje laurus be jokios rimtesnės konkurencijos skynė A. Puišienė: 5 km — 17 min. 14 sek., 10 km — 39 min. 44 sek., 20 km — 1 val. 13 min. 13 sek. Su pirmąja Vilniaus rinktine ji laimėjo ir estafetę 4 x 5 km (1 val. 17 min. 35 sek.). Aplamai spartakiadoje pirmavo Vilniaus atstovai. Komandiniu požiūriu I vietą išsikovojo pirmoji jų rinktinė su 227 taškais, II vietą — antroji rinktinė su 162 tšk., o III vieta teko kauniečiams su 99,5 tšk.

Spaudoje pranešama, kad vilnietis plaukikas Robertas Žulpa, laimėjęs aukso medalį 200 m plaukime krūtine Maskvos olimpiadoje, pasiekęs geriausius šio nuotolio rezultatus pasaulyje 1979-81 m., susilaukė netikėto varžovo — aštuoniolikmečio kanadiečio V. Deviso. Pernai viešėdamas JAV ir plaukdamas 25 metrų ilgio baseine, R. Žulpa 200 m įveikė per 2 min. 12,77 sek. Kadangi oficialiems rekordams reikia 50 metrų ilgio baseino, šis jo rezultatas, geriausias pasaulyje, tapo neoficialiu rekordu. Dabar tą neoficialų rekordą 25 metrų ilgio baseine iki 2 min. 11,54 sek. pagerino kanadietis V. Devisas (W. Davis?), kuris lig šiol pasaulio plaukikų sąraše tebuvo aštuonioliktas. Kartu pabrėžiama, kad R. Žulpa 200 m plaukime krūtine ir 25, ir 50 metrų baseinuose tebėra antroje vietoje visame pasaulyje. Oficialų 2 min. 15,11 sek. pasaulio rekordą Montrealio olimpiadoje 1976 m. yra pasiekęs Britanijos plaukikas D. Vilkis. Iki šio rekordo R. Žulpai trūksta tik 0,23 sek. Sakoma, kad R. Žulpa yra pajėgus pasiekti naują pasaulio rekordą, bet lig šiol tarptautinėse varžybose jis neturėdavo į rekordą vedančių stipresnių varžovų.

Calgary, Alberta

25 METŲ VEIKLOS SUKAKTIS. KLB Kalgario apylinkei 1981 m. gruodžio 10 d. suėjo 25 metai nuo jos pirmojo susirinkimo. Steigiamajame susirinkime buvo išrinkta valdyba: pirm. A. Nevada, sekr. K. Dublauskas, ižd. A. Barkauskas. Per eilę metų valdybos pirmininkais yra buvę: A. Nevada, L. Rastenis, L. Bruzga, P. Gluoksnys, J. Dubauskas, P. Devenis, St. Noreika, A. Šukys. Šiuo metu KL Bendruomenės veiklai vadovauja pirm. K. Dubauskas, vicepirm. Al. Šukys, sekr. A. Vyšniauskas, ižd. I. Šukytė. Tautos Fondo įgaliotinis yra Pr. Gluoksnys. **A.**

Pajieškojimas

Jieškau **Reginos Ginkutės**, gyvenusios Panemunėje, ir kitų klasės draugų, su kuriais lankiau 6-ją Kauno gimnaziją. Atsiliepti "Tėv. Žiburių" adresu.

Irena Čerskytė-R.

Užgavėnių karnavalas Toronte

Tradicinis Užgavėnių karnavalas yra vienas iš Toronto Lietuvių Namų didesnių renginių, kuris šiais metais įvyko vasario 20, šeštadienį. Karnavalą organizavo LN visuomeninės veiklos komitetas, kuriam vadovauja LN valdybos narys S. Kuzmas. Šioje šventėje dalyvavo 15 organizacijų, kurios buvo įrengusios savo paviljonus ir dalyvavo programose. Karnavalą sudarė trys pagrindiniai renginiai: jaunimo popietė, kaukių vakaras ir meno darbų paroda.

Jaunimo popietėje nuo 2 iki 5 v.p.p. dalyvavo per 300 svečių, kurių pusę sudarė jaunimas. Mindaugo menė buvo išpuošta spalvingomis vėliavomis. Čia jaunimas ir jų tėveliai vaišinosi Užgavėnių skanumynais, pyragais ir įvairiais gėrimais. Mortos, Gedimino menėse ir Mindaugo salės balkonuose buvo įrengusios paviljonus šios organizacijos: LN moterų ir vyrų būreliai, "Gintaras", "Atžalynas", "Tauras", Toronto filatelistai, skautai, ateitininkai, teatras "Aitvaras", Maironio mokyklos 53 mokinių choras, vadovaujamas muz. D. Viskontienės, pritariant D. Pargauskaitei akordeonu, padainavo "Sidabro seną", "Gegutę" ir "Šaltyšių".

Nuskambėjus mokinių choro išpildytų dainų garsams, salės centre pasirodė "Atžalyno" šokėjų jaunių grupė, nuo 6 iki 8 metų amžiaus, vadovaujama I. Poškutės, kuri pašoko "Jaunimėlį". Antroji jaunių grupė, nuo 8 iki 12 metų, vadovaujama V. Javaitės, pašoko "Trejetuką" ir "Suktinį".

Scenoje vėl pasirodė vaikų darželio auklėtiniai, vadovaujami seselės Brizgytės, kurie čia deklamavo, dainavo ir vaikiškai vaidino. Programą užbaigė L. Kaminskienės vadovaujama "Gintaro" jaunių grupė, nuo 7 iki 11 metų amžiaus, pašokusi "Mergaičių šokį" ir "Suktinį".

Programa užtruko vieną valandą. Ją atliko 135 mūsų jauniausieji, nuo 3 iki 12 metų amžiaus, dainininkai, šokėjai ir deklamatoriai.

Po programos publika vėl grįžo į paviljonus, kuriuos aplankė ir vertintojų komisija: kun. A. Simanavičius, OFM, dail E. Docienė ir dail J. Dagys. Paviljonai buvo vertinami pagal originalumą, lietuviškumą, estetiškumą ir pastangas. Buvo pripažinta pirma vieta — Toronto lietuvių senjorų klubui, antra — Toronto filatelistams ir trečia — LN Vyrų Būreliui.

Kaukių vakaras vyko nuo 7 v. v. iki 1 v. r. Mindaugo-Mortos salėse. Tai suaugusiems skirtas vakaras, kuriame dalyvavo per 400 svečių ir 150 meninės programos atlikėjų.

Programą pradėjo LN visuomeninės veiklos komiteto pirm. S. Kuzmas, pakvietęs V. Kuprevičiūtę šios dalies pranešėja. Atsiskleidus uždangai, St. Kairio muzikinio vieneto penkios kanklininkės, vadovaujamos G. Šaltmiraitės, atliko lietuvių liaudies dainų pynę.

"Gintaro" šokėjų grupė, vadovaujama R. Karasiejienės, salės centre profesionaliai pašoko keletą tautinių šokių, kuriuos papildė mergaičių dainos vienetas su solistu R. Paulioniu, vadovaujamas G. Pauonienės, "Volungės" choras, pasipuošęs "bitelių" apranga, vadovaujamas "bičių" motinėlės muz. D. Viskontienės, akompanuojant darbščiai "bitelei" S. Freimanienei, praturtino programą trimis liaudies dainomis.

Salėje vėl pasirodė šokėjai. Tai "Atžalyno" grupė, vadovaujama S. Martinkutės, kuri pašoko du humoristinius liaudies šokius. Koncertą užbaigė vyrų choras "Aras", vadovaujamas muziko V. Verikaičio, akompanuojant muz. D. Viskontienei. Choro galybę ryškino maskaradinė arabų šeichų apranga. Choristai Gedimino Pilies menėje pardavinėjo svečiams savo pagamintą "alyvą".

Apskritai, meninė programa, užtrukusi daugiau kaip valandą, buvo labai įdomi, geros kokybės. Kiekvienas pasirodymas buvo palydėtas audringais žiūrovų plojimais.

Po programos vyko šokiai. Svečiai vaišinosi Užgavėnių blynais, bulvinėmis dešrelėmis ir kitais tradiciniais patiekalais, nepamiršdami ir baro gėrimų. Buvo ir loterija, kurios laimikius sudėjo karnavale dalyvaujančios organizacijos.

Vakaras buvo spalvingas maskaradiniais drabužiais ir kaukėmis, kurių buvo apie 40. Visi gėrėjosi "braškių" penkių porų jaunimo grupe, kuri laimėjo $100 pirmą premiją ir ją padovanojo seselių vadovaujamam vaikų darželiui. Antra premija $75 paskirta "Volungės" chorui už "bičių" aprangą. Trečią premiją $50 laimėjo "Jūratė ir Kastytis" — Vytas ir Audronė Siminkevičiai, kurie ją paaukojo seselių vaikų darželiui. Ketvirta ir penkta premijos po $25 paskirtos R. Drešeriui už "Frankeinstein" aprangą ir Ramintai — Will Halina'ms už "alaus bonkas".

Meno darbų paroda buvo surengta Vytauto D. menėje, kurios paruošos darbais rūpinosi LN visuomeninės veiklos komiteto vicepirm. Aldona Jankaitienė. Pirmą kartą buvo surengta tokio pobūdžio meno darbų paroda Toronte, kurioje su savo meno rodiniais dalyvavo 13 jaunųjų ir vyresniųjų menininkų: B. Batraks, N. Batraks, G. Čepaitytė, V. Čeponytė, Z. Dobilas, S. Jaškus, A. Katelienė, A. Rašymas, S. Šileikienė, A. Stadytė, A. Supronas, E. Steponas, A. Valiūnas. Parodą aplankė per 200 meno gerbėjų, kurie susipažino su mūsų menininkais ir jų įvairiais tapybos, keramikos, medžio skulptūros ir kitais darbais. Ši paroda išryškino, kad Toronto lietuvių kolonija turi nemažą būrį gabių menininkų. Patartina jiems susiorganizuoti į menininkų klubą, kuriam Lietuvių Namai galėtų daug padėti jų darbuose ir veikloje.

J. Varčius

• **Valstybių sienos, nuotoliai ir kalbos gali atskirti žmones, bet jos negali išparceliuoti žmogiškojo gyvenimo — tai padaro tik ignorancija. — CHARLES LILLARD**

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

HOME *Taupyk laiką ir pinigus*
INCOME TAX
Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West — *pigios kainos* —telefonas 769-4558

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO MIESTAS

Nuosavybės mokesčiai – reikalingi reformų?

Toronto miestas ką tik baigė trejų metų studiją apie nuosavybės mokesčių reformą. Jei norite gauti kopiją anglų kalba baigiamojo pranešimo, paruošto Jungtinio Komiteto Nuosavybės Mokesčiams Reformuoti, skambinkite telefonu 367-7341 arba 367-7039 arba atvykite į informacijos centrą miesto rotušėje, II augšte (Public Information Centre).

Minėtu reikalu viešas susirinkimas bus kovo 18, ketvirtadienį, 8 v. v., rotušėje, miesto tarybos posėdžių kambaryje (Council Chamber). Jūs esate kviečiamas dalyvauti tame susirinkime ir pareikšti savo nuomonę apie minėtą pranešimą.

Burmistras ***Art Eggleton,***
pirmininkas
Jungtinis Komitetas Nuosavybės Mokesčiams Reformuoti

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
perkelia įstaigą nuo 1982 m. kovo 1 d. Naujas adresas:
2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Kovo 7, sekmadienį — Tikinčiosios Lietuvos Diena, skirta pagalbai Lietuvos tikintiesiems. Bus specialios pamaldos ir rinkliava.

— Gavėnios metu kiekvieną trečiadienį 7.30 v.v. parapijos salėje sesuo Ignė Marijošiūtė skaitys religinio turinio paskaitas apie K. Bendriją, Šv. Raštą, Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II enciklikas, krikščioniškąjį įsipareigojimą. Visi kviečiami dalyvauti.

— Gavėnios rekolekcijos bus balandžio 1, 3 ir 4 dienomis. Jų vedėjas — kun. dr. F. Jucevičius iš Montrealio.

— Religinių knygų galima gauti parapijos knygyne sekmadieniais po pamaldų.

— Parapijos tarybos kultūrinės sekcijos iniciatyva vasario 28 d., po 11 v. pamaldų, Anapilio salėje buvo surengtas filmų rodymas. Gausūs žiūrovai matė filmą "Senovės gintaro dvasia" apie dailininkų Tamošaičių darbus bei jų sodybą (paaiškinimas anglų kalba) ir "Laisvojoje tėvynėje". Pirmasis yra paruoštas Kanadoje profesionalų, antrasis — brolių Motuzų ir pritaikytas V. Matulaičio. Žiūrovai matė įdomius vaizdus iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, filmuotus 1938 m. Šiuos filmus rodė bei paaiškinimus davė V. Matulaitis ir J. Miltenis. Tik kažkodėl mūsų filmininkai vietoje žodžio "filmas" vartoja moterišką formą "filma" (taip buvo matyti ir ekrane). Reikėtų laikytis literatūrinės formos.

— Jaunimo sekcijos rengta slidininkų išvyka autobusu vasario 27 d. gerai pavyko. Dalyvavo apie 40 asmenų.

— Mišios kovo 7, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Uršulę ir Vincą Vorininkaičius, 11 v.r. — už a.a. Kazimierą Butkienę.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos ir sekmadienio mokykla — kiekvieną sekmadienį 9.30 v. ryto.

— Kovo 14, sekmadienį, pamaldas atlaikys svečias kun. Juozupaitis iš Čikagos. Tuoj po pamaldų įvyks moterų draugijos susirinkimas pas M. Dambarienę, 22 Hewitt Ave.

— Parapijos choras repetuoja kas pirmadienį, 7.30 v.v., šventovėje.

— Parapijos choras nuoširdžiai dėkoja poniai Erikai Šernienei už piniginę auką.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gavėnios programa: penktadieniais, 7.30 v. vak., Kryžiaus keliai ir Mišios; paskaitų ciklas — antradieniais kovo 2, 9, 16 ir 23 d.d., 7.30-9.30 v.v., Parodų salėje (vadovaus klebonas ir seselė Ignė); dvi paskaitos apie šeimą, meilę ir moralę, kurios ypač tinka jaunų šeimų tėvams, bus ketvirtadieniais, 7 v.v., kovo 11 ir 18 d.d. parapijos patalpose; skaitys anglų kalba garsus autorius ir profesorius kun. J. McGoey; rekolekcijos — kovo 28 — balandžio 4 d.d. (vedėjas — kun. L. Zaremba, SJ); rekolekcijos studentams — kovo 5-6-7 d.d. (kun. A. Saulaitis ir ses. Ignė; daugiau informacijų galima gauti pas A. Rašymą 233-7757); savaitgalio rekolekcijos jaunoms poroms — L. Vaikų Namuose kovo 13-14 d. d. (kun. A. Saulaitis ir ses. Ignė).

— Ateinantis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šventoji valanda ir Mišios — 7 v.v. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose su sakramentais.

— Labdaros sekcija kreipiasi į parapijiečius su prašymu peržiūrėti spintas ir stalčius ir atvežti į parapiją, ypač moteriškų drabužių siuntimui į Lenkiją, visokių papuošalų ir daiktų.

— Tikinčiosios Lietuvos Diena — kovo 7, sekmadienį. Ta proga bus rinkliava religinei Lietuvos šalpai.

— Pakrikštytas Vytautas-Emilijus, Irenos ir Alvydo Petrauskų sūnus.

— Parapijai aukojo: A. Kantvydas $200, St. Hnatiuk savo žmonos a. a. Stasės atminimui $150, V. I. Ignaičiai $50; prie operos išlaidų prisidėjo dr. G. Girdauskaitė-Szabo $50; klierikų fondui: A. Kantvydas $200,religinei šalpai $200.

— Mišios kovo 7, sekmadienį, 8 v. už Juozą ir Marcelę Bacevičius, užpr. E. Bacevičienė; 9 v. už Kazimierą Viruišį, užpr. A. Viruišienė; 10 v. už Kiaupų šeimos mirusius, užpr. A. A. Kuolai; parapijos tretininkų intencija, užpr. valdyba; 11.30 už mirusius Prisikėlimo parapijos kredito unijos narius, užpr. valdyba; 7 v. v. už Oną Remeikienę, užpr. M. Remeikis.

Tradicinis mažlietuvių šiupinys, surengtas Mažosios Lietuvos Moterų Draugijos, įvyko vasario 23 d. Prisikėlimo salėje. Susirinkus apie 200 tautiečių vakarą pradėjo pirm. G. Baltaduonienė, pakviesdama invokacijai kun. A. Simanavičių, OFM. Visiems pasistiprinus šiupiniu, prasidėjo meninė programa. H. Lasienė paskaitė ištraukų iš Donelaičio "Metų", J. Adomavičienė kalbėjo apie žymųjį M. Lietuvos veikėją Martyną Jankų, o jo eilėraščių padeklamavo G. Baltaduonienė. Porą kitų eilėraščių padeklamavo K. Dambaraitė ir A. Šernaitė. Pagaliau scenoje pasirodė vyrų choras "Aras", vadovaujamas sol. V. Verikaičio, akompanuojamas D. Viskontienės. Choras energingai atliko keletą dainų, pritaikytų vakaro programai.

Loterijos laimė teko daugeliui asmenų. Dail. H. Žmuidzinienės paveikslas teko p. Dreišerienei, dail. A. Tamošaitienės — p. Murauskui, dail. Dagio skulptūra — kažkuriai kanadietei (nepavyko sužinoti pavardę). Be to, buvo daug kitų smulkesnių laimikių.

Gausių svečių tarpe buvo ir dr. K. Eringis, neseniai pasitraukęs iš okupuotos Lietuvos ir apsigyvenęs Čikagoje.

Mažosios Lietuvos Moterų Draugija, puoselėdama savo krašto papročius, kasmet rengia Šiupinį Gavėnios išvakarėse ir susilaukia plataus visuomenės dėmesio. Dabartinę jos valdybą sudaro: pirm. G. Baltaduonienė, sekr. M. Dambarienė, ižd. H. Lasienė. Garbės pirmininkė ir nuolatinė Draugijos darbų rėmėja yra Elzė Jankutė. **K.**

"The Toronto Sun" vasario 26 d. laidoje, "You said it" skyriuje, išspausdino penkių jaunuolių nuotrauką ir jų atsakymus į klausimą: "Ar galvojate apie tai, kad rūkymas gali pakenkti jūsų sveikatai ar net nužudyti?" Dauguma atsakė matą pavojų, bet negalį atsisakyti įpročio; tikisi, kad ateityje tai galės padaryti. Atsakiusių tarpe įrašyta ir Zenia Keturakis.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

DĖL SENATVĖS pigiai parduodamas mūrinis dvibutis vasarojimo mieste arti vandens, gerame stovyje naujai įrengtas, dujomis — vandeniu šildomas. Mėnesinės pajamos — $700.00. Kaina — tik $39,850.00. Rašyti: P. V. North Bay, P.O. Box 982 arba skambinti (705)474-5905.

DLK VYTENIO ŠAULIŲ KUOPA Melburne, Australijoje, skelbia vajų: **"KURKIME TIK LIETUVIŠKAS ŠEIMAS!"** Piršlys Vytenis padės Jums surasti pageidaujamą lietuvių kilmės asmenį net ir kituose žemynuose. Todėl kas jieško gyvenimo draugės ar draugo, terašo Vyteniui, pridėdami trumpą savo biografiją, pageidavimus, slapyvardį ir adresą. Laiškus rašykite lietuviškai arba kita kalba. Išlaidoms padengti pridėkite pusę vienos dienos uždarbio auką vieneriems metams laiko. Adresas: Vytenis, P. O. Box 4861, Melbourne 3001, Victoria, Australia.

GERI PIRKINIAI. BLOOR-HIGH PARK, testamentinis pardavimas. Naujos statybos, mūrinis šešių butų namas (sixplex), 4 garažai, privatus įvažiavimas. Prašo tik — $249,000 su maždaug $50,000 įmokėjimu. Tikrai vertingas pirkinys.
PRINCE EDWARD DR. — BARRY RD., nuošalioje gražioje gatvėje, mūrinis 3-jų miegamųjų vienaaugštis — (bungalow). Garažas su privačiu įvažiavimu. Arti prekyviečių ir susisiekimo. Prašo $124,000. Skambinti ST. JOKŪBAIČIUI — tel. 534-8855 arba į namus 537-2869. S. DWORAK R. E.

PASIŪLYMAS — vyresnio amžiaus moteriai kambarys su baldais be mokesčio, sutinkančiai būti kompanijone vyresnio amžiaus moteriai. Skambinti tel. 787-8378 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
ŠAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Labai svarbu!
Dalyvauti, pirkti, valgyti!...

Vienintelė ir geriausia proga paremti SKAUTŲ veiklą.

KOVO 7, SEKMADIENĮ, visose PRISIKĖLIMO salėse.

Pradžia 9.30 valandą ryto.

TRADICINĖ

KAZIUKO MUGĖ

Kviečiame visus ir prašome tą priešpietį niekur kitur neiti.

VISI Į KAZIUKO MUGĘ!

Laukiame ir iš anksto dėkojame —

"Šatrijos" bei "Rambyno" tuntai ir jų tėvų komitetas

SVARSTYBOS
tema
"PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO VEIKLA"
rengiamos 1982 metų kovo 7, sekmadienį, 2.30 valandą po pietų
Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje.

*Paskaitininkais pakviesti aktyvūs jaunimo veikėjai – **Zita Bersėnaitė,** KLJS pirmininkė, **Laima Beržinytė, dr. Eimutis Birgiolas, Dainora Juozapavičiūtė** ir **Paulius Kuras,** kurie supažindins visuomenę su pasaulio lietuvių jaunimo veikla ir jų problemomis. Bus rodomos skaidrės ir įdomus spalvotas filmas iš jaunimo veiklos.* Kviečiame jaunimą ir vyresniuosius gausiai dalyvauti. Įėjimas – laisva auka. ***LN kultūrinės veiklos komisija***

Baltiečių Moterų Taryba š. m. kovo 21, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje ruošia koncertą paminėti savo 30-ties metų sukakčiai. Pagrindine kalbėtoja sutiko būti Hon. Flora MacDonald, M.P. Meninėje programoje dalyvaus estų, latvių ir lietuvių menininkai. Iš lietuvių pusės programą atliks smuikininkai A. ir R. Bankai. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Įėjimas — 5 dol.

Šiauliečių sambūris Toronte kviečia metinį narių bei prijaučiančių susirinkimą kovo 7 d., 1 v.p.p., Lietuvių Namuose (1573 Bloor St. W.) apatinės salės patalpose (balkone). Bus aptarti svarbesni dalykai, kaip veiklos suaktyvinimas, esama padėtis, bendri reikalai bei naujos valdybos rinkimai. Kviečiame susirinkti visus, kurie mokėsi, dirbo šiame mieste ar bent priklausė Šiaulių apskričiai. **Valdyba**

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo metinis narių susirinkimas — kovo 7, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. **Valdyba**

Dabartinės Lietuvos vaizdai skaidrėse bus rodomi kovo 14, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų Anapilio salėje. Įėjimas nemokamas. Rengia — Anapilio Moterų Būrelio valdyba ir visus kviečia dalyvauti.

Vlado Putvio šaulių kuopa rengia tradicines Juozines kovo 20 d., 7 v.v., Lietuvių Namų Gedimino menėje. Visuomenė kviečiama dalyvauti. **Valdyba**

Lietuvių Namų iniciatyva rengiamas vaidybos ir teatro seminaras. Jam vadovaus Aldona Dargytė-Byškevičienė, kuri yra baigusi režisavimo ir vaidybos kursus Kanadoje ir dirbanti lietuviškose ir daugiakultūrėse teatrų grupėse. Dėl registracijos ir kitų informacijų kreiptis į LN tel. 532-3311 iki kovo 31 d.

"Gintaras" pradėjo rengti naują programą metiniam savo koncertui, kuris įvyks š. m. gegužės 2 d. Anapilio salėje.

Į daugiakultūrę Ontario tarybą premjeras W. Davis paskyrė vieneriems metams šešis naujus narius: italų kalbos profesorę dr. A. Caimmi-Lamoureux, portugalą verslininką V. D'Avillez, prancūzą verslininką P. Gravel, korėjietį verslininką J. Hong, italų visuomenės veikėją L. Petricone, ukrainiečių adv. dr. O. Rudzik. Kiti 47 nariai palikti dar vieneriem metam. Lietuviams atstovauja adv. J. Kuraitė, latviams — T. Kronbergs, estams — L. Leivat. Tarybai pirmininkauja daktarė Mavis Elaine Burke.

Popietė religinei šalpai Lietuvoje, rengiama KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus ir Anapilio Moterų Būrelio, įvyks balandžio 4, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje. Rengėjos maloniai kviečia lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

Vasario 16 proga surinkta Tautos Fondui: Anapilio salėje $4,820, prie Prisikėlimo šventovės $3,274, prie Lietuvos Kankinių šventovės $936, prie Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo šventovės $614, Toronto Liet. Namuose $380; iš viso $10,024.

Kanados Lietuvių Bendruomenei Vasario 16 proga Toronte-Mississaugoje iš viso surinkta $5,166.

Lietuvių gimnazijai išlaikyti dar gauta po $50: iš Toronto Lietuvių Namų vyrų būrelio, Toronto Medžiotojų ir Žūklautojų Klubo "Tauras"; po $20: iš A. M. Basalykų, J. Z. Didžbalių. Deja, tai labai maža tokiam lietuvybės židiniui išlaikyti. Prašome Lietuvių Bendruomenę ir kitas organizacijas bei atskirus asmenis daugiau siųsti savo gimnazijai išlaikyti aukų arba tiesiai gimnazijai šiuo adresu: Litauishes Gymnasium, 684 Lampertheim-Huettenfeld, W. Germany, arba Vasario 16 gimnazijai remti būreliui adresu: 236 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6J 3E1. Tel. 531-4469. Jau yra keletas mokinių, norinčių važiuoti iš Kanados lietuviškoj gimnazijoj mokytis.

Estijos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis paminėta dviem renginiais — kitataučių priėmimu vasario 26 d. ir bendra iškilme universiteto salėje (Convocation Hall) vasario 28 d. Priėmimas buvo suruoštas Estų Namuose. Dalyvavo šių valstybių atstovai: JAV, Australijos, Ispanijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Visus pasveikino Estijos konsulas I. Heinsoo. Kanados Estų Tarybos pirm. L. Leivat, pagerbdamas ilgametį savo tarybos sekretorių E. Salurand, įteikė specialų pažymėjimą. Visai eilei estų veikėjų buvo įteikti medaliai. Gausūs kalbėtojai išreiškė savo sveikinimus: federacinės vyriausybės vardu — parlamento narys J. Fliss, provincinės — Y. Shymko, Toronto miesto — W. Boytchuk, Ontario liberalų — T. Ruprecht, I. Purvs — burmistro Eggleton vardu, Beavis — miesto tarybos narys.

Meninę programą atliko operos solistas Avo Kitask, akompanuojamas Jaak Kivik, solistė iš Los Angeles ir gimnasčių grupė.

Priėmimas, prasidėjęs 8 v. v., baigėsi 11 v.v. Jame dalyvavo ir nemažas būrelis lietuvių su gen. konsulu dr. J. Žmuidzinu priešakyje.

Pagrindinė iškilmė įvyko vasario 28 d. Joje lietuviams atstovavo ir jų vardu sveikino KLB pirm. J. Kuraitė.

Inž. Aleksandras Valavičius, Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas, keletą dienų praleido Toronte, lankydamas lietuvių institucijas, jų parengimus ir veikėjus. Lydimas Jūratės Uleckaitės, jis aplankė "TŽ" redakciją ir papasakojo apie Brazilijos lietuvių jaunimo veiklą. Ten jaunimas jau yra III-IV kartos žmonės, kurių tik maža dalis moka lietuviškai, tačiau dvasioje jaučiasi lietuviais ir dalyvauja lietuvių veikloje. Nėra šeštadieninių mokyklų, tad lietuvių kalbos išmokimas nėra lengvas. Svečias užsisakė "T. Žiburius", kad galėtų lengviau palaikyti ryšį su Kanados lietuviais. Viešėdamas Toronte, turėjo progą susipažinti su vietiniu jaunimu ir posėdžiauti su jų veikėjais, ypač Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba.

A. a. Mykolo Siniko atminimui vietoje gėlių paaukojo "T. Žiburiams" $55 šie asmenys: H. Sakalauskas, P. Dambrauskas, J. Jakelaitis, A. Artiškonis, J. Strodomskis, J. Vaitkus, A. Bekeris, V. Pūga, A. Kamičaitienė, K. Rickienė, N. Berškienė.

PADĖKA

"Gintaro" ansamblis dėkoja KLB St. Catharines apylinkės valdybai, ypač jos pirmininkui A. Šetikui už priėmimą, nuoširdumą bei vaišingumą per jų suruoštą Vasario 16-tos minėjimą. Ansamblis, sėkmingai atlikęs programą Toronte Vasario 16-tos priėmime bei minėjime, dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie mūsų pasisekimo. Ačiū mūsų tėvų komitetui už rūpestingą paruošimą mūsų paviljono Lietuvių Namų karnavale, už loterijos pravedimą bei užkandžių pardavinėjimą, o M. Slapšiui — už dekoracijas.

Dėkojame J. Venslovaičiui už $100.00 auką ir P. Gulbinskui už $50.00 auką ansamblio veiklai paremti.

Vadovai

Irena ir Stasys Petrauskai vasario 22 d. susilaukė pirmagimės dukrelės Kristinos.

Architektas Vytautas Petrulis ir jo žmona mokytoja Antonija, iki šiol gyvenę Toronte, persikelia su šeima į Arizoną JAV-se. Vasario 27 d. jiedu suruošė atsisveikinimo vakarą meniškoje savo rezidencijoje, kur dalyvavo apie 150 lietuvių ir kitataučių, linkėjusių jiems geriausios sėkmės naujoje vietoje. Abiejų motinos uždėjo iškeliaujantiems lietuviškas juostas. Giminių ir bičiulių vardu architekto tėvas M. Petrulis perskaitė ir įteikė dail. A. Tamošaičio paruoštą adresą. Dar visą eilę dovanų įteikė p. Tamošaitienė — giminių ir Tamošaičių vardu, p. Bakienė — draugų vaidu. Nuoširdų padėkos žodį tarė Vytautas ir Antonija Petruliai. Asisveikinimui vadovavo kai pranešėjas dr. S. Kazlauskas.

Su p.p. Petrulių išvykimu Toronto lietuviai netenka dviejų gabių talentų. Antonija kaip mokytoja aktyviai reiškėsi kanadiečių mokyklose ir lietuvių visuomenėje, stengdamasi Lietuvos vardą kelti akademiniuose kanadiečių sluogsniuose. Ji buvo ta, kuri pagarsėjo vienoje demonstracijoje, reikalaujančioje laisvės Lietuvai, buvo sužeista ir pateko į kanadiečių spaudą bei televiziją. Vytautas garsėjo kaip architektas, suprojektavo Mississaugos Erindale kolegijos pastatus, Kanados tyrimo instituto patalpas Otavoje (11 pastatų) ir daug kitų. Jis taip pat garsėjo kaip lietuvių renginių filmuotojas. Be to, suprojektavo ir pasistatydino savo šeimos namą — labai originalų, naujovišką, kurį nupirko kanadiečiai. Arizonoje jis gavo didelių projektų koordinatoriaus darbą, kuriam yra gerai pasiruošęs.

A†A
Bronei Kovalskytei-Balčiūnienei
mirus Lenkijoje, ir
a†a daktarei Magdalenai Lapšienei
Lietuvoje, ALDONĄ KĖŽINAITIENĘ, ir jos gimines nuoširdžiai užjaučiame bei drauge liūdime —

J. L. Stungevičiai *A. A. Laugaliai*
P. D. Juškevičiai

A†A
BRONISLAVAI BALČIŪNIENEI
Lenkijoje mirus,

seserims — ALDONAI KĖŽINAITIENEI, DANUTEI BAJORINIENEI ir IRENAI ZALAGĖNIENEI bei jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą —

I. V. Bartninkai *O. A. Krakaičiai*
M. A. Garkūnai *R. J. Pleiniai*

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijoje. Kiekvieną antrą mėnesio sekmadienį po pamaldų par. svetainėje vyksta **Šv. Onos Dr-jos susirinkimas.** Naujai perrinktą valdybą sudaro: pirm. E. Korylo (ištekėjusi už ukrainiečio, tačiau nepasitraukusi nuo parapijos), sekretorė — J. Gargasienė, finansų vedėja — M. Milienė, iždininkė G. Visockienė, vicepirm. — Ona Cousineau. Šv. Onos Pašalpinė Dr-ja, įsisteigusi 1911 m., rūpinasi savo narėmis ligos atveju, o mirties atveju apmoka dalį laidotuvių išlaidų. Dr-ja gyvuoja parapijoje, todėl visada yra pasiruošusi veikti ir aukoti parapijai. Ilgametė Dr-jos valdybos narė Marija Milienė, į Montrealį atvykusi 1927 m. ir ištekėjusi už Domininko M., susilaukė dviejų sūnų — Andriaus ir Čarlio. Vyras anksti mirė (1962 m.) ir paliko jauną šeimą, kurią išaugino Marija Milienė. Vyresnysis sūnus, baigęs vidurinę mokyklą, išvyko į Detroitą, kur sukūrė lietuvišką šeimą ir ten tebegyvena.

Jaunesnysis Čarlis, būdamas veržlus mokslui, baigęs Lojolos kolegiją, Šv. Juozapo mokytojų institutą, kurį laiką mokytojavo Montrealyje ir buvo parapijos komiteto nariu. Vėliau JAV-se, Burlington un-te, gavo magistro laipsnį ir sukūrė šeimą. Dabartiniu metu Detroito vid. mokykloje dėsto anglų kalbą, istoriją ir gali dėstyti prancūzų kalbą. Atostogų metu atvyksta į Montrealį.

Gavėnios rekolekcijos — kovo 26 - 28 d.d. Vedėjas — kun. L. Andriekus, pranciškonas, "Aidų" žurnalo redaktorius.

Jonas Brikis išvyko dviem savaitėm atostogų į Meksiką. **S.**

Ansas Lymantas, redagavęs prieš 10 metų sustojusį "Lietuvos Pajūrį", jį vėl atgaivino kaip "Laisvosios Lietuvos" Čikagoje priedą. Atrodo, jis bus mėnesinis, nes primasis numeris pažymėtas žodžiu "vasaris" (1982 m.). Redaktorius, gyvendamas Montrealyje, sutelkė daug medžiagos apie M. Lietuvą ir tikisi ją paskelbti naujuose "Lietuvos Pajūrio" puslapiuose.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Trumpalaikius indėlius	14.5%	Nekilnojamo turto
Terminuotus vienerių metų indėlius	14.5%	Asmenines ir prekybines
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	15.0%	Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000
Specialias taupomąsias sąskaitas	13.0%	
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11.0%	
Čekių sąskaitas	6.0%	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

1465 DeSeve		3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	